

REPUBLIKA

ROK XVI

LÓDŹ. NIEDZIELA, 4 WRZEŚNIA 1938 ROKU.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

№ 242

Nowe propozycje Czech w sprawie Sudetów

Czy Hitler zażąda plebiscytu? — Decydujące chwile w konflikcie czesko-niemieckim

Lord Runciman spotkać się ma ponownie z Henleinem

Praga, 3 września.
(PAT) Konrad Henlein przybył do Asch.

Jak się dowiaduje korespondent P. A. T., dziś rano wyjechał do Asch członek misji lorda Runcimana Ashton Gwatkin, który ma się dokładnie poinformować u Henleina o jego rozmowie z Hitlerem. Należy przypuszczać, że Ashton Gwatkin uda się niezwłocznie po rozmowie z Henleinem na zamek Zdiar, należący do hr. Kinsky'ego, dokąd ma się dziś udać na weekend lord Runciman. W związku z rozmową Henlein — Hitler w Berchtesgaden oprócz oficjalnego komunikatu niemieckiego nie ma dotychczas żadnych konkretnych wiadomości.

Stanowisko Niemców Sudeckich wobec rządu czeskiego zostanie sprecyzowane prawdopodobnie dopiero w pierwszych dniach przyszłego tygodnia.

W Pradze coraz częściej krąży pogłoski, że kanclerz w mowie na kongresie w Norymberdze

MA WYSUNĄĆ HASŁO PLEBISYTU W SUDETACH.

„Lidove Noviny“ donoszą: Według pierwotnego projektu dziś miał być opublikowany

NOWY PROJEKT RZADOWY.
Postanowiono jednak odłożyć publikację aż do czasu porozumienia się co do

wszystkich szczegółów.

Na razie — jak twierdzą „Lidove Noviny“, wiadomo tylko, że nowy projekt rządowy opiera się na systemie żup. Tak samo nie zapadły jeszcze postanowienia co do zamierzonego przemówienia prezydenta republiki, które miało się odbyć przed zjazdem norymberskim.

Praga, 3 września.

(PAT) Runciman spędzi prawdopodobnie weekend jako gość arcybiskupa Kaspara. Do poniedziałku, jak zaznacza Reuter, nie są przewidziane żadne rozmowy, chociaż możliwe jest, iż w tym czasie Runciman zobaczy się z Henleinem.

Praga, 3 września.

(PAT) Lord Runciman przyjął wczoraj wieczorem posła S. D. P. Kundta, a po tym wziął udział w obiedzie w poselstwie angielskim. Dziś po południu

lord Runciman został przyjęty przez prezydenta republiki Benesza, a następnie udał się w towarzystwie pp. Peto do kardynała Kaspara do Dolnych Brzeżan, a nie jak pierwotnie zamierzał, na zamek Zdiar. Do Dolnych Brzeżan został zaproszony także oprócz najbliższego otoczenia kard. Kaspara, ks. Fr. Schwartzberg i hr. Edmund Czernin.

Praga, 3 września.

(PAT) Według „Lidovych Listov“ dziś mają nastąpić dalsze rozmowy rządu z S. D. P., natomiast misja lorda Runcimana spotka się z delegacją S. D. P. w poniedziałek.

Konrad Henlein przybył w sobotę po południu do swojego rodzinnego miasteczka Asch.

Skład misji lorda Runcimana powiększył się dzisiaj o nowego współpracownika, a mianowicie przybył z Londynu były sekretarz Izby Lordów Stevens. Powiększenie sztabu zostało spowodowane olbrzymim nawalem pracy misji w ostatnich paru dniach.

Berlin, 3 września.

(PAT) Dzisiejsza prasa niemiecka przynosi wiadomość o nowym incydencie na granicy niemiecko-czeskiej. Mianowicie czeski urzędnik celny strzelił do celnika niemieckiego na drodze z Aschberg do Einsenstein.

Optymizm w Paryżu

Francuzi wierzą, iż uda się pokojowo załatwić zatarg w Sudetach

Paryż, 3 września.

(PAT) Prasa francuska omawia w dalszym ciągu sytuację w Czechosłowacji w tonie spokojnym i powściągliwym, stwierdzając, że zasadniczym elementem sytuacji politycznej jest fakt, że rokowania między Berlinem, Londynem i Pragą nie zostały zerwane i że będą się toczyć w dalszym ciągu. Stwierdzenie to daje powód prasie francuskiej do pewnego stopnia optymizmu, zresztą dość umiarkowanego.

„Le Petit Journal“ stwierdza, że w gruncie rzeczy trudności pozostają w dalszym ciągu te same. Jedyne coraz bardziej

ZBLIŻA SIĘ CHWILA ZASADNICZEJ DECYZJI.

Korespondenci berlińscy dzienników paryskich powtarzają, podobnie jak w piątek, przypuszczenie, że kanclerz Hitler wysunie w Norymberdze żądanie przeprowadzenia plebiscytu w okręgu Sudeckim. Niektórzy notują pogłoskę, że kanclerz Hitler w przemówieniu swym wysunie nowe propozycje naprawy stosunków niemiecko-francuskich.

Przypuszczenia na temat plebiscytu w okręgu Sudeckim zostały przyjęte z wyraźnym niezadowoleniem przez prasę francuską, zwłaszcza, że w paryskich kołach politycznych panują obawy, iż opinia angielska ze względów zasadniczych mogłaby ewentualnie zaakceptować tego rodzaju rozwiązanie sprawy.

Spółdziałanie Polski z Anglią

W Genewie nastąpić ma spotkanie ministra Becka z lordem Halifaxem

Polska otrzyma stałe miejsce w radzie Ligi Narodów

Londyn, 3 września.

Rozmowy polsko-angielskie budzą duże zainteresowanie w kołach angielskich. Prasa angielska nadaje duże znaczenie konferencji lorda Halifaxa z charge d'affaires Jażdżewskim i wyraża przekonanie, iż rozmowy, zapoczątkowane wymianą zdań między ministrem Beckiem a szefem admiralicji angielskiej lordem Duffem Cooperem w Gdyni, doprowadzą do

ŚCISŁEGO WSPÓLDZIAŁANIA MIĘDZY POLSKĄ A ANGLIĄ.

„Daily Mail“ wyraża przekonanie, iż rozmowy

DOTYCZĄ NIE TYLKO KWESTII CZESKOSŁOWACKIEJ, ALE I INNYCH ZAGADNIENI EUROPY ŚRODKOWEJ. Halifax oświadczył Jażdżewskiemu, że rozwiązanie kwestii Niemców sudeckich pojmągnie za sobą automatycznie rów-

nież rozwiązanie zagadnienia mniejszości polskiej w Czechosłowacji.

W Londynie oczekują przyjazdu z urlopu ambasadora Raczyńskiego, ażeby przygotował

ROZMOWY HALIFAXA Z BECKIEM, jakie obaj ministrowie będą prowadzili nad Lemanem. Rozmowy te obejmą zasadniczą współpracę Anglii i Polski, co

do której perspektywy panują tu daleko idące nadzieje.

Rozmowy zapewne dotkną również reformy instytucji genewskiej. Słychać, że Anglia będzie dążyła,

ŻEBY POLSKA OTRZYMAŁA STAŁE MIEJSCE W RADZIE LIGI,

a nie powstałe, jakie posiada od r. 1926.

Stanowisko Polski geopolityczne za-

czynna nad Tamizą znajdować zrozumienie i dlatego tym łatwiejsza może być wzajemna wymiana opinii między Halifaxem a Beckiem co do ścisłej współpracy nad pokojem w Europie.

Praga, 3 września.

Prasa czeska poświęca dużo uwagi stanowisku Polski w obecnej sytuacji politycznej. „Prawo Lidu“, powołując się na głosy londyńskiej „Daily Mail“, spodziewa się radykalnej zmiany polskiej polityki zagranicznej i **WSPÓLDZIAŁANIA MIĘDZY WARSZAWĄ A LONDYNEM.**

Jak podaje „Daily Mail“ w związku z tym ambasador polski w Londynie ma podobno skrócić swój urlop i przybyć w tych dniach do Londynu celem przygotowania spotkania ministra Becka z lordem Halifaxem w Genewie.

B. ministrowie austriaccy przed sądem

Proces ma się odbyć w październiku

Wiedeń, 3 września.

(PAT) Tutejsze dobrze poinformowane koła polityczne utrzymują, iż przesłuchania sądowe byłych ministrów i wyższych urzędników austriackich, którzy mają stanąć przed trybunałem stanu w Wiedniu już się rozpoczęły.

Kanclerz Schuschnigg miał być już przesłuchiwany w Wiedniu, zaś minister

Ludwig, dyrektor austriackiego biura korespondencyjnego Weber. oraz szef biura prasowego Adam przesłuchani byli w jednym z miast niemieckich w pobliżu Dachau. Z powodu gromadzącego się wielkiego materiału sądowego, procesy te, zapowiedziane na połowę września, odroczone być mają do października.

ZGŁOSZENIE ZAPASÓW MAKI I KASZY

winno nastąpić w dniu 5 września w starostwie
Obowiązek zameldowania mają hurtownicy i detaliści

Warszawa, 3 września.
(PAT) Na podstawie przepisów rozporządzenia ministra skarbu z dnia 19 sierpnia r. b., wprowadzającego opłaty od maki i kaszy, które to rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 5 września r. b.,

WSZYSTKIE ZAKŁADY HURTOWEJ SPRZEDAŻY OBOWIĄZANE SĄ W DNIE TYM ZGŁOSIĆ POSIADANE ZAPASY MAKI ŻYTNIEJ, PSZENNEJ I JECZMIENNEJ ORAZ KASZY PSZENNEJ I JECZMIENNEJ

(bez względu na ilość) we właściwych terytorjalnie starostwach. Za zakłady hurtowej sprzedaży uważa się te przedsiębiorstwa, które dokonują sprzedaży innym zakładom handlowym (do dalszej sprzedaży) oraz wytwórniom wyrobów mącznych (piekarniom, ciastkarniom i t. p.).

Zakłady detalicznej sprzedaży (sprzedaż wyłącznie konsumentom) wymienionych produktów oraz wytwórnie wyrobów mącznych obowiązane są również do zgłoszenia w dniu 5 września r.

b. we właściwych starostwach posiadanych zapasów maki i kaszy, lecz tylko wówczas, jeżeli łączna ilość tych zapasów (a więc razem wszystkie gatunki maki i kaszy) przekracza 500 kg.

Zgłoszenie winno być złożone w dwóch egzemplarzach, podpisanych przez właściciela przedsiębiorstwa lub

upoważnionego zastępcę. Jeden egzemplarz zgłoszenia zatrzyma władza przyjmująca zgłoszenie, a drugi egzemplarz — po poświadczeniu przyjęcia zgłoszenia — zwróci osobie zgłaszającej. Ten egzemplarz winien być przechowywany w przedsiębiorstwie i okazywany na żądanie organów kontrolujących.

WOLNA WSZECHNICA POLSKA

Łódź, ul. Dr. S. STERLINGA 24. Tel. 176-71

Wydziały: NAUK MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

(magisterium biologii)

NAUK HUMANISTYCZNYCH (magisteria: filologii polskiej, filozofii, historii)

PRAWA I NAUK EKONOMICZNO-SPOŁECZNYCH

(magisterium nauk ekonomiczno-społecznych)

PEDAGOGICZNY (magisterium pedagogiki)

Czesne od zł. 80.— 135.— semestralnie

Informacje i zapisy w Sekretariacie codziennie od godz. 16—19.

Demonstracja antyniemiecka w Bielsku

Protest przeciwko prześladowaniu Polaków w Gdańsku

KATOWICE, 3 września.

(PAT) Dnia 2 września odbyło się w Bielsku zwołane przez Polski Związek Zachodni zebranie przedstawicieli miejscowych organizacji polskich celem zaprezentowania protestu przeciwko wystąpieniom antypolskim w Gdańsku oraz dla omówienia spraw, dotyczących miejscowego terenu.

Po zebraniu o godz. 19-tej uczestnicy w ilości około 200 osób sforsowali samorządnie pochod i przeszli ulicami miasta. Do pochodu przyłączyli się przygodne elementy nieodpowiedzialne, które wybiły szyby wystawowe w księgarni

braci Hohn. Luźne grupy osób wybiły poza tym w kilku miejscach kilkadziesiąt szyb, m. in. w mieszkaniu senatora Wiesnera. Wypadków pobicia ludzi nie było.

Policja rozproszyła demonstrantów około godz. 20-ej i zlikwidowała zajęcia.

P. wojewoda wyznaczył specjalną komisję w osobach głównego komendanta policji województwa śląskiego i zastępcy naczelnika wydziału społeczno-politycznego do zbadania zajść. Władze prokuratorskie zarządziły dochodzenia.

Obrona Żydów w Sudetach

Mają oni otrzymać te same prawa, co Niemcy w okręgach czeskich

Praga, 3 września.

W Ostrawie Morawskiej odbyło się posiedzenie egzekutywy Stronnictwa Żydowskiego w Czechosłowacji, na którym omówiono akcję polityczną stronnictwa w najbliższych brzemieniach w doniosłe decyzje tygodniach. W projektowanych autonomicznych okręgach niemieckich dla zamieszkałych tam Żydów żądać się będzie takich samych praw i takiej samej ochrony jak ta, z której korzystają Niemcy w okręgach czeskich.

W delegacji posłów z Rusi Podkarpackiej, która przyjęta została przez mi-

nistra spraw wewnętrznych dra Cerny, uczestniczył również poseł żydowski dr. Kugel.

Na konferencji omawiano sprawę projektowanej autonomii „Rusi Podkarpackiej”.

GASNICE

wszelkich typów węże pożarnicze i wszelki sprzęt strażacki

poleca

Łódzka Składnica Strażacka

Sp. z o. o. Łódź, Al. Kościuszki 57

tel. 233-73.

Odprawa Komendantów Zw. Strzeleckiego

Warszawa, 3 września.

(PAT) Dziś odbyła się w Warszawie odprawa komendantów okręgów i podokręgów Związku Strzeleckiego, przybyłych z całej Polski.

Odprawę, której termin zbiega się z rozpoczęciem nowego roku pracy organizacyjnej, prowadził komendant główny Związku Strzeleckiego płk. Józef Tun-guz - Zawisłak.

Odprawa dzisiejsza poświęcona była analizie dotychczasowej działalności Zw. Strzel. i wytyczeniu linii działania na przyszłość.

Płk. Józef Tun-guz - Zawisłak na podstawie wnikliwej i wielostronnej znajomości pracy Zw. Strzel. podał komendantom terenowym konkretne, szeroko zakrojone, wskazania dla dalszych prac, które pozwalają oczekiwać znacznych i doniosłych postępów działalności Związku Strzeleckiego.

Nowa lista

pozbawionych obywatelstwa
Rzeszy

Berlin, 3 września.

(PAT) Wrześniowe numery urzędowe go wydawnictwa „Reichsanzeiger” przy noszą dalsze listy osób, pozbawionych obywatelstwa niemieckiego. Listy te za pierwsze trzy dni b. m. obejmują 246 nazwisk.

B. kanclerz austriacki Ender

zesłany do Dachau

WIEN, 3 września.

Rodzinę dra Ottona Endera, b. kanclerza Austrii, poprzednika Schuschnigg — zawiadomiono, iż został on przewieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau.

Hiszpania na wystawie nowo-jorskiej

Nowy Jork, 3 września.

(PAT) Do liczby 59 narodów, które zgłosiły już swój udział w wystawie światowej, przybyła dziś Hiszpania republikańska. Ambasador hiszpański w Waszyngtonie zakomunikował, że Hiszpania wydzierżawia na terenie wystawowym 10 tys. stóp kw.

Krwawe walki na froncie Ebro

Burgos, 3 września.

(PAT) Dziś o świcie natarcie wojsk gen. Franco rozpoczęte zostało na wszystkich odcinkach rzeki Ebro. Natarcie przygotowane było silnym ogniem artylerii i akcją bombardującą lotnictwa. Przed południem piechota ruszyła do ataku i zdobyła pierwsze linie okopów nieprzyjacielskich.

Nazwiska członków komisji wyborczych

ustalono już w Warszawie

Warszawa, 3 września.

Warszawski komisariat rządu ukończył rokowania ze stowarzyszeniami zawodowymi i społecznymi, w sprawie zgłaszania kandydatów na członków komisji wyborczych w zbliżających się wyborach samorządowych.

Ustalono 2.500 nazwisk członków komisji wyborczych, które reprezentować będą czynnik kontroli społecznej.

Niezwykły sposób leczenia

dzieci chorych na płuca

Wiedeń, 3 września.

(PAT) W Wiedniu wprowadzono nowy sposób leczenia dzieci chorych na płuca i drogi oddechowe. Dzieci takie odbywać będą pod nadzorem lekarskim jednodzienne loty w sztucznych samolotach na wysokości 3 tys. metrów. Ten sposób leczenia jest tu uważany za najbardziej skuteczny.

Dr. **ELPERN**

LARYNGOLOG

(choroby uszu, nosa, gardła i krtani)

PRZEPROWADZIŁ SIĘ

NA UL. ŚRÓDMIEJSKA 12, tel. 111-24.

godz. przyjęć 1—2 i 5—8.

Zdarzenia i ludzie

Jak obsługuje swych klientów amerykański

dom towarowo-wysyłkowy

New York, we wrześniu.

Klient, który chce uczynić jakiegoś zamówienie w firmie „Sears, Roebek i S-ka”, otwiera katalog grubości trzech tomów encyklopedii. Znajduje tam obok artykułu, na który reflektuje — numer. Numer ten wpisuje na arkusz papieru, podając również swój adres. Oczywiście dołącza czek. W przeciągu czterech dni firma dostarcza mu do domu żadanego towaru, nie licząc kosztów porta ani opakowania. Do przesyłki dołączony jest dokładny sposób użycia i... serdeczne pozdrowienia firmy dla klienta. Udanie się osobiste do domu towarowego celem obejrzenia towaru jest bezcelowe, gdyż klienta się tam wogóle nie wpuszcza...

Firma „Sears, Roebek i S-ka” otrzymuje w sezonie 70.000 listów zamówieniowych dziennie i zatrudnia wyłącz nie dla siebie największy urząd pocztowy Stanów Zjednoczonych. Zwykłym sposobem ekspedycji nie podolano by temu, by w ciągu jednego dnia obsłużyć tylu klientów, wyekspediować tyle paczek, zawiązać tyle sznurków i nalepić tyle znaczków pocztowych.

Należało więc dążyć do tego, by wyekspediować najróżniejsze przedmioty w tak racjonalny sposób, w jaki się np. odbywa fabrykacja samochodów w zakładach Forda. Olbrzymia korespondencja jest segregowana. Specjalna maszyna służy do otwierania listów — 600 kopert na minutę. Jak sprawnie wszystko jest zorganizowane w tym domu towarowym, którego wartość wynosi 100 milionów dolarów, najlepiej zilustruje przykład:

John Smith, obywatel St. Cloud, miasta liczącego 18.000 mieszkańców (stan Minnesota) przysłał zamówienie na koszulę flanelową i drewnianą fajkę, dołączając do swego listu 3 dolary 40 centów. Pierwszą czynnością jest otwarcie listu tego klienta i skonstatowanie, czy przesłana suma odpowiada wartości zamówionych przedmiotów. Teraz kartka, na której nieznanemu klient wyraził swoje życzenie, staje się niejako surowcem, przy obróbce którego wielu urzędników obojga płci wykonywuje ściśle obliczone, automatyczne ruchy.

Zamówienie Johna Smitha, które

właściwie wygląda jak formuła algebraiczna, wędruje na ruchomych taśmach wraz z setkami innych takich zamówień od etapu do etapu. Firma bowiem uznaje zasadę, iż racjonalniej jest wprowadzić w ruch maszyny aniżeli robotników.

Koszula flanelowa i drewniana fajka, na które czeka teraz z upragnieniem poczciwy mieszczuch w St. Cloud, znajdują się w różnych oddziałach składu, oddalonych od siebie o liczne piętra i kilometrowej długości korytarze. Mimo to oba te przedmioty muszą się znaleźć o tej samej minucie i na tym samym miejscu, nie wcześniej i nie później, pod ręką tego samego ekspedienta, który pakuje dziennie 400 paczek.

Maszyna, obsługiwana przez robotnicę, markuje na odczynnych bonach minutę, o której ma się urzeczywistnić podwójne życzenie Johna Smitha.

O godzinie, wskazanej przez elektryczny zegar, wszechwładny w tym przedsiębiorstwie, poszczególne przedmioty wrzucone zostają do t. zw. „tobogganów”, którymi przebite są podłogi i korytarze tego pałacu. Towary wędrują na ruchomych taśmach, chwytane przez niekończące się łańcuchy, które przenoszą je na inne piętra i wrzucają do numerowanych otchłami lub też wy-

dobywają na światło dzienne.

Z podziemi wywozi się cały ten olbrzymi materiał w długich kolejkach. Niezwykłym miejscem przez które jeszcze przejść musi zamówienie Smitha, jest sala, gdzie miliony nazwisk klientów segregowane są w specjalnych przegródkach pocztowych. Lecz John Smith, na nieszczęście, nie jest jedynym klientem tego nazwiska. Firma „Sears, Roebek i S-ka” posiada bowiem pośród swojej klienteli 100.000 Smithów, a jeśli pan ten przypuszcza, że imię przyczyni się do jego utożsamienia, to się myli, gdyż pomiędzy 100.000 Smithów jest 3.000 Johnów. W St. Cloud, stanu Minnesota, na szczęście istnieje tylko czterech.

W swojej przegródce pocztowej ten wielce szanowany klient reprezentowany jest przez mały kartonik, na którym wytlócone jest jego nazwisko, służące jako szablon przy adresowaniu paczek. Maszyny do pisania bowiem, zdaniem firmy, są zbyt skomplikowane i powolne. Te miliony kartoników stanowią całą buchalterię przedsiębiorstwa, które prócz tego pomieszczenia, nie posiada żadnego innego archiwum. System ten jednak widocznie jest doskonały, gdyż firma wie np. z całą dokładnością, że w ubiegłym roku rozesłała 18 milionów katalogów swym klientom...

POTĘPIENIE ANTYSEMITYZMU WŁOSKIEGO

Żydzi nie będą jeździć okrętami włoskimi. — Strasa angielska o posunięciach Mussoliniego

Nowy Jork, 3 września. Wychodzące w Nowym Jorku czasopismo włoskie „The Vigo Review“ omawia w ostatnim numerze rasistowską politykę włoskiego faszystów i wywodzi m. in.: „WŁOSI W AMERYCE NIE PO NOSZA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA POLITYKĘ RZĄDU RZYMSKIEGO. ZAWSZE OŻYWIAŁY ICH PRZYJAZNE UCZUCIA DLA ICH WSPÓŁBYWATELI ŻYDOWSKICH i pragną przyjaźni tę i nadal zachować, jak długo będzie ona wzajemną“. Pismo jest zatem zdania, iż nie ma powodu do zakłócenia dobrych stosunków łączących Włochów i Żydów na terenie amerykańskim i że Żydzi w Ameryce z pewnością nie popełnią błędu uogólnienia swej niechęci do rządu Mussoliniego, który wypłynął na wody antysemitki, i nie przerywać tej niechęci na cały naród włoski.

London, 3 września. „Manchester Guardian“ zwraca uwagę, iż ze względu na kurs antysemitki we Włoszech zachodzi prawdopodobieństwo, że ŻYDZI PRZESTANĄ KORZYSTAĆ Z OKRĘTÓW WŁOSKICH,

tak samo jak od pięciu lat zaniechali podróżowania okrętami towarzystw niemieckich. Dziennik sądzi, że co najmniej połowa 350.000 Żydów, którzy od czasu wojny emigrowali do Palestyny, korzystała z komunikacji włoskiej i udawała się do Palestyny przez terytorium włoskie. Było to oczywiście źródło wcale pokaźnych dochodów triesteńskich towarzystw okrętowych. Włochy zaś zawsze czyniły wszystko, aby źródła tego nie utracić, lecz przeciwnie, jak najbardziej zjednywać sobie względy podróżnych żydowskich. Pismo sądzi, że Mussolini chyba nie posunie się tak daleko w swej polityce rasistowskiej, aby to się odbiło na tej tak ważnej gałęzi gospodarki włoskiej.

Rzym, 3 września. (PAT) Z inicjatywy prezydenta królewskiej akademii włoskiej federacji utworzono przy akademii specjalną komisję naukową, która zajmie się zbieraniem materiałów historycznych dotyczących udziału Żydów w życiu włoskim od czasów imperium rzymskiego, aż po dzień dzisiejszy. W skład komisji wchodzi najwybitniejsi historycy włoscy z członkami akademii Beniamin i Tuccim na czele.

Nowy Jork, 3 września. Znana literatka amerykańska, Anne O'Hare Mac Cormick, zamieszcza w „New York Times“ artykuł, w którym apeluje do Stanów Zjednoczonych o wpuszczenie do kraju — jeśli to się okaże niezbędne — wszystkich 500.000 żydowskich i chrześcijańskich uchodźców z Niemiec, aby przez to uczynić „wymowny gest ofiarności ze strony demokratycznego narodu“. Mac Cormick pisze m. in.:
Jesteśmy jedynym w swym rodzaju

Min. Kościakowski poddał się operacji gardła

Warszawa, 3 września.

Minister opieki społecznej p. Zyndram Kościakowski po operacji gardła wyjechał na krótki urlop zdrowotny do Krynicy. Zastępować go będzie w Warszawie p. wiceminister Piestrzyński.

Działalność Wezuwiusza

Neapol, 3 września.

(PAT) Po trzydniowej fazie silnych wybuchów i wylewów lawy, działalność Wezuwiusza zaczyna stopniowo słabnąć. Jak donosi obserwatorium seismograficzne w Neapolu, wybuch wulkanu był zjawiskiem normalnym, wywołanym infiltracją dużych ilości wody do krateru w okresie jesiennych deszczów.

społeczeństwem w świecie, gdyż my, Amerykanie, jesteśmy w całości społeczeństwem emigrantów. Już z tego błądą powodu jest obowiązkiem naszego rządu szukać radykalnego rozwiązania problemu uchodźców. Jest to zadanie demokracji, gdyż demokracja nie może się ostać, jeżeli dopuszcza do pozbawie-

nia mniejszości prawa do życia. W pierwszym zaś rzędzie jest to zadaniem takiej demokracji, która sama została przez uchodźców założona i była zasilana ciągłym przyływem elementu, piętnowanego w dzisiejszej Europie mianem mniejszości narodowej. Czas już najwyższy, by Amerykanin

podniósł głos i oświadczył, że jeśli rzeczywiście mamy bronić demokracji, to jedyną pozytywną i praktyczną drogą do tego wiodącą, jest nie tylko objęcie inicjatywy na rzecz rozwiązania problemu uchodźców, lecz również — jeśli to jest nie zbędne — samodzielne tego zagadnienia rozwiązanie.

Przywódcą terrorystów arabskich ujęty

Uszkodzenie rurociągów naftowych. — Arabowie ostrzelali lotnisko

JEROZOLIMA, 3 września.

Arabscy terroryści ostrzelali wczoraj 7 żydowskich robotników, zatrudnionych na roli w Kabara. Robotnik Zwi Śpigel został lekko ranny.

Przy ulicy Alenby w Tel-Awiiwie Arab zranił łomem żydowskiego prze-

chodnia. Napastnik zdołał się ukryć. Po dłuższej przerwie znów zaczęły się akty sabotażu wzdłuż ropociągów Iraq Petroleum Comp., które zostały uszkodzone w dwóch miejscach. Ropa podpalona została niedaleko Kaspad El-Haba. Pożar szybko ugaszono. W nocy terroryści ostrzelali lotnisko Im-

Mowa dr. Weizmana w Antwerpii

Prezydent organizacji sjonistycznej wzywa Anglię do otwarcia bram Palestyny

ANTWERPIA, 3 września.

Na dzisiejszym posiedzeniu światowej konferencji Keren Hajesod wygłosił przemówienie dr. Weizman.

Dr. Weizman wskazał, że obecny okres jest najbardziej tragiczny w dziejach narodu żydowskiego, skazanego na tułaczkę z kraju do kraju.

Żydzi niemieccy, którzy znaleźli schronienie we Włoszech, muszą znowu wziąć kij wędrowny. Konferencja w Ewian ożywiła najlepszymi intencjami nie wystarcza. Jedynym rozwiązaniem jest Palestyna, która mimo rozruchów

jest najlepszym ośrodkiem absorbcyjnym dla żydowskich emigrantów.

Dr. Weizman apeluje do Anglii, aby uregulowała imigrację żydowską do Palestyny zgodnie z gospodarczą pojemnością kraju i zapewniła bezpieczeństwo ludności żydowskiej.

Heroizm Żydów w Palestynie jest źródłem dumy i otuchy dla wszystkich Żydów. Weizman apeluje w końcu do wszystkich Żydów, aby popierali Keren Hajesod i skonsolidowali wszystkie wysiłki na rzecz odbudowy Palestyny.

Liceum w Warszawie, które wprowadziło „ghetto“

zostało pozbawione praw państwowych

WARSZAWA, 3 września.

Dużą sensację w kołach rodzicielskich wywołała decyzja władz szkolnych w sprawie cofnięcia publicznych praw państwowych jednemu z liceów, prowadzonych przez Spółdzielnię Nauczycielską w Warszawie. Liceum to utraciło powyższe prawa, ponieważ kierownictwu tej szkoły postawiony był zarzut do puszczania na terenie szkoły do akcji po-

litycznej, a mianowicie przez wprowadzenie w owym Liceum oddzielnych ławek dla uczniów Żydów.

Wprowadzenie ghetta ławkowego we wspomnianym Liceum wywołało poważne tarcia wśród nauczycielstwa szkoły, które w rezultacie doprowadziły do publicznych wystąpień niektórych członków ciała nauczycielskiego.

Agitatorzy hitlerowscy na wsi

Turyści z Rzeszy wędrują po koloniach niemieckich

Warszawa, 3 września.

Z Małopolski Wschodniej donoszą, iż w ostatnich tygodniach pojawiły się tam liczne wycieczki turystów z Niemiec, wędrujące przeważnie pieszo lub na rowerach po koloniach niemieckich.

Uczestnicy wycieczek w wielu wsiach zamieszkałych przez kolonistów niemieckich, wygłaszają przemówienia, w których wychwalają stosunki i ustrój Trzeciej Rzeszy.

Międzynarodowa konferencja parlamentarna

zostanie otwarta jutro w obecności Pana Prezydenta

Warszawa, 3 września.

W poniedziałek o godz. 4-tej popołudniu zostanie w obecności Pana Prezydenta R. P., w obecności członków rządu i korpusu dyplomatycznego otwarty w gmachu sejmu 23 międzynarodowa parlamentarna konferencja ekonomiczna.

Już dziś sala sejmowa przystrojona została 26 olbrzymimi sztandarami państw, biorących udział w konferencji.

Wśród tych państw najliczniejszą delegację przysyła Wielka Brytania, która

reprezentować będzie 22 członków Izby Gmin, dalej liczne delegacje zjadą z Francji, Jugosławii, Czechosłowacji, Litwy, Rumunii itd. Stany Zjednoczone Am. Półn. będą reprezentowane jedynie przez nieoficjalnego obserwatora, podobnie jak szereg państw Ameryki Południowej.

Doroczne sesje międzynarodowej parlamentarnej konferencji ekonomicznej, mają charakter porad, na których roztrąsane są teoretycznie międzynarodowe zagadnienia gospodarcze.

perial Airways niedaleko Gazy. Straty są nieznaczące.

JEROZOLIMA, 3 września.

Wojsko przeprowadziło rewizję w ogrodzie Araba Machnud el Bitar we wsi Aaja, niedaleko Neblusu. Podczas rewizji znaleziono tam dwie bomby o dużej sile wybuchowej, dwie skrzynie z materiałami wybuchowymi, kilka granatów itp.

Komunikat policyjny, który dziś został ogłoszony, donosi o aresztowaniu pewnego wybitnego przywódcy terrorystów w Palestynie. Nazwiska aresztowanego terrorysty nie ujawniono.

JEROZOLIMA, 3 września.

(PAT) Aresztowano w Tulkaremie 5 Arabów za rozklejanie odezw na murach domów. W ciągu piątku powstańcy arabscy rozklejali odezwy we wszystkich miastach i wsiach Palestyny.

Pociąg, zdążający z Jaffy do Jerolimy, przybył z wielogodzinnym opóźnieniem wobec uszkodzenia torów kolejowych.

JEROZOLIMA, 3 września.

(PAT) Jak donoszą z Transjordanii, siły tamtejszej „Transjordan Frontier Force“, będącej pod dowództwem angielskim, zostały wzmocnione 1/5. Oddziały te mają m. in. wzmocnić ochronę rurociągów naftowych i promów na Jordanie.

JEROZOLIMA, 3 września

Terroryści arabscy rzucili dziś bombę na budynek szkoły żydowskiej na pograniczu Jaffy i Tel - Awiiwu. Na skutek eksplozji wybuchł pożar, który szybko ugaszono.

W Jerolimie ODKRYTO DWIE BOMBY ZEGAROWE.

podłożone w budynku, zamieszkanym przez kilkudziesięciu policjantów żydowskich.

We wszystkich miejscowościach położonych wzdłuż drogi Haifa—granica Egiptu ogłoszony został stan wyjątkowy.

Krwawe starcie w Indiach

Rangoon, 3 września.

(PAT) Dzisiaj rano doszło do dalszych zajęć, w czasie których 6 maho-

metan odniosło rany. W czasie wczorajszych zajęć 4 osoby postradały życie, a 23 odniosło rany.

CZY WIDZIAŁA JUŻ PANI? JESIEŃ!
najnowsze jesienne wełny i jedwabie
olbrzymie transporty
Nowości u **A. RABINOWICZA** Piotrkowska 10

SPISEK ANTYHITLEROWSKI W BERLINIE WATOLINA BOKSLEITNERA

Oficer lotnictwa na czele spisku. — Pogłoski o aresztowaniu Papena

BERLIN, 3 września.
Wielką sensację stanowi tutaj wykrycie przez ministerstwo lotnictwa **SPISKU PRZECIWKO REŻIMOWI HITLEROWSKIEMU.**

Spisek ten został odkryty dzięki młodymu oficerowi, jednemu z tych, którego organizator spisku, baron von Forstner, chciał wciągnąć do akcji.

Baron Forstner aż do chwili aresztowania był majorem lotnictwa i podczas wojny światowej dokonał szeregu wyczynów, za które uzyskał wysokie odznaczenia.

Między innymi udekorowany został osobiście przez cesarza Wilhelma orderem Hohenzollernów.

Na skutek doniesienia owego młodego oficera Forster został aresztowany w mundurze i osadzony w więzieniu.

W jego mieszkaniu tajna policja przeprowadziła niezwykle dokładną rewizję. W bardzo szybkim czasie major Forster stanął przed berlińskim sądem wojennym i

ZOSTAŁ SKAZANY NA 4 LATA WIEZIENIA, degradację, usunięcie z wojska oraz utratę wszelkich praw obywatelskich.

Osobom pełnokrwistym, otyłym, artretykom i cierpiącym na hemoroidy szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa zazywana rano naczczo przynosi znaczną ulgę.

Odwołanie od tego wyroku zostało przez sąd odrzucone.

Forster, który podczas wojny światowej został trzykrotnie ciężko ranny, po ukończeniu wojny usunął się z wojska i wstąpił doń ponownie dopiero w roku 1933, po objęciu władzy w Niemczech przez partię hitlerowską.

LONDYN, 3 września.
Z kół politycznych Trzeciej Rzeszy donoszą, iż rozeszły się tam pogłoski o aresztowaniu von Papena. Przyczyną aresztowania ma być rzekomo afera dewizowa.

Niemieckie ministerstwo spr. zagr. oraz komenda policji odmawiają potwierdzenia względnie zaprzeczenia tej pogłoski.

jest lekka, ciepła i nie pogrubia
Wylączna sprzedaż
Łódź, Sienkiewicza 79, tel. 141-79

Rzeczy ciekawe

— 0 —
DZIEJE WIZYTÓWKI.
Naogół nie wie się o tym, że wizytówka ukazała się po raz pierwszy w Europie czterysta lat temu. Ale Chińczycy używali wizytówek już znacznie wcześniej! W kraju przysłowiowych formulek grzecznościowych wizytówki ozdobione były pompatycznymi tytułami. Zresztą, jeszcze i dzisiaj nierzadko widzimy wizytówkę Chińczyka, na której wypisano około 30 tytułów!
W Europie jednak pierwsze wizytówki ukazały się dopiero w drugiej połowie XVI wieku. W archiwach Wenecji przechowywana jest pierwsza wizytówka europejska, na której widnieje nazwisko: Jean Westertroff. Pochodzi ona z roku 1560. Właściciel wizytówki był studentem, na kartce obok swego nazwiska wypisał optymistyczną sentencję: „Nadzieja mnie podtrzymuje”.

DLACZEGO W BUDAPESZCIE?
Na światowy kongres liliputów, jaki się odbędzie w Budapeszcie, zjedzie około 56.000 uczestników. Przewodniczącym kongresowi będzie Juliusz Gont, król królów węgierskich, posiada on 78,7 cm. wzrostu. Juliusz Gont jest wytrawnym politykiem, zna się na sprawach ekonomicznych i ma fabrykę przedmiotów codziennego użytku dla królów. Zapytany przez dziennikarza, dlaczego kongres królów odbędzie się w Budapeszcie, odpowiedział: „Na Węgrzech jest największy procent królów na świecie. Podczas gdy w innych krajach przypada przeciętnie jeden król na 80.000 ludzi normalnych, na Węgrzech 4-ch królów przypada na 80.000 normalnych ludzi”.

LONDYŃCZYCY NIE CHCĄ DUŻYCH KARTOFLI

Kilka dni temu odbyła się w Londynie wielka konferencja przedstawicieli branż spożywczych, mająca na celu ustalenie nowych cen rynkowych na rozmaite towary pierwszej potrzeby. W czasie konferencji minister H. R. Sheffield, dyrektor i prezes Syndykatu Kupców Detalicznych, oznajmił, że londyńskie gospodynie absolutnie nie chcą kupować dużych kartofli. Odrzucają wszystkie duże, a biorą jedynie kartofle najmniejszego kalibru. Duże kartofle pozostają niesprzedane i w końcu wyrzuca się je do rzeki.

WZROST KONSUMCJI ALKOHOŁU W NIEMCZECH.

Konsumcja alkoholu była w Niemczech bardzo wysoka przed wojną, spadła zaraz po zawieszeniu broni, ale od roku 1933 przybiera coraz większe rozmiary. W ciągu ostatnich lat konsumpcja podwoiła się niemal. Rząd czyni wielkie starania aby zwalczyć rosnący alkoholizm. Oto kilka cyfr. W roku 1937 wypito w Niemczech ogółem 39 milionów hektolitrow piwa 4 miliony hektolitrow wina i ponad 2 miliony hektolitrow wódki. Przeciętnie więc każdy Niemiec wypija rocznie 77 litrów piwa, 8 litrów wina i 4 litry wódki

SZKOŁY CZYNNY TYLKO W ZIMIE.

Rząd szwedzki zbudował szereg szkół dla dzieci lapońskich. Szkoły te czynne są jedynie w miesiącach zimowych. Oprócz nauki czytania, pisania, rachunków, młodzi lapończycy uczą się oprócz swego języka ujętego w formułki grammatyczne, również języka szwedzkiego. Poza tym nabywają dzieci lapońskie umiejętności przydatne w ich późniejszym życiu koczowniczym, jak chwytnie zwierząt na lasso, budowa namiotów, sztuki gotowania, pomocy w chorobach i nieszcześliwych wypadkach i t. p. Jak stwierdzają nauczyciele tych szkół, dzieci lapońskie są bardzo rozwinięte i chętnie się uczą.

Przebieg od **BOLU GŁOWY**
Dla dorosłych ze zn. fabry.
KOWALSKINA
skręca się również
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPIE i KATARZE

WARTOŚĆ ZIOŁ LECZNICZYCH D-RA MED. STANISŁAWA BREYERA.

Leczenie ziołami znane jest od wieków i było stosowane we wszelkich chorobach i dolegliwościach z dodatnimi wynikami.

Znany propagator zielski i autor licznych dzieł z tej dziedziny lekarz krakowski dr. med. Stanisław Breyer, utworzył na podstawie wieloletniego doświadczenia lekarskiego, kilkanaście mieszanek ziołowych, które okazały się nader skuteczne w całym szeregu chorób ostrych i przewlekłych.

Mieszanki ziołowe wytwarzane według przepisów d-ra med. Stanisława Breyera, przez firmę Laboratorium Chemiczno-Farmaceutyczne „POL-HERBA” w Krakowie, dają pełną gwarancję, że dobór ziół odpowiada w zupełności wymaganiom nauki i wieloletniego doświadczenia i dlatego to mieszanki te nie można porównać do rozmaitych mieszanek, będących w sprzedaży, które utworzyli ludzie z mniejszym doświadczeniem fachowym, nie lekarze.

Rokowania z Niemcami w sprawie uchodźców

będą prawdopodobnie podjęte po kongresie norymberskim

Paryż, 3 września.

W wywiadzie, udzielonym przedstawicielom prasy wicedyrektor londyńskiego biura pomocy uchodźcom, Robert Pell, wyraził nadzieję, że po manewrach armii niemieckiej i po zamknięciu norymberskiego kongresu partii narodowo-socjalistycznej rząd niemiecki będzie skłonny do podjęcia rokowań z dyrektorem biura ewiańskiego, George Rublee, w sprawie regulacji wychodźstwa żydowskiego z Rzeszy, szczególnie zaś w sprawie transferu kapitałów.

Robert Pell oświadczył, że podróż do Paryża ambasadora Stanów Zjednoczonych w Berlinie, Wilsona, pozostawała w związku z kwestią emigracji uchodźców, przede wszystkim w celu wyjaśnienia możliwości rokowań z Niemcami. Problem wychodźczy był też przedmiotem konferencji, jakie odbyły w Paryżu ambasadorowie Stanów Zjednoczonych w Berlinie, Londynie i Paryżu. Wilson Kennedy i Bullitt z delegatem prezydenta Roosevelta w Evian, Myronem Tylorem, dyrektorem londyńskiego biura pomocy uchodźcom George Rublee oraz jego zastępcą Robertem Pellem.

Na konferencjach tych ambasador Wilson zdał sprawę o stanowisku Rzeszy Niemieckiej odnośnie do rokowań w sprawie uchodźców, szczególnie zaś wobec kwestii wywozu części kapitałów żydowskich z Niemiec.

W wyniku tych obrad ambasadorów Myron Tylor zwołał do Londynu konferencję dwunastu czołowych członków komitetu ewiańskiego, w tej liczbie lorda Wintertona i senatora Berengera, którym zostanie zakomunikowany raport ambasadora Wilsona.

Wiadomość o niemieckiej odmowie podjęcia rokowań z George Rublee, która nadeszła jednocześnie z Berlina, Paryża i Londynu, jest może raczej, zda-

niem Pella, wyrazem poglądów pewnych kół niemieckich, pragnących sabotować zapowiedziane rokowania. Oficjalnie natomiast nie było ze strony Rzeszy Niemieckiej żadnych kroków, które dałyby powód do przypuszczenia, że rząd niemiecki nie zgadza się na prowadzenie tych rokowań. Wysiłki, czynione w tym kierunku, nie napotkały na żadną niechęć ze strony niemieckiej.

W każdym razie pewne jest, że w ciągu najbliższych kilku tygodni nie dojdzie do skutku podróż dyrektora Rublee

do Berlina. Przyczynia się do tego naprzężona sytuacja międzynarodowa, wielkie manewry armii niemieckiej, i zbliżający się kongres norymberski, co pochłonie całą uwagę władz Rzeszy. W międzyczasie będą jednak kontynuowane przygotowania w Londynie i Berlinie do misji dyrektora biura pomocy uchodźcom. Oczekuje się, że George Rublee spotka się z Goeringiem, jako komisarzem gospodarki Rzeszy i nie jest też wykluczone, że Rublee będzie przyjęty przez Hitlera.

Uchwały rady ministrów

Przepisy o rzeczowych świadczeniach wojennych wejdą w życie 15 września

Warszawa, 3 września.

(PAT) Dn. 3 września r. b. w godzinach południowych odbyło się pod przewodnictwem pana premiera gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie rady ministrów.

M. in. rada ministrów przyjęła projekt kilku ustaw w sprawie ratyfikacji umów międzynarodowych. Następnie uchwaliła rozporządzenie ustalające na dzień 15 września r. b. termin wejścia w życie przepisów art. 56 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o rzeczowych świadczeniach wojennych. Artykuł ten upoważnia ministra rolnictwa do nakładania w porozumieniu z ministrami spr. wojskowych, spraw wewnętrznych i skarbu na właścicieli, posiadaczy lub zarządców, będących osobami fizycznymi albo prawnymi, oraz na zarządy gospodarstw wiejskich obowiązku przygotowania gospodarstw do wytwórczości, odpowiadającej potrzebom obrony państwa. Uchwała ta pozostaje w związku

z pracami rządu w dziedzinie polityki aprowizacyjnej.

Z kolei rada ministrów uchwaliła rozporządzenie o przedłużeniu na dalsze 5 lat terminu uzyskiwania ulg przy inwestycjach elektryfikacyjnych, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o popieraniu elektryfikacji.

W dalszym ciągu posiedzenia rada ministrów uchwaliła rozporządzenie, zmieniające dotychczasowe przepisy o uposażeniu tych nauczycieli niższych szkół zawodowych którzy, oprócz normalnych kwalifikacji zawodowych posiadają ukończone studia wyższe wzgl. inne studia specjalne. Obecnie nauczyciele ci zrównani będą pod względem automatycznego awansu z nauczycielami publicznych szkół powszechnych ze studiami wyższymi lub specjalnymi. W końcu uchwalone zostało rozporządzenie o zmianie granic powiatów wyrzyckiego i sępolińskiego w woj. pomorskim.

Bitwa o Hankou trwa

Chińczycy zgromadzili 400 tysięcy żołnierzy

Tokio, 3 września.

(PAT) Komunikaty sztabu japońskiego stwierdzają, że wojska po przełamaniu pierwszej linii obrony Hankou posuwają się naprzód walcząc z armią chińską, która stawia silny opór.

Decydująca bitwa o Hankou rozegra się na drugiej linii obrony (między Unine w prow. Kiangsi i Kiczun w prow. Hupeh), gdzie według obliczeń japońskich Chińczycy wystawili armie liczącą 400 tysięcy żołnierzy.

Tokio, 3 września.

(PAT) Agencja Domei donosi, iż wojska chińskie, które broniły łańcucha górskiego Luszan, znajdują się w odwrocie. Odwrót wojsk chińskich poprzedziły gwałtowne walki w pobliżu Tungkuling

na południowych zboczach łańcucha górskiego.

Na polu bitwy pozostały zwłoki przeszło 300 żołnierzy chińskich. Odcinek ten, jak zaznaczają korespondenci japońscy, był brzońony przeważnie przez oddziały chińskie, w których większość stanowili studenci.

Sily chińskie ustępujące pod naporem wojsk japońskich liczą przeszło 100 tys. żołnierzy, posuwają się one w kierunku Teian na linii kolejowej Kiukiang — Nanczang.

Odwrót pięciu dywizji chińskich z Czienszanu w południowo-zachodniej części łańcucha górskiego Luszan rozpoczął się późno w nocy, był on sygnałem do odwrotu na całej linii.

KINO Tętniący życiem — pełen werwy naładowany temperamentem arcyfilm
PALACE 80 CZARDASZ
DZIS o godz. 12 i 2-ej
2 PORANKI
Ceny od
W rolach głównych:
JUNE KNIGHT — SZÓKE SZAKALL
MICHAEL BARTLETE

Dr. WIKTOR ZIEGE powrócił

Dokonał fałszerstw i malwersacji na 400 tys. złotych
Aresztowanie urzędnika jednej z poważnych firm w Warszawie

Warszawa, 3 września.
W dniu dzisiejszym na mocy decyzji władz prokuratorskich policja aresztowała wyższego urzędnika jednej z poważnych firm, b. prof. gimnazjum w Bydgoszczy Mariana Smochorskiego, zam. w Warszawie przy ul. Czerwonego Krzyża.

Smochorski oskarżony jest o popełnienie całego szeregu malwersacji przy pomocy fałszerstwa czeków na sumę zł. 200.000.

Jak stwierdzono, Smochorski wydał na zabawy i hulanki w nocnych lokalach 20.000 zł. Pozostała zaś suma ukrył skrupulatnie i nie chce ujawnić miejsca ukrycia.

Z dzieł Łodzi

Dnia 4 września 1825 roku Stanisław Staszyc, wielki mąż stanu Królestwa Kongresowego postanawia osobiście zaznać się z terenami, na których z inicjatywy jego oraz Rajmunda Rembielińskiego, Mostowskiego, Dubieckiego rozbudowywano ośrodki przemysłowe i handlowe, a więc przede wszystkim z Łodzią i jej okolicą najbliższą. Podróż Staszyc trwała dwa tygodnie, napisany później raport Staszyc przyczynił się znakomicie do uzyskania przez Łódź zwiększonej pomocy na rozbudowę przemysłu i miasta. Staszyc był entuzjastą rozwoju przemysłowego Łodzi i do końca chwili życia swego (między innymi wkrótce po wizycie na ziemiach łódzkich) interesował się jaknajżywiej sprawami łódzkimi.

Wrzesień	4	Dziś Rozalii	
		Jutro Wawrzyńca	
		Wschód słońca	4.50
		Zachód słońca	18.19
		Wschód księżyca	15.47
		Zachód księżyca	00.00
		Długość dnia	14.12
		Ubyło dnia	3.18

Krótkie wiadomości

NOWY ROK SZKOLNY rozpoczyna się jutro we wszystkich szkołach średnich i powszechnych. Jutro, po odprawieniu nabożeństwa, w którym weźmie udział młodzież szkolna, uczniowie zapoznają się z organizacją roku szkolnego, otrzymują spisy podręczników i t. d. Normalne zajęcia — we wtorek o godz. 8-ej rano.

TYDZIEŃ PRZECIWOPOŻAROWY rozpoczyna się dziś w Łodzi. O godz. 7-ej rano odegrana będzie pobudka na ulicach miasta, o godz. 7.30 zbiórka oddziałów strażackich — odmarsz do Katedry na nabożeństwo, złożenie wieńca na płycie Nieznanego Żołnierza i przemarsz ulicą Piotrkowską.

EPIDEMIA CZERWONKI (krwawej biegunki) rozszerza się coraz bardziej. Codziennie notowane są wypadki zachorowania. W związku z tym władze zdrowotne apelują do mieszkańców, by nie spożywali surowej wody oraz owoców nieobrabianych lub też nie obmytych w ciepłej wodzie.

OCHOTNICZA SŁUŻBĘ ZDROWIA organizuje P.C.K. w Łodzi. Przyjmowani będą mężczyźni, którzy ukończyli 24 rok życia i zaliczeni zostali do rezerwy bez odbywania służby wojskowej. Zapisy ochotników przyjmowane będą przy ulicy Piotrkowskiej 236. Zarejestrowani otrzymają przeszkolenie na specjalnych kursach.

PARK LUDOWY rozbudowywany jest w dalszym ciągu. W ostatnich tygodniach założono trawniki na przestrzeni 12.150 m. kw., zbudowano na stawach 4 kaskady i posadzono 4.916 drzew-słupków, modrzewi i jodeł. Przy robotach tych zatrudniono 506 robotników.

JUTRO, W PONIEDZIAŁEK, do rejestracji rocznika 1920—21 stawić się winni mężczyźni zamieszkałi na terenie II-go komisariatu policji, o nazwiskach na litery od A do Z włącznie oraz mężczyźni, zamieszkałi na terenie VII komisariatu, o nazwiskach na litery L, M, N, O.

Kontrola nazw ulic

Jak się dowiadujemy, zarząd miejski postanowił przeprowadzić rewizję nazw wszystkich ulic w Łodzi. Stwierdzono bowiem, iż szereg ulic na przedmieściach posiada identyczne nazwy co ulice w śródmieściu, co wprowadza w błąd nie tylko mieszkańców, ale również urzędy.

Wszystkie ulice na przedmieściach, które posiadają odpowiedniki nazw w śródmieściu, otrzymają inne nazwy. (i-)

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: L. Steckel — Limanowskiego 37, Sz. Jankielowicz — Stary Rynek 9, T. Staniulewicz — Pomorska 91, A. Borkowski — Zawadzka 45, B. Głuchowski — Narutowicza 6, St. Hamburg i S-ka — Główna 50, L. Pawłowski — Piotrkowska Nr. 307.

Włamanie w śródmieściu

do składu przy ul. Piotrkowskiej 85

Wczorajszej nocy nieujawnieni dotąd sprawcy dokonali zuchwałego włamania do składu włókienniczego firmy Jakubowicz przy ul. Piotrkowskiej 85. Włamywacze dostali się do składu przy pomocy wytrychów i wynieśli kilkadziesiąt sztuk towaru, wartości 7000 złotych.

Charakterystyczne, iż nie zostali przez nikogo zauważeni, mimo, że poważnie obladowani szli przez ul. Piotrkowską. Powiadomiona o kradzieży policja przeprowadziła obławę w kilku mezinach i zatrzymała kilka osób podejrzanych. (ig)

Zderzenie wozu z tramwajem

Na szczęście, obeszło się bez ofiar

Wczoraj na ul. Piotrkowskiej, przed domem nr. 38 miało miejsce zderzenie tramwaju linii nr. 5 z wozem ciężarowym, należącym do firmy Stiller i Bielszowski.

Wóz, naładowany towarami, miał jechać bokiem ulicy, jak przewidują przepisy, jechał torem tramwajowym. Gdy nadjechał tramwaj, motorniczy zaczął dzwonić, by woźnica zjechał z toru. Nie uczynił on jednak tego, wskutek czego nastąpiło zderzenie. Wóz został całkowicie rozbity. Woźnica Kazimierz Kmiec, zrzucony z wozu upadł jednak tak szczęśliwie, że nie odniósł szwanku.

Wymiana toru tramwajowego na rogu Piotrkowskiej i Andrzeja

Starostwo Grodzkie komunikuje, iż na ulicy Andrzeja przy rogu Piotrkowskiej nastąpi wymiana toru tramwajowego. Roboty te będą prowadzone w nocy. W związku z powyższym ruch kołowy i pieszy na tym odcinku będzie się odbywał po prowizorycznej jezdni.

PH.1/38 a.

Kalendarz wyborczy dla Łodzi

zacznie obowiązywać automatycznie od chwili rozpisania wyborów przez p. wojewodę. — Wszystkie czynności są przewidziane przez ustawę

Ogłoszona przed kilku dniami nowa ordynacja wyborcza, na podstawie której odbędą się niebawem wybory do rady miejskiej w Łodzi, różni się w zasadniczy sposób od ordynacji dotychczasowej. Dotychczasowa bowiem ustawa o wyborze radnych zawierała tylko ogólne przepisy, podczas gdy wszystkie szczegóły, dotyczące kalendarzyka wyborczego, czynności technicznych związanych z wyborami i t. d. ogłaszane były w rozporządzeniu wykonawczym ministra spraw wewnętrznych. Nowa ustawa wyborcza jest kompletna, przewiduje wszystkie szczegóły i czynności, to też nie należy już czekać na rozporządzenie wykonawcze — ustawa weszła w życie z dniem ogłoszenia i obecnie władza, uprawniona do rozpisywania wyborów, t. j. wojewoda łódzki, może każdej chwili zarządzić rozpoczęcie aktu wyborczego.

Rozporządzenie p. wojewody będzie, w myśl ustawy, bardzo krótkie. Zawierać będzie ono tylko **DATE ZARZADZENIA WYBORÓW I TERMIN GŁOSOWANIA.**

W myśl ustawy, głosowanie odbyć się musi minimum w 60 dni, a maksimum w 78 dni od chwili zarządzenia wyborów. Oczywiście, rozporządzenie p. wojewody poprzedzone będzie przygotowaniem technicznymi t. j. podziałem miasta na okręgi i obwody głosowania.

Po ogłoszeniu rozporządzenia p. wojewody rozpoczynają się prace właściwe. Magistrat sporządza **SPISY WYBORCÓW,**

a równocześnie ustalany jest skład wszystkich komisji wyborczych, głównej, okręgowych i obwodowych. Prze-

wodniczącego i 1 członka każdej komisji mianuje wojewoda, pozostałych członków — zarząd miejski. 16-go dnia po zarządzeniu wyborów, nazwiska wszystkich członków komisji wyborczych zostaną podane do publicznej wiadomości.

Spisy wyborców muszą być opracowane w ciągu trzech tygodni i najpóźniej 25-go dnia po zarządzeniu wyborów, prezydent miasta wręcza je przewodniczącym okręgowych komisji wyborczych. Zaznaczyć należy, że spisy sporządzane są oddzielnie dla każdego okręgu w dwóch egzemplarzach. Ponieważ w Łodzi istnieje wzorowa ewidencja i kartoteka mieszkańców, sporządzenie spisu wyborców nie nastąpi żadnej trudności. **Uprawnionym do głosowania jest każdy mieszkaniec, który w dniu zarządzenia wyborów ukończył 24 lata.**

20-go dnia po zarządzeniu wyborów główna komisja wyborcza obwieści plakatami

PODZIAŁ MIASTA NA OKRĘGI WYBORCZE

i obwody głosowania, skład komisji i adresy lokali, w których odbędzie się głosowanie, dni i godziny wyłożenia spisu wyborców do publicznego przeglądu oraz liczbę radnych, wybieranych w każdym okręgu. **Liczbę radnych dla każdego okręgu ustala p. wojewoda.** Nadto obwieszczenie poda do wiadomości terminy zgłaszania kandydatów i list kandydatów na radnych oraz liczbę wyborców uprawnionych do głosowania w każdym okręgu.

27-go dnia wyłożone zostaną spisy wyborców do publicznego przeglądu na 5 dni. W tym czasie wszyscy zaintereso-

wani mają prawo je przeglądać oraz złożyć w nich uzasadnione poprawki.

Równocześnie główna komisja wyborcza rozpocznie PRZYJMOWANIE LIST KANDYDATÓW NA RADNYCH.

Listy te można składać najpóźniej do 32 dnia po zarządzeniu wyborów. Każda lista musi być podpisana przez 100 wyborców.

Bezpośrednio po tym główna komisja wyborcza przystąpi do badania list kandydatów i wzywać będzie pełnomocników poszczególnych list do usuwania braków. Czynności te muszą być ukończone w ciągu 9 dni. Zaś 42 dnia od chwili rozpisania wyborów ponownie wyłożone będą do publicznego przeglądu na okres dwóch dni już poprawione spisy wyborców. Na tym właściwie przygotowania do wyborów zostają ukończone.

Najpóźniej na siedem dni przed dniem głosowania ukażą się na mieście plakaty, głównej komisji wyborczej, zawierające nazwiska kandydatów na radnych dla każdego okręgu, dzień i czas głosowania i lokale głosowania.

Głosowanie odbywać się będzie od 9 rano do 9 wieczór, a więc o dwie godziny dłużej niż dotychczas. Natychmiast po zamknięciu lokalu wyborczego rozpoczną się obliczenia i ustalanie wyników wyborów.

Mimo, że rozporządzenie p. wojewody o rozpisaniu wyborów jeszcze się nie ukazało, w niektórych organizacjach zawodowych i politycznych już podjęto stopniowe przygotowania do kampanii wyborczej. Właściwy ruch przedwyborczy rozpocznie się bezpośrednio po zarządzeniu wyborów. (s).

Za obrazę Narodu Polskiego

został skazany Niemiec na rok więzienia. — Beckmana aresztowano na sali rozpraw

Kraków, 3 września.

Wczoraj zakończył się w krakowskim sądzie okręgowym proces dyr. i spółwłaściciela fabryki żytełek „Toledo” oraz fabryki Chromstal Gustawa Beckmana, obywatela niemieckiego z art. 152 o obrazę Narodu Polskiego.

Na wczorajszej rozprawie odczytano akta prokuratorskie, dotyczące docho-żeń, jakie prowadzone były przeciwko Beckmanowi przed dwoma laty rów-nież w sprawie zniewagi Narodu Polskiego.

Z akt tych wynikało, że Beckman miał już wtedy przezywać podwładne robotnice słowami: „Polska świnia”. Dochodzenie zostało jednak umorzone na podstawie ustawy amnestyjnej.

Po zamknięciu przewodu sądowego zabrał głos prok. dr. Bleńkowski, który przemówienie swe rozpoczął od słów:

„Wysoki Sądzie! Sprawa jest przykra i charakterystyczna. Przykra, bo chodzi o zniewagę Narodu Polskiego, a charakterystyczna, bo oskarżony jest obywatelem niemieckim. P. Beckman, będąc Niemcem, mieszka w Polsce i zajmuje lukratywne stanowisko a mimo to nie może się zdobyć nie tylko na wdzięczność wobec Narodu, u którego gości ale nawet na elementarną lojalność.

W dalszym ciągu oskarżyciel publiczny podkreślił, że stosunek obywateli niemieckich do Państwa Polskiego jest znany. Świadczą o tym m. in. tak liczne procesy z art. 152 na Pomorzu i Śląsku. Oskarżony, jak widać, uważa Polskę tylko za teren eksploatacji gospodarczej, nie poczuwając się do obowiązku lojalności wobec gospodarzy.

Przemówienie swe oskarżyciel publiczny zakończył żądaniem jak najsurowszego wymiaru kary, by nie zaniedbać obrony godności Narodu Polskiego.

Z kolei dłuższe przemówienie wygłosił obrońca adw. dr. Immerglück, który zaprzeczył, aby Beckman wygłosił zarzucane mu słowa. Obrońca wskazał, że Beckman jest udziałowcem w 48 procentach fabryki żytełek „Toledo” i fabryki Chromstal, których roczny obrót przekracza 2.000.000 zł. Obrońca zakończył swe wywody prośbą o uniewinnienie oskarżonego.

W końcu sam oskarżony wygłosił swe ostatnie słowa w języku niemiec-

kim, zapewniając uporczywie, że jest niewinny.

Po naradzie s. dr. Bobilewicz ogłosił wyrok, uznający Beckmana winnym przestępstwa z art. 152 i skazujący go na 1 rok bezwzględnej więzienia.

Ponieważ miał tego samego dnia wyjechać do Niemiec a nawet był już w posiadaniu wizerowanego paszportu za granicznego, na wniosek prokuratora zastosowano areszt tymczasowy i Beckmana na sali rozpraw aresztowano.

Posterunkowy policji założył mu kajdanki na ręce i doprowadził do więzienia św. Michała.

Z okazji pierwszej bolesnej rocznicy śmierci

b. p. Wolfa Halberstadta

i dla uczczenia pamięci

b. p. Gustawy z Herszenbergów Halberstadtowej

w 30 dzień Jej zgonu, odprowadzone będzie, **DZIŚ**, w niedzielę, dnia 4-go b. m., o godz. 6-ej po poł. w **SYNAGODZE DOMU STARCÓW, UL. POMORSKA NR. 54**

NABOZENSTWO ZAŁOBNIE

po czym odbędzie się uroczystość poświęcenia pokoju imienia

b. p. Wolfa i Gustawy z Herszenbergów małż. Halberstadt

Na uroczystość tę rodzinie, krewnym i przyjaciołom Zmarłych uprzejmie zaprasza

Zarząd Łódzkiego Żydowskiego T-wa
OPIEKI NAD STARCAMI

Skazanie oficera statku gdańskiego

który znieważył w porcie gdyńskim Państwo Polskie

Gdynia, 3 września.

Do nabrzeża Polskiego przycumowano w tych dniach statek pod flagą gdańską „Wyborg II”, który przybył do portu gdyńskiego z Rotterdamu, wioząc ładunek owoców dla jednej z miejscowych firm importowych.

Ponieważ owoce ulegają łatwo psuciu podczas dłuższego postoju, robotnicy portowi otrzymali polecenie natychmiastowego wyładunku pak z owocami, podczas nocnej szychty.

Robotnicy pod kierunkiem przodownika, udali się na statek, przyczym jeden z nich obudził pierwszego oficera Leona Schulza, zawiadamiając go o rozpoczęciu wyładunku.

W odpowiedzi, z głębi kajuty posyłał się na robotnika stek obelg w języku niemieckim, przy czym Schultz użył w niewybrednych słowach Państwo Polskie

Robotnik zawiadomił o niebывалym zachowaniu się Niemca w polskim porcie II komisariat portowy P. P.

Natychmiast na statek przybył funkcjonariusz policji, który aresztował oficera statku gdańskiego, wzywając go do udania się na posterunek. Zuchwały Niemiec odmówił jednak. Pod stanowczą presją policjanta udał się do aresztu.

Następnego dnia Schultz stanął przed wydziałem karno-administracyjnym Komisariatu Rządu, oskarżony z art. 18 o

wykroczeniach, to znaczy za-łżenie państwa.

Jak ustalono, Leon Schultz I oficer ss. „Wyborg” jest obywatelem gdańskim i zamieszkuje w Nowym Porcie ((Neufahrwasser) ul. Albrechtstrasse 28.

Na skutek zeznań świadków, został skazany na 2 tygodnie aresztu z zamianą na 140 zł. grzywny.

Szczepienia przeciw błonicy

rozpoczną się w Łodzi w poniedziałek

Jak już donosiliśmy, w poniedziałek, 5 b. m. rozpocznie się w Łodzi akcja przymusowych szczepień przeciwko błonicy. W związku z tym zwróciliśmy się do dr. Mikinki z wydziału zdrowia publicznego, który udzielił nam kilku wyjaśnień w tej sprawie.

Okazuje się, że w latach 1926—32 zaobserwowano największą umieralność na błonice właśnie w Łodzi. W ostatnich latach stan ten uległ znacznej poprawie, do czego przyczyniła się właśnie akcja szczepień masowych, jaka wprowadzona została w naszym mieście.

Według współczesnego stanu wiedzy, szczepienia ochronne są potężną bronią w zwalczaniu chorób zakaźnych. Dzięki nim zdołano zwalczyć całkowi-

cie, groźną jeszcze do niedawna, ospę. W czasie wojny światowej skutecznie walczone przy pomocy szczepionek z innymi chorobami zakaźnymi, jak dżumą, cholera i t. d. Obserwowano też ciekawe zjawisko, że w armiach walczących na froncie, nie było tyłu chorych na choroby zakaźne, ile wśród ludności cywilnej.

Ostatnio osiągnięto znaczne rezultaty w zakresie szczepień przeciwgruźliczych, które w Łodzi prowadzone są również wśród niemowląt. Nie mniej dobre rezultaty osiągnięto przez szczepienia ochronne przeciw błonicy, tej plagi wieku dziecięcego. Ilość zachorowań zmniejsza się w bardzo szybkim tempie. (i)

3-4 rozprawy nożowe dziennie

zanotowano w Łodzi w ciągu ubiegłego roku

Wczoraj ogłoszona została statystyka miejskiego pogotowia ratunkowego, która zawiera szereg interesujących danych z roku 1937. Statystyka główną uwagę zwraca na nieszczęśliwe wypadki, napady, nagłe zachorowania, zamachy samobójcze oraz zatrucie alkoholem.

W roku ubiegłym miejskie pogotowie ratunkowe udzieliło pomocy 10.294 osobom. Najczęstszą przyczyną wzywania pogotowia były urazy. Zarejestrowano ich 6666. Głównie napady i rozprawy nożowe. Naliczono ich 1179 t. zn. prze-

ciennie codziennie notowano w Łodzi 3—4 rozprawy nożowe i napady

Następna grupa wypadków — są nagle zaślabinia. Zarejestrowano ich 2387, z czego 68 wypadków było śmiertelnych.

Trzecią wreszcie grupę stanowią zamachy samobójcze w liczbie 311, w tym zgonów było 40. Wynika z tego, że niemal codziennie jedna osoba targa się w Łodzi na swe życie. Zatrució alkoholem zanotowano u 54 osób. (i)

TEATR POLSKI

(Cegielniana 27).

Dziś o godz. 4-ej po poł i o godz. 8.30 wieczorem sztuka Perzyńskiego „Aszantka”.

„DISZE BANDE” W FILHARMONII

Dziś o godz. 4.30 po poł. i 9.30 wieczorem zespół warszawskiego Teatru Literacko-Artystycznego p. n. „Di Idsze Bande” wystawia w sali Filharmonii widowisko w 2-ch częściach (16 obr.) p. t. „Di Welt Szokit Zich”.

Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

Z INSTYTUTU PROPAGANDY SZTUKI

Dziś, w niedzielę, o godz. 12-ej w południe, uroczyste otwarcie, w obecności władz i przedstawicieli społeczeństwa, pierwszej w sezonie jesiennym wystawy, na całość której złożyła pracę grupy artystów plastyków p. n. „Przymat”. W wystawie biorą udział: prof. Felician Szczęsny-Kowarski, prof. L. Pękalski, Michał Siemiradzki i wielu innych.

Instytut Propagandy Sztuki w parku Sienkiewicza otwarty codziennie od godz. 11—20-ej.

NIEDZIELNY DANCING ŁÓDZKIEJ RODZINY RADIOWEJ

Zarząd Łódzkiej Rodziny Radiowej uprzejmie zaprasza wszystkich swych sympatyków na dancing, który odbędzie się w dniu dzisiejszym w restauracji Hotelu Polskiego, ul. Piotrkowska Nr. 3 od godz. 17-ej do 20-ej.

NIEDZIELA, dnia 4-go września 1938 r.

7.15—7.20: Pieśń „Już od rana rozpiewano”.
2.20—8.00: Koncert poranny w wykonaniu Orkiestry Marynarki Wojennej pod dyr. kpt. Aleksandra Olaszewskiego (z Gdyni przez Toruń).
8.00—8.15: Dziennik poranny. 8.15—8.35: Audycja dla wsi. — Gazetka rolnicza. 8.35—9.10: Muzyka popularna (płyty). 9.10—9.15: Odczytanie programu. 9.15—10.30: Transmisja nabożeństwa z kościoła S.S. Norbertanek na Zwierzyniecu w Krakowie. Kazanie wygłosi ks. prof. Eugeniusz Kapusta. Po nabożeństwie około godz. 10.30—11.30: Muzyka (płyty z W-wy). 11.30—11.45: Wrećzenie nagród zwycięzcom w zawodach krótkofalowych. Transmisja z Dorocznej Wystawy Radiowej. 11.45—11.57: „Muzyka w szkołach średnich” — felieton — wygłosi Roman Łyżkowski. 11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Poranek symfoniczny w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga. Transm. z Dorocznej Wystawy Radiowej w gmachu Polskiej YMCA w Warszawie. 13.00—13.15: Przemówienie Ministra W.R. i O.P. prof. Wojciecha Świętosławskiego do rodziców z okazji rozpoczęcia roku szkolnego. 13.15—15.00: Muzyka obiadowa. Wykonawcy: Orkiestra Rozgłośni Łwowskiej pod dyr. Tadeusza Serejńskiego, Lina Skalska — sopran, Albert Felicki — tenor, Teodor Szczegółow — baryton, chó „Zbyscha”, Wanda Mattaushówna i Adam Smoleński — fortepian na 4 ręce. Transmisja z pawilonu radiowego na Targach Wschodnich we Lwowie. 15.00—16.30: Audycja dla wsi. 1) Przegląd rynków produktów rolnych. 2) Pogadanka aktualna. 3) Muzyka (płyty). 4) „Zabłocie idzie ku światu” — obrazki z życia wsi w oprac. Stanisława Dębowskiego. 5) „Palto-cik” — nowela Gustawa Daniłowskiego. 16.30—17.00: Teatr Wyobraźni: „Dramat o Królowej Jadwidze” Franciszka Teodora Csokora. 17.00—17.30: Recital na klawesynie w wykonaniu Rachele Thavoye.

17.30—18.00: Tygodnik dźwiękowy.
18.00—20.00: „Podwieczorek przy mikrofonie” z Dorocznej Wystawy Radiowej. Transmisja z basenu YMCA w Warszawie. Wykonawcy: Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyskiego i soliści.
20.00—20.35: Koncert kameralny. Wykonawcy: Olga Nietshówna—skrzypce, A. Wentland—fortepian, A. Wenska — wiolonczela.
20.35—20.40: Wiadomości sportowe lokalne.
20.40—20.50: Przegląd polityczny.
20.50—21.00: Dziennik wieczorny.
21.00—21.40: „W gabinecie pana doktora” — wesoła audycja w opracowaniu Czesława Przemyskiego w wyk. „śląskiej Pozytywki” — z Katowic.
21.40—22.00: Wiadomości sportowe ze wszystkich Rozgłośni P. R.
22.00—23.00: Giuseppe Verdi: „Aida” — repertuar operowy w oprac. Witolda Noskowskiego. Ilustracja muzyczna z płyt (z Poznania).
23.00—23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

19.55—HILVERSUM I: Koncert symfoniczny z Scheveningen z udziałem skrzypka Szymona Goldberga.
20.00—PRAGA: „Polska krew” — op. Nedala.
20.30—RADIO-PARIS: Koncert symfoniczny.
21.00—RZYM: „Śpiewacy norymberscy” — opera Wagnera.

TABARIN

OTWARCIE SEZONU

Atrakcja król skrzypków

EMIL BRUH

Atrakcja

MARIETTE & JOE

Premiowana piękność

MARY AIN

D. OPOLSKA

K. WANDALI

Codziennie od 5.30 do 8 w. five z najnowszym atrakcyjnym programem

KINO **EUROPA** Najdowcipniejszy film sensacyjny

Nawrócony Grzesznik

(BYLEM GANGSTEREM...)

Humor! Emocja! Napiecie!

W r. gl. Najpopularniejszy aktor Ameryki

EDWARD G. ROBINSON

Ceny miejsc na wszystkie seanse od **80 gr.**

DZIŚ o g. 12 i 2 2 PORANKI.

Do wynajęcia

od zaraz

PLACE

połączone boenica kolejowa ze stacjami Widzew i Chojny: 1) przy ul. Rokicińskiej Nr. 27/29 80x350 metr. i 2) między ul. Szpitalną i Tunelowa — mniejsze place. Reflektanci zechcą łaskawie się zgłosić ul. Śródmiejska 13, II. piętro.

KONGRES HITLEROWCÓW W NORYMBERDZE

ma zaimponować światu swymi rozmiarami w stylu „kolossal”. — Wielkie widowisko dla naiwnych tłumów. — Co powie Hitler o Czechosłowacji

W chwili największego napięcia, wywołanego sytuacją w Europie środkowej, oczy wszystkich kierują się na Norymbergę, w której kończą się przygotowania do kolejnego kongresu partyjnego narodowego socjalizmu. Na kongresie tym bowiem z ust kanclerza Hitlera dowie się świat, jakie są istotne plany Niemiec wobec Czechosłowacji, co zamierza Rzesza uczynić i czy wybuch wojny, jest tak bliski, jak to przepowiadają pesymiści. Zagadnienie Czechosłowacji figuruje oficjalnie na porządku dziennym obrad kongresu.

Obecny kongres zaćmił ma wszystko, co działo się kiedykolwiek. Dzienniki niemieckie już dziś piszą, że pobite będą wszystkie rekordy.

Ogółem do Norymbergi przybędzie 540.000 członków partii, w tej liczbie 60.000 z Austrii. Samych członków oddziałów szturmowych będzie 400.000 nie licząc 48.000 młodzieży, członków „Hitler-Jugend”.

Rozłokować tak olbrzymią masę jest rzeczą bardzo trudną. Gdyby wykorzystano wszystkie wolne pokoje w Norymberdze, strychy, piwnice, szopy, byłoby to również niemożliwe. Dlatego tylko 200.000 osób umieszczonych będzie w hotelach, pensjonatach i mieszkaniach prywatnych. Dla pozostałych zbudowane będzie wokół Norymbergi specjalne miasteczko-tabor.

To olbrzymie osiedle składać się ma z 27 obozów, z których każdy liczyć będzie kilka tysięcy namiotów. Nprz. obóz młodzieży składać się będzie z 1200 namiotów na 40 osób każdy i 160 namiotów na 100 osób każdy.

Niezależnie od tego w okolicy Norymbergi buduje się w szybkim tempie setki trwałych drewnianych baraków dla członków batalionów szturmowych. Po kongresie baraki te pozostaną już na stałe, ponieważ Hitler zdecydował, iż na przyszłość wszystkie zjazdy partyjne odbywać się będą wyłącznie w tym mieście. Norymberga ma być główną cytadelą narodowego socjalizmu. Dlatego już od kilku miesięcy buduje się tu szereg trwałych gmachów dla wszelkiego rodzaju organizmów partyjnych, klubów, na koszary i t. d.

Obozy wokół Norymbergi ciągną się na przestrzeni dziesiątków kilometrów. Posiadają własne radiostacje, przewody telefoniczne, stację elektryczną. 120 olbrzymich głośników ustawiono we wszystkich kierunkach, tak by wszystko, co będzie się działo na placu defilady, można było usłyszeć z dowolnej odległości. Gdziekolwiek znajdowałby się mieszkańcy obozów, jak bardzo byłiby zmęczeni i spragnieni wypoczynku i ciszy, słysząc będą mowy, hymny, okrzyki wielotysięcznych tłumów.

Centrum kongresu będzie wielki stadion, specjalnie zbudowany dla tego celu i rekordowy pod względem swych wymiarów. Posiada on 80.000 miejsc siedzących i przeszło 300.000 miejsc stojących. 400.000 ludzi może uczestniczyć w ten sposób na defiladzie, przeglądach, zawodach sportowych. Najwyższe rzędy amfiteatru znajdują się na wysokości 77 metrów nad areną. Czynnych jest 150 wind, umożliwiających dostanie się tam widzom. Gdyby ustawić wszystkie miejsca siedzące w jeden szereg, wyciągnęłyby się one na przestrzeni 243 kilometrów.

Wszystkie cyfry w ogóle, dotyczące

kongresu norymberskiego, są wręcz materialów budowlanych. Samych cegieł użyto półtora miliarda.

Ponieważ jest rzeczą niemożliwą ściągnąć w jedno miejsce tyle pociągów, postanowiono, że część uczestników odbędzie tylko połowę drogi koleją, a resztę — pieszo. Szturmowcy austriaccy opuszczają pociągi w odległości

60 km. od Norymbergi i resztę drogi fantastyczne. Nprz. dla budowy stadionu zużyto 250.000 wagonów różnych odbędą marszem. Już cały miesiąc odbywają się w Wiedniu próby. Przed kilku dniami kilkadziesiąt tysięcy ludzi odbyło próbny marsz 15-kilometry z obciążeniem 13 kilogramów. Kto nie wytrzymał tego marszu, został

skreślony z listy uczestników zjazdu. Zwłaszcza skrupulatnie dobrany został batalion, liczący 400 osób, który wraz z innymi batalionami ze wszystkich dzielnic Rzeszy, ze sztandarem i orkiestrą przedefiluje przed Hitlerem.

Na kongres udaje się około 1000 baletnic ze szkół tańca, baletów. Albowiem w Norymberdze decydować się będzie nie tylko o poważnych zagadnieniach politycznych, ale będzie można się też bawić. W programie figuruje „narodowo-socialistyczny balet” z udziałem 5400 tancerek w kostiumach narodowych. Widowisk będzie w ogóle bardzo dużo: przygotowano cztery specjalne filmy, przygotowywane są wielkie zawody sportowe i uroczyste defilady, dzienne i nocne. Jedna defilada przewiduje przemarsz 26.000 chorągów z tyłu sztandarami.

Wszystko będzie „kolossal”, tym bardziej potężne, że jest to pierwsza tego rodzaju impreza w „Wielkiej Rzeszy”, już z udziałem Ostmarku, jak obecnie nazywa się Austria. Ale to jest tylko dekoracja. Istotne będzie na kongresie: mowa Hitlera o Czechosłowacji i o koloniach dla Niemiec. A. F.

KIEDY ORGANIZM ZATRZYMUJE KWAS MOCZOWY

zamiast go pospiesznie wydaląc z ustroju, wytwarza się zła przemiana materii, zanieczyszczenie krwi, odkładanie się kanciłuszczowej, a z nią — otyłość, wreszcie następuje upośledzone działanie innych organów. To niedomaganie ustroju wywołuje schorzenia artretyczne, reumatyczne i sklerotyczne, powoduje nieczystości cery, wrzody, czyraki. Oddawna w tych niedomaganiach stosuje się z dobrym skutkiem znane ziło czyszczące krew i sprzyjające rozpuszczaniu się kwasu moczowego.

ZIŁO NA PRZEMIANĘ MATERII
DR. BREYERA №2

Żadajcie wszędzie Wytwórnia POLHERBA Kraków-Podgórze.

Sensacyjne odkrycie archeologiczne

Odkopano pod Ozorkowem grodzisko warowne, wzniesione przed prawie tysiącem lat. — Prace wykopaliskowe w Czerchowie

Łódzkie Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Ludoznawczymi i Archeologicznymi podjęło w roku bieżącym badania na grodzisku wczesnohistorycznym we wsi Czerchów w pow. łęczyckim, w niewielkim oddaleniu od fabrycznego Ozorkowa. Jest to jedno z najbardziej niepozornych grodzisk, od dawna rozorywane i umyślnie równane straciło wyjątkowość i stromość swych wałów, fosy zostały zasypane, a węgiel drzewny ze spalonej palisady poszedł na sprzedaż. Jeszcze parę lat takiej gospodarki — a grodzisko poprostu znikłoby z powierzchni ziemi. To też Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, wyręczając organa państwowe w pracy nad ochroną i badaniem pozostałych jeszcze pomników naszej odległej przeszłości, przystąpiło do robót wykopaliskowych, pragnąc z dochowanych do tej pory resztek odtworzyć w miarę swych możliwości finansowych dawny wygląd grodu.

Jeszcze jeden moment zaważył przy obieraniu czerchowskiego grodziska za przedmiot badań. Oto leży ono w odległości niespełna 10 km. od wielkiego i dobrze zachowanego grodziska w Tumie pod Łęczycą, wsi sławnej przez swą wspaniałą romańską kolegiatę z XII w. Grodzisko tumskie — zwa ne już przez Galla „starym grodem” — jest zdaje się owym starym grodem łęczyckim, na którym św. Wojciech osadził Benedyktynów w 997 r. a który później w dawnej Polsce Piastowskiej odgrywał ważną rolę, należąc do największych i najsilniejszych warowni środkowo-polskich. Zwłaszcza w połowie XII w. w czasie książąt dzielnicowych po śmierci Bolesława Krzywoustego przeciwko seniorowi na grodzie

krakowskim, był gród łęczycki ważnym ośrodkiem politycznym i wojennym. Być może, że w tym właśnie czasie powstało i grodzisko czerchowskie, jako jedno z ogniw ówczesnej linii bojowej.

Poznanie zatem grodziska czerchowskiego staje się cennym uzupełnieniem zamierzonych badań na grodzisku w Tumie. — To też podjęte roboty traktować można jako wstęp do bardziej wyczerpujących poszukiwań, jakie Muzeum Etnograficzne w Łodzi zamierza przeprowadzić w najbliższej przyszłości na głównym grodzie ziemii łęczyckiej, poszukiwań, które ze specjalnych przyczyn nie mogły być rozpoczęte w roku bieżącym.

Skromnymi środkami prowadzone w tym roku badania w Czerchowie, choć jeszcze nieukończone, pozwoliły nam jednak do pewnego stopnia poznać kształt i budowę grodu

Była to warownia wzniesiona wśród mokrych łąk i torfowisk na płaskim zupełnie terenie, podobnie jak i grodzisko w Tumie. Ongiś wysoki wał biegł kregiem prawie regularnego koła o 70 m. średnicy. Z jednej strony widoczne są dość nisko ślady jeszcze jednego, niższego wału kołowego, który cieciamiw opierał się o wał główny. Sypano wały z ziemi wybieranej z sąsiedniej fosy. Grodzisko otrzymało fosę szerokości około 8 m. biegnącą po zewnętrznej stronie wałów, wypełniona wówczas wodą. Blisko wierzchołka wału odnaleziono za stały bardzo już słabo dochowane resztki umocnień drzewnych, stanowiące coś w rodzaju „muru” z kłód układanych wzdłuż i w poprzek. Jest to konstrukcja t. zw. „izbie”, jakie odkryto ostatnio w Gnieźnie i Klecku pod Gniezmem.

Cała wewnętrzna strona wału wylazona jest jakby brukiem-obkładzina z kamieni polnych. Za osłoną wału, tuż pod jego stokami mieściły się budynki mieszkalne. Miały one rozmiary 4—5 metrów. Niestety, nie dochowały się na śródogroziu resztki drzewa, z którego te domostwa niewątpliwie były stawiane; tylko wypełnione ciemną ziemią płacyki wskazują na miejsca, gdzie kiedyś stały słupy. W pośrodku grodu znajdowała się prawdopodobnie wolna przestrzeń. Jak wyglądała cała powierzchnia grodziska, trudno dziś jeszcze orzec, ba dania bowiem objęły nieznaczny jego wycinek. Niemniej już dotychczasowe rezultaty pozwalają nam odtworzyć do pewnego stopnia obraz pierwotny czerchowskiej warowni i uzupełniają nasze wiadomości o starych grodach Polski Piastowskiej.

Grodzisko w Czerchowie było fortyfikacją co najmniej dwukrotnie regenerowaną, t. j. wały i fosy i inne konstrukcje obronne podwyższano, aż wreszcie ostatecznie spalenie prawdopodobnie wskutek zdobycia podczas działań wojennych pociągnięto za sobą opuszczenie tej silnej niegdyś warowni Łęczycań.

Prace w Czerchowie prowadzone są niedostatecznymi środkami społecznymi przy udziale subwencji Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym. Robotnicy biorący udział w pracach wykopaliskowych to od lat wielu zaprawiona brygada corocznej ekspedycji wykopaliskowej łódzkiego ośrodka muzealnego. Zarówno Towarzystwo jak i kierownicy robót wierzą, że wśród społeczeństwa łódzkiego znajdzie się duże zrozumienie dla prowadzonych badań i środki na pokrycie skromnie obliczonych na nie wydatków.

D. SZENBERGOWA

po powrocie wznowiła przyjęcia. Poleca nowość pierwszorzędną domów paryskich

Piotrkowska 137, tel. 105-86

Poważna Fabryka

CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
poszukuje ZDOLNEGO PROPAGATORA
lekarza, farmaceuty lub chemika) w celu
stałego prowadzenia propagandy wśród
lekarzy m. Łodzi. — Szczegółowe oferty
z podaniem życiorysu należy składać do
Międzynarodowego Biura Ogłoszeń, Warszawa 11 sub. „Propaganda”.

Winiarnia „V. etual”
CZYNNIA
Piotrkowska 64, tel. 112-37

Liceum – Gimnazjum – Szkoła Powszechna Zgromadzenia Kupców w ŁODZI, ul. Prezyd. Narutowicza 68, tel. 115-31

Przyjmuje codziennie zapisy kandydatów.
Egzaminy wstępne sobota, dnia 3 września r. b., godzina 9-ta rano.
Początek roku szkolnego, poniedziałek dnia 5 września r. b. godzina 9 ranó.

Zjazd Gospodyń Wiejskich województwa łódzkiego

Akcja społeczna na wsi regionu łódzkiego rozwija się ostatnio coraz pomyślniej. Jednym z ogniw w tej akcji był odbyty w ubiegłą niedzielę zjazd wojewódzkiej wielkiej organizacji wiejskiej — kół gospodyń wiejskich województwa łódzkiego.

Na zjazd przybyły gospodynie z terenu całego województwa w liczbie 300 osób.

Obrady zjazdu toczyły się w sali rady miejskiej przy ul. Pomorskiej Nr. 16. Zjazd poprowadził uroczysta Msza św. w Katedrze oraz złożenie wieńca na płycie Nieznanego Żołnierza.

Przewodnicząca wojewódzkiej organizacji kół gospodyń wiejskich w Łodzi p. Janina Fijałkowska, otwierając zjazd stwierdziła, że kobiety zorganizowane w kołach pracują harmonijnie, dążąc do tego, by pożądana ich organizacja wywierała wpływ na różne dziedziny życia państwa.

Zjazd zaszczylił swą obecnością p. wojewoda łódzki Henryk Józewski, ponadto przybyli: w zastępstwie kuratora okręgu szkolnego warszawskiego nac. Tadeusz Kolakowski, nac. rolnictwa i reform rolnych urzędu wojewódzkiego Orłowski, przedstawiciel wydziału zdrowia dr. Ladyński, prezes łódzkiej izby rolniczej Jan Piotrowski, dyrektor izby rolniczej Kawczak, dyrektorka liceum gospodarczego Puternicka, prezes wojewódzkiego towarzystwa organizacji i kółek rolniczych Fijałkowski, przedstawicielka centralnej organizacji kół gospodyń wiejskich inż. Piwowarówna, przedstawiciel wojewódzkiego komitetu pomocy dzieciom i młodzieży nac. Janiszewski, przedstawiciele związku Młodej Wsi, związku spółdzielni rolniczych i innych organizacji.

P. wojewoda Józewski powitał zjazd w serdecznych słowach, podnosząc, że rola kobiety i organizacji kobiecych jest szczególnie ważna w budowaniu dnia jutrzejszego Narodu. P. wojewoda wyraził zadowolenie z organizowania się wsi, szczególnie kobiet wiejskich i zakończył swe przemówienie złożeniem życzeń owocnej pracy, która będzie niewątpliwie przykładem dla innych organizacji wiejskich.

Po dalszych przemówieniach powitalnych przystąpiono do właściwych obrad zjazdu. Jak wynikało ze sprawozdań, wojewódzka organizacja kół gospodyń wiejskich realizowała w całej rozciągłości swe zadania, starając się o podniesienie zdrowotne, gospodarcze i kulturalne wsi polskiej. Akcja oświatowa prowadzona jest w kierunku zwalczania analfabetyzmu i dokształcania gospodyń — 113 świetlic czynnych jest w okresie zimowym. Zainteresowanie czytelnictwem duże. 85 bibliotek własnych — 2000 tomów. Opieka nad dzieckiem i troska o wychowanie przyszłego pokolenia wysuwała się na czoło zagadnień — 76 punktów letniej opieki nad dzieckiem i stałe ogniska Matki i Dziecka świadczą o dużym postępie w tej dziedzinie. Ożywiona działalność przejawia się także w kierunku podniesienia higieny życia codziennego. Na 45 kursach było 1327 uczestniczek, 395 gospodarstw objęto stałą opieką higienistek.

Po wysłuchaniu sprawozdań potoczyła się dyskusja. Zwrócono szczególną uwagę na sprawy zdrowotne na wsi i na brak personelu lekarskiego. Podnoszono również sprawę przysposobienia kobiet do obrony kraju na wsi.

W zakończeniu obrad zjazd uchwalił wysłanie depesz holdowniczych do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Śmigłego-Rydza, premiera dr. Sławoja Składkowskiego oraz ministra rolnictwa Poniatowskiego.

KLUB DEMOKRATYCZNY W ŁODZI. zawiadania członków i sympatyków, że sekretariat Klubu czynny jest codziennie w godzinach 19—21, oprócz sobót, niedziel i świąt. Przyjmowanie składek członkowskich odbywa się we wtorki i piątki od 19—21.

**HALLO!
STOP!
UWAGA!**

SENSACYJNA
WIADOMOŚĆ

W najbliższych dniach

przyjeżdżie do Łodzi

**Shirley
Temple**

na zaproszenie
dyrekcji kina

„RIALTO”

Strajk transportowców trwa

Delegacja sezonowców u wiceprez. Kozłowskiego

Strajk w przedsiębiorstwach transportowo - ekspedycyjnych trwa. W związku z prowadzoną akcją, wczoraj udała się do urzędu wojewódzkiego delegacja komisji związków zawodowych w osobach pp. Chodyńskiego, Kosińskiego i Napierańskiego. Delegacja przyjęta została przez naczelnika wydziału polityczno - społecznego dr. Wronę, któremu przedłożyła swoje postulaty.

Nacz. dr. Wrona przyrzekł je rozpatrzyć.

Wczoraj przed sądem starościńskim toczyła się sprawa, wynikła na tle strajku w przedsiębiorstwach transportowo-ekspedycyjnych. Mianowicie, onegdaj trzej członkowie komisji strajkowej, Władysław Wroślo, Bednarska 21, Stanisław Czerniewski, Wólczńska 57 i Nuta Morgenstern, Pilsudskiego 44, spr

wdzając, czy wszyscy robotnicy porzucili pracę, stwierdzili, że w domu transportowym przy ul. Wólczńskiej 45 ładowane są towary. Pomiędzy nimi, a pracującymi robotnikami doszło do sprzeczki, a następnie do bójki. Zajęcie zlikwidowała policja. Wczoraj sąd starościński skazał wszystkich trzech członków komisji strajkowej po 7 dni aresztu.

Wczoraj udała się do wiceprez. Kozłowskiego delegacja sezonowców, prosząc o wypłacenie sezonowcom podobnie jak w roku ub., dodatku specjalnego w wysokości 30 zł. na osobę. Wiceprez. Kozłowski oświadczył w odpowiedzi, że sprawa ta narazie nie jest aktualna i że rokowania będą mogły być podjęte po powrocie do Łodzi prez. Godlewskiego. (i).

Na otwarcie sezonu w kinie „EUROPA“

we wtorek dnia 6 września r. b.

W r. tyt. GARY COOPER

Najpopularniejszy aktor świata w najbardziej romantycznej i bohaterkiej roli

Możemy kupić zawsze towar dobry

Co to są znaki fabryczne i towarowe?

Potrzeby człowieka są różnorakie, prawie nieograniczone, a towarów służących do ich zaspokojenia — bez liku. Weźmy choćby kosmetyki. Ile perfum na rynku, ile pudrów i mydeł! Po prostu gubi się człowiek w tym wszystkim.

Ludzie błądzą wśród tego przeogromnego bogactwa jakości i cen. Który z tych towarów wybrać? Który najlepiej zaspokoi potrzebę? Czy naprawdę nie ma sposobu, któryby zabezpieczał kupującego przed nabyciem tandety? Niekoniecznie. Są ludzie, którzy znakomicie orientują się w tym labiryncie towaru. Tacy ludzie, nabywając towar, wymieniają od razu jego markę.

Ale ludzi takich jest jeszcze stosunkowo mało. Więcej natomiast jest ludzi, którzy kupują towar na oko i na próbę. Przy sprawdzaniu okazuje się, że towar marny najczęściej nie posiada żadnego znaku fabryki, która go wytworzyła. Producenti liczyli tutaj wyłącznie na nieświadomość nabywcy. Natomiast producenci towarów, zaopatrzonych w znaki fabryczne, czyli towarów markowych, liczą na stałe pozyskanie konsumenta, dlatego firmy takie starają się dawać mu do ręki towary jaknajlepsze.

Aby jednak konsument kupował zawsze towar tylko dobry, musi przyzwyczaić się do kupowania wyłącznie towarów markowych. Społeczeństwo musi rozróżniać znaki fabryczne, to znaczy winno wiedzieć, jaki towar jest ta marka

znakowany. Do jakiej firmy marka ta należy.

Dzięki znajomości znaków osiągamy w gospodarstwie ogólnie - narodowym podwójną korzyść: 1) konsument chroniony jest przed nabyciem anonimowej tandety i 2) pozwalamy rozwijać się tym firmom, które wytwarzają towar dobry, a więc nie wstydzą się przyznać do jego własności, do jego marki.

To też w interesie firm, posiadających rejestrowane znaki, leży, aby znały je jak najszerze warstwy społeczeństwa. Do popularyzacji tych znaków najlepiej się nadają konkursy, jaki właśnie jeden z nich ogłosi w końcu bieżącego miesiąca „Republika“. W interesie firm leży wzięcie udziału w konkursie przez zgłoszenie nań swego znaku fabrycznego. Warunki, na jakich można zgłosić znak fabryczny do konkursu zainteresowani mogą otrzymać, dzwoniąc pod numer telefonu 122-14.

Jeśli natomiast chodzi o warunki dla Czytelników, którzy będą chcieli wziąć udział w konkursie, to są następujące: należy szczegółowo obejrzeć znaki, jakie będą wydrukowane w „Republika“ i odpowiedzieć, które firmy znaki te używają przy znaczeniu swych towarów? Dla tych Czytelników, którzy odgadną największą ilość znaków czyli markę przeznaczoną cenne nagrody, których listę z bliższymi szczegółami konkursu ogłosimy już w najbliższych dniach.

RIALTO NIEUSPRAWIEDLIWIONA GODZINA

Wr. gl.: Kwiat aktorstwa wiedeńskiego
GUSTI HUBER, HANS MOSER,
THEO LINGEN i TIBOR HALMAY.

DZIS o g. 12 i 2

2 PORANKI

Ceny od

85 gr.

Rzemieślnicy do COP-u

Wczoraj odbyło się w siedzibie związku rzemieślników chrześcijan posiedzenie poświęcone m. in. sprawie przeniesienia się rzemieślników łódzkich do Centralnego Okręgu Przemysłowego. Referat w tej sprawie wygłosił r. Raabe który wskazał na doniosłość rozwoju COP., a przedewszystkim na wielkie możliwości ekspansji dla rzemieślników w okręgu przemysłowym.

W wyniku dyskusji postanowiono podjąć odpowiednią akcję na terenie cechów rzemieślniczych, z tym, że cechy poprą materialnie rzemieślników, zamierzających przenieść się na teren centralnego okręgu przemysłowego. (i)

70-letnia złodziejka

skazana po raz 14-ty za kradzież

Przed sądem odpowiadała wczoraj dość niezwykła złodziejka — 70-letnia, zgrzybiała staruszka, która jednak ma dość energii, by popełniać kradzieże, czego dowodem aż 13 wyroków skazujących.

Specjalnością sędziwej złodziejki, Kazimiery Barbarskiej, było plądrowanie w sakwach wieśniaków, przybywających na targi do Łodzi. Nikt nie przypuszczał, że trzęsąca się staruszka zbliża się z podstępными zamiarami, co znakomicie ułatwiało jej opróżnianie kieszeni wieśniaków.

Po raz czternasty jednak powinąca się jej noga na placu Boernera. Sad skazał 70-letnią złodziejkę na 1 rok i 6 miesięcy więzienia. (t)

Ukarani przez Starostwo:

Za anty-sanitarny stan posesji skazany został właściciel domu przy ul. Mickiewicza 10, Józef Herszkopf na 7 dni aresztu, zaś właściciel domu przy ul. 11 listopada 148 Franciszek Krenzel — na 10 dni aresztu.

Za posiadanie narzędzi złodziejskich, wytrychów, łomów i t. d. Karol Wlazło, Wrześnińska 110 skazany został na 1 miesiąc aresztu.

Za awantury w stanie podchmielonym na ulicy Szulim Baum, Hetmańska 54, skazany został na 2 tygodnie aresztu. (i).

Grand-Kino

Pocz. 12, 2, 4, 6, 8 i 10.

DZIS
POWTÓRZENIE
PREMIERY!

Na otwarcie sezonu wielki film polski

reżyserii

MICHAŁA WASZYŃSKIEGO

Druga Młodość

Role główne:

GORCZYŃSKA,
JUNOSZA-STEPOWSKI,
CWIKLIŃSKA,
ZACHAREWICZ,
CYBULSKI,
ZNICZ

DZIS 2 PORANKI o godz. 12 i 2-cj.

Ceny miejsc

85 gr. i 1.09

Passe-partout, bilety ulgowe i bezpłatne nieważne — do odwołania.

ZE ZWIĄZKU SYBIRAKÓW.

Zarząd Związku Sybiraków Okręgu Łódzkiego podaje do ogólnej wiadomości wszystkich oficerów i żołnierzy b. 5-ej Dywizji Syberyjskiej we Wschodniej Rosji tak zarejestrowanych jak i nie zgłoszonych do Związku, jak również wszystkich byłych uczestników Walk o Niepodległość zesłanych na Sybir, że Walny Zjazd i uroczystości dwudziestolecia powstania b. 5-ej Dywizji oraz dziesięciolecia powstania Związku Sybiraków odbędą się w Warszawie w dnach 2 i 3 października rb. pod protektorem Pana Marszałka Edwarda Śmigłego - Rydza.

Zarząd Związku Sybiraków apeluje do wszystkich oficerów i żołnierzy b. 5-ej Dywizji o wzięcie gremialnego udziału w zjeździe.

Wszelkich informacji udziela Sekretariat Związku w każdą środę od godziny 19 do 20-ej do dnia 14 września rb. włącznie.

Sekretariat Związku mieści się w domu Kasyna Podoficerskiego w Łodzi przy ul. Mielczarskiego Nr. 35, I p.

ZIOŁA — PASTYLKI

D-ra Badmajeffa stale świeże wszystkie numery według dawnych przepisów. Wielka rurka z 14 tabletek 2 zł. Wysprzedaje Apteka Stawka sława Markowska w Grodzku.

P. min. Konrad Libicki
naczelnym dyrektorem Polskiego
Radia

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej S. A. Polskie Radio wybrany został jednogłośnie na stanowisko Naczelnego Dyrektora Polskiego Radia p. Minister Konrad Libicki, dotychczasowy Prezes Rady Nadzorczej tej instytucji i Dyrektor Naczelny Polskiej Agencji Telegraficznej.

P. minister Konrad Libicki liczy lat 47, w roku 1905 brał czynny udział w strajku szkolnym, poczym ukończył gimnazjum Filologiczne Chrząnowskiego w Warszawie. Studia uniwersyteckie odbywał w Krakowie i Paryżu. Posiada dyplom Szkoły Nauk Politycznych i Społecznych. W latach szkolnych i uniwersyteckich brał czynny udział w pracach tajnych Organizacji Młodzieży Narodowej, zajmując szereg stanowisk kierowniczych.

W roku 1911 rozpoczął pracę w Związku Strzeleckim, a w roku 1914 należał do Polskiej Organizacji Wojskowej, wchodząc do Komendy naczelnego i pełniąc w chwili wkroczenia wojsk niemieckich funkcję zastępcy Komendanta Naczelnego. W tym też czasie prowadził Wolną Szkołę Wojskową.

W dniu 7 lutego 1915 roku otrzymuje nominację na podporucznika I-ej Brygady Józefa Piłsudskiego. Wymaszzerowuje na front jako dowódca kompanii batalionu warszawskiego, pozostając w służbie frontowej aż do kryzysu legionowego. Po kryzysie desygnowany jest na stanowisko komendanta Grupy Okręgów w Polskiej Organizacji Wojskowej.

W dniu 11 listopada 1918 roku bierze czynny udział w rozbrajaniu Niemców w Warszawie, poczym zajmuje szereg stanowisk w służbie zarówno frontowej jak i sztabowej. W roku 1924 uzyskuje dyplom Wyższej Szkoły Wojskowej i wyjeżdża jako attache wojskowy do Finlandii.

W roku 1927 powołany do służby w Ministerstwie Spraw Zagranicznych pełni tam funkcję naczelnika wydziału prasowego. W roku 1929 mianowany zostaje posem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym w Estonii, a w roku 1933 — obejmując naczelną dyrekcję PAT.

P. Min. Konrad Libicki odznaczony jest orderami: „Virtuti Militari” V-ej klasy „Krzyżem Niepodległości z mieczami”, trzykrotnie „Krzyżem Walecznych”, Komandorią „Polonia Restituta”, Komandorią „Legii Honorowej” oraz szeregiem wysokich odznaczeń zagranicznych.

UROCZYSTE NABOŻENSTWO W SYNAGODZE W DNIU ROZPOCZĘCIA ROKU SZKOLNEGO.

Z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego odbędzie się w Wielkiej Synagodze przy Al. Kościuszki w poniedziałek, 5 b. m. o godz. 9 i pół rano uroczyste nabożeństwo.

LEKARZ-DENTYSTA
ŻYTNIKA-KAHAN
11 Listopada 9 telef. 13353
powrócił

Lekarz-Dentysta
Stanisław GELBERG
powrócił
Al. Kościuszki 32 telef. 108-33
godz. przyjęć 10—2 i 4—7

Dr. Ludwik Rosenberg
ordynuje w willi „BIAŁY ORZEŁ”
w Krynicy

O wszystkim po trochu...

Jubileusz Upton Sinclaira. — Utwory jego zostały przetłumaczone na 47 języków. — Czechow wprowadził nowele do pism codziennych. Co sądzi Anglia o możliwości wojny?.

W bieżącym miesiącu znakomity pisarz amerykański Upton Sinclair kończy 60-ty rok życia. W dniu jubileuszu ma się ukazać jego nowa powieść p. t. „Little-Style”. Będzie to jego sześćdziesiąta z rzędu powieść, czyli przeciętnie wypada na każdy rok jego życia — jedna powieść. Oprócz tego ma się ukazać bibliograficzny skorowidz utworów Sinclaira oraz ich przekładów na różne języki. Skorowidz zawiera 761 tytułów w 47 językach!...

To też z dumą Sinclair stwierdza, że żaden pisarz na świecie nie może się poszczycić tak wielką poczytnością swych utworów.

Powieści Sinclaira należą do działu t. zw. „literatury tendencyjnej”. W każdej z tych powieści autor biczuje jakąś niesprawiedliwość społeczną. Sławę wszechświatową zaczął zdobywać powieścią, wydaną w 1906 roku i opisywającą życie w fabrykach konserw w Chicago. Następne jego powieści opisywały pracę górników w kopalniach, sprzedażność prasy amerykańskiej i kulisy sprawy dwóch skazanych na śmierć Włochów — Sacco i Vanzettiego. Ostatnio Sinclair napisał autobiograficzną powieść o Fordzie, do którego odniósł się niezbyt przychylnie.

Przed kilku laty Sinclair wystawił

swą kandydaturę na gubernatora Kalifornii i wydał nawet agitacyjną broszurę p. t.: „Jak usunąć nędzę z Kalifornii?”. Podczas wyborów otrzymał nawet bardzo wiele głosów, lecz mimo to został pokonany przez swego przeciwnika politycznego.

Śmierć Kuprina wywołała wielki żal wśród niezliczonych rzesz wielbicieli talentu tego wielkiego pisarza rosyjskiego. Kuprin do ostatnich chwil przebywał na emigracji i nie chciał się pogodzić z reżymem, panującym w Rosji. Czując jednak zbliżającą się śmierć, wyjechał sobie pozwolenie na powrót. Wszyscy jednak wiedzieli, że wrócił do Rosji tylko po to, aby tam umrzeć...

— Pisania nowel — twierdził Kuprin — nauczyli nas Czechow i Maupasant. Wedle słów Kuprina Czechow uważał za swą zasługę, że „w redakcjach zaczęto traktować poważnie krótkie opowiadania”.

— To ja odkryłem dla was tę drogę... Dawniej, gdy ktoś przynosił do redakcji nowelę, patrzano nań z uprzedzeniem i pogardą: — „Cóż to?... Utwór literacki?... Przecie to jest krótsze niż nos wróbla!... Takich „kawałów” nie potrzebujemy!... A ja im właśnie pokazałem, że to jest potrzebne!

Cała prasa europejska w dalszym ciągu bardzo wiele miejsca poświęca sprawie konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją. Warto przytoczyć kilka charakterystycznych głosów w tej sprawie.

„Manchester Guardian” pisze: „Naród angielski pragnie, aby Niemcy zechcieli zrozumieć dwie zasadnicze rzeczy: — po pierwsze, że nie ma absolutnie powodów do przerywania pokojowych pertraktacji i użycia siły, po drugie — że nowej wojny, jeśli wybuchnie, nie uda się zlokalizować, jak to przypuszczają Niemcy, powołując się na Hiszpanię i Chiny. Odwrotnie — wojna taka musiałaby natychmiast ogarnąć całą Europę i w tym nowym starciu narodów Anglia nie mogłaby, oczywiście, pozostać neutralną. Sytuacja jest poważna, ale należy przypuszczać, że do dnia 8 września, czyli do mowy Hitlera w Norymburdze, nie zajdą żadne decydujące zmiany”.

KINO CASINO Najpiękniejsza i najkosztowniejsza komedia muzyczna ostatnich lat!

ROSALIE
W r. gł. NELSON EDDY
boh. f. „Gdy kwitną bzy”
i ELEANOR POWELL
niezapomn. „Królowa tańca”
Dziś o godz. 12 i 2 85 gr.
2 poranki Ceny od

W SEZONIE KONSERW I MARYNAT...
Każda z dobrych gospodyń przygotowuje obecnie zapasy konserw i marynat na cały rok. I tylko jedna kwestia wywołuje niepotrzebne wahania — jaki ocet użyć do marynat, spirytusowy czy z esencji octowej.
Który lepiej konserwuje marynaty i nie szkodzi zdrowiu?
Lekarze i higieniści twierdzą, że obydwie rodzaje octów są dla zdrowego organizmu nieszkodliwe.
Octu powinni unikać jedynie chorzy na nadkwaśność żołądka i przy schodzeniach wątroby.
Farmakopea Polska w II-im wydaniu (str. 62) dopuszcza do użycia zarówno ocet spirytusowy jak i rozcieńczony z esencji octowej, a więc równouprawnia pod względem zdrowotnym obydwie rodzaje octu.
Ocet spirytusowy, jak wiadomo, zawiera w sobie bakterie fermentacyjne, a po stosunkowo krótkim czasie mętnieje.
Ocet z esencji żądnych bakterij nie zawiera i nie przyjmując, a po dłuższym stanie nie psuje się i nie mętnieje i pod tym względem ma on przewagę nad octem spirytusowym, zwłaszcza gdy chodzi o zabezpieczenie marynat na szereg miesięcy.

Szkoła Powszechna, Gimnazjum i Liceum Humanistyczne
im. Ks. Ign. SKORUPKI TOW. „OSWIATA”
w Łodzi, ul. Żeromskiego 10, tel. 102-98

Sekretariat czynny codziennie od godz. 9 do 14-ej. Początek egzaminów do wszystkich klas d. 5 września o godz. 8-mej. Lekcje rozpoczną się d. 5 września o godz. 9-ej.

WSZYSTKIE SZKOŁY TOWARZYSTWA POSIADAJĄ PEŁNE PRAWA SZKÓŁ PAŃSTWOWYCH

Tajemnicze strzały przy ul. Zgierskiej

Sąd postanowił wezwać dodatkowych świadków

Na ławie oskarżonych sądu grodzkiego zasiadli wczoraj Abram Rozen, Eliaz Ginger i Moszek Szwarz, pod zarzutem usiłowania kradzieży.

Działo się to 15 listopada. Przed domem nr. 128 przy ul. Zgierskiej wszyscy trzej, jak wynika z aktu oskarżenia, zbliżyli się do Bolesława Dziamary, niosącego dwie paczki i zaczęli uciekać. Dziama szybko dobył z kieszeni rewolwer i strzelił za uciekającymi, raniąc Gingera.

Oskarżeni nie przyznali się do winy.

Za nieprzyzwoite zachowanie się Mendel Ruda został skazany na 6 mies. więzienia

Sąd grodzki rozpoznawał wczoraj sprawę dość oryginalną.

3 czerwca w parku Sienkiewicza na jednej z ławek siedział niejaki Nuchem Rotberg w towarzystwie narzeczonej. Na tej samej ławce zajął miejsce również niejaki Mendel Ruda. W pewnej chwili Ruda, nie zwracając uwagi na obecność obcych osób, zachował się w sposób zarówno żenujący jak i... zatrważający powietrze.

Rotberg był oburzony i skonsternowany.

Nasz reporter zanotował...

W mieszkaniu własnym przy ulicy Piramowicza Nr. 9 otrula się kwasem octowym 29-letnia Zofia Lewandowska. Desperatkę w stanie ciężkim przewieziono karetką pogotowia P.C.K. do szpitala Ubezpieczalni Społecznej. Przyczynę rozpaczliwego kroku nie ustalono.

Teodor Busse, zamieszkały przy ulicy Lutomierskiej Nr. 3 w Konstancynie napil się w celu samobójczym kwasu solnego. Busse przewieziony został w stanie groźnym do szpitala św. Józefa. Przyczyną desperackiego kroku był brak pracy.

Na posesji przy ulicy Wólcząńskiej Nr. 141 wybuchł wczoraj pożar. Pastwa ognia padła szopa drewniana, należąca do A. Fuksa. Jak ustalono, ogień wybuchł od niegaszonego węgla.

Józef Krzemiński, zam. przy ulicy Ceglanej Nr. 30, jadąc w stanie nietrzeźwym tramwajem miejskim, w pewnej chwili stracił równowagę i wypadł na jezdnię. Poszkodowanego opatrzył lekarz pogotowia ratunkowego, odwożąc go do domu.

Na ulicy Mostowej poraniony został nożami przez kilku awanturników 27-letni Feliks Bizio, zamieszkały przy ul. Mostowej 31, odnosząc rany głowy i twarzy. Ponadto napadnięty został przez tych samych awanturników 32-letni Teofil Janczewski, zam. przy ulicy Podgórznej Nr. 42. Oba rannym udzielił doraźnej pomocy lekarz pogotowia ratunkowego.

Nieszczęśliwemu wypadkowi uległa wczoraj 34-letnia Władysława Kwiatkowska, zamieszka-

W toku rozprawy stwierdzono bardzo ciekawe okoliczności: oto świadek oskarżenia, Dziama, twierdzi, że strzelił z tyłu do uciekającego, wobec czego Ginger musiałby otrzymać postrzał w plecy. Tymczasem lekarz stwierdził, że został on ranny w pierś. Celem ustalenia tej okoliczności, tym bardziej, iż Ginger twierdził, że zajęcie miało zgola inne podłoże, sąd sprawę odroczył, postanawiając wezwać dodatkowych świadków. (t)

Gdyby bodaj był sam, ale w towarzystwie niewiasty i do tego narzeczonej... Zwymyślał więc sąsiada, wotując, że zachowuje się niewłaściwie i za to... został przez Rudę spoliczkowany.

Oczywiście, wynikała awantura: policja, protokół i sprawa sądowa.

Za niewłaściwe i nieprzyzwoite zachowanie się oraz wywołanie bóiki, Ruda skazany został na 6 miesięcy więzienia. (t)

Ja przy ul. Staszycy 45. Poszkodowana w czasie robienia porządków spadła ze stołka tak fatalnie, iż uderzyła głową o kant stołu. Nieszczęśliwa doznała wstrząsu mózgu i uszkodzenia czaszki. W stanie ciężkim przewieziono ją do szpitala.

W polu przy ulicy Zagajnikowej znaleziono wczoraj niemowlę płci męskiej, liczące około 6 miesięcy. Dziecko przesłano do miejskiego domu wychowawczego.

— Z wozu Władysława Porady przy ul. Wólcząńskiej Nr. 13, Majer Zółtobrocki (Łągiewnicka 46) i Moszek Okoń (Zawiszy 28) skradli wózek z odpadkami jedwabnymi. Obu zatrzymano.

— Fajga Budner zameldowała, że z jej składu perfumerii skradziono kosmetyki i pieniądze z kasy.

— Józef Fajberg (Narutowicza 36) zameldował, że służąca Maranna Wojnarówna skradła złote kolczyki, wartości 50 złotych.

— Z pracowni kapeluszy Jakuba Millera (Piotrkowska 46) skradziono książeczkę P.K.O. z wkładem 1.700 zł., los loteryjny i inne rzeczy.

— Z wozu na ulicy Kilińskiego 44 Wincenty Kuliński (Piaskowa 29) skradł paczkę przedzą, wartości 40 zł. Złodziej został zatrzymany.

— Anna Zur (Łągiewnicka 138) zameldowała, że na ulicy Nowomiejskiej Nr. 19 jakiś osobnik w oszukańczy sposób wyludził od niej 20 zł.

— W remontowanym obecnie pustym sklepie przy ulicy Śródmiejskiej Nr. 32 znaleziono 3 worki pończoch, porzucone prawdopodobnie przez włamywaczy. Policja zarządziła dochodzenie.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 4 września 1938 r.

Bilans Polskiego Radia

Liberalni ekonomiści już w dawnych czasach opracowywali „listy“ obejmujące te przedsiębiorstwa, które ich zdaniem powinny być w drodze wyjątku prowadzone przez państwo, ze względu na szczególne właściwości towaru wytwarzanego. Naprzykład — produkcja broni. Klasyki nie znali radia. Ale ich współcześni następcy mają z nim już kłopot.

Potęga oddziaływania „towaru“ produkowanego przez radiostację na umysły i serca ludzi jest taka, że kryteria handlowe muszą odejść w dużej mierze na bok. Nawet w Anglii pogodzono się z charakterem „BBC“ (British Broadcasting Corporation) jako służby publicznej, której zresztą niezawisłość i bezstronność — na kształt niemal tej, jaką posiadają sądy i parlament — chce się wykształcić nie tyle ustawami ile ugruntowaniem się pewnego dobrego obyczaju.

Moment, o których mówimy każą nam ustosunkować się wyrozumiale i do etatyżacji naszej radiofonii i do jej rentowności gospodarczej.

Czytając świeżo opublikowany bilans „Polskiego Radia“ S. A. za ubiegły rok operacyjny trzeba sobie powiedzieć, że przynajmniej w ostatnim z tych dwóch punktów firma ta nie potrzebuje wyrozumiałości i pobłażliwości. Przy zasobach bowiem własnych obejmujących w kapitale zakładowym, rezerwach i rezerwach szczególnych ok. dwóch mil. zł. (1962 tys. zł.) zysk netto wyniósł 2,38 miliona.

Ten całkiem znakomity wynik osiąga przedsiębiorstwo, wyposażając przytym z pełną zaobiegłością swoje rezerwy amortyzacyjne. Majątek stały jego wynosił zgorą trzysta i pół mil. Z tego trzeba pobrać niewymagalną amortyzację plac — 11,7 mil. W poprzednich latach amortyzowano 4,2 mil. zł. W samym tylko roku operacyjnym 1937-38 — odpisano prawie dwa i pół miliona. Ogólny stan amortyzacji wynosi 6,7 mil., a więc połowa bilansowego szacunku majątku stałego już jest zamortyzowana. Sądźmy, że nawet uwzględniając szybki zapewne postęp demodernizacji w dziedzinie radia, tempo odpisów jest aż nadto wystarczające.

Owe dwa i pół mil. zysku netto wygosparowano z 17,1 mil. zysku brutto (z tego koszt właściwej produkcji którą znajdujemy pod pozycją „nadawanie programów“ — pochłonął 7,7 mil. zł.). Nie trzeba chyba dodawać, że lwia część zysku brutto — to opłaty abonentów. Z ich trzydziestówek i złotych uzbierała się nader okazała jak na nasze warunki kwota 16,7 mil. złotych!

Świetny stan interesów Polskiego Radia pozwala wierzyć, iż ma przed sobą do wyzyskania ogromne możliwości w wykonywaniu obowiązków swej służby publicznej.

Dr. A. Z.

Podwyżka ceny platyny

W tych dniach na londyńskim rynku metali cena platyny podniesiona została o 15 szylingów, czyli do 8 funtów szterlingów za uncję. Tegoroczna najniższa cena wynosiła 6 5/8 funta szterlingów, podczas gdy w roku 1937 uzyskano najwyższą cenę w wysokości 14 funtów szterlingów.

Ostatnia podwyżka ceny platyny zaskoczyła sfery giełdowe. Przypisują ją na ogół większym zakupom na cele tezauryzacji. Sfery giełdowe przypuszczają, że na cele przemysłowe platyna nie była w tak wysokim stopniu zakupywana, ażeby miała osiągnąć tak znaczną zwyżkę. Przypuszczają na ogół, że obecna cena platyny utrzyma się w dalszym ciągu, albo nawet nastąpi dalsza zwyżka.

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE.

Ukazał się Dziennik Ustaw R. P. Nr. 64 z dnia 30 sierpnia, w którym opublikowano między innymi następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym:

rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 b. m. o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień 2-go protokołu dodatkowego do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Rzeczypospolitą Polską a królestwem Rumunii z dnia 23 czerwca 1930 r. (poz. 485);

rozporządzenie ministra skarbu z dnia 22-go sierpnia wydane w porozumieniu z ministrami przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia ministra skarbu z dnia 26 kwietnia r. b. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 486).

Spadek eksportu do Francji

Wywozimy tylko węgiel.—Eksport włókienniczy całkiem upadł

Od dłuższego czasu, eksport polskich wyrobów do Francji ulega stalemu zmniejszeniu. Jedynym artykułem, który utrzymuje się na rynku francuskim do tej pory jest węgiel, podczas, gdy eksport wszystkich innych artykułów silnie spadł.

Zdaniem sfer zainteresowanych, zmniejszenie polskiego eksportu do Francji tłumaczy się przede wszystkim dewaluacją franka francuskiego. Do poważnego utrudnienia eksportu przyczyniają się również liczne podwyżki cel francuskich, z których ostatnie, dotyczące całego szeregu artykułów, weszły w życie w dniu 5 sierpnia r. b. Pomimo tych trudności, wskutek znacznie zwiększonego wywozu węgla polskiego, który zresztą osiąga w Francji bardzo dobre ceny, wywóz ogólny wzrósł nieco w drugim kwartale roku bieżącego.

Najbliższe posiedzenie Komisji mieszanej polsko - francuskiej dla ustalenia

wyników drugiego kwartału oraz planu na trzeci kwartał roku bieżącego odbędzie się w Warszawie w dniach najbliższych.

Jeżeli chodzi o eksport do Francji artykułów włókienniczych, to w czasach ostatnich rynek ten dla naszego przemysłu odpadł całkowicie. O ile np. jeszcze w ciągu miesiąca czerwca wyeksportowaliśmy wyrobów włókienniczych do Francji 377,54 kg. wartości zł. 3,495,76, to w miesiącu lipcu Francja w wykazie wyeksportowanych z Okręgu Łódzkiego wyrobów włókienniczych nie figuruje w ogóle.

Zaznaczyć należy, iż przez dłuższy czas wywoziliśmy do Francji poważniejsze partie wyrobów dzianych i trykotażowych, popytem cieszyły się również na tamtejszym rynku nasze rękawiczki, od chwili jednak wprowadzenia cel na rynku francuskim, eksport wyrobów tych przestał się zupełnie wykonywać.

Nowy układ Anglii z U. S. A.

Znaczne ustępstwa na rzecz Stanów Zjednoczonych

Jak wiadomo, w połowie września nastąpić ma podpisanie traktatu handlowego pomiędzy Wielką Brytanią i Stanami Zjednoczonymi. Pomimo poufności, jaką otoczone były te rokowania, pewne szczegóły nowej umowy handlowej anglo-amerykańskiej przedostały się do prasy Stanów Zjednoczonych.

Na podstawie tych informacji stwierdzić można dość poważne ustępstwa Anglii na rzecz kontrahenta amerykańskiego. Tak więc m. in. Anglia udzieli szeregu preferencji i zniżek celnych dla importu amerykańskich samochodów, owoców i pszenicy. M. in. cło na importowane samochody w nowym traktacie

wynosić ma 23 i 1/3 proc. ad valorem. Podobnie kształtować się będą stawki celne przy imporcie opon samochodowych oraz części automobilowych. Poważna redukcja cła zastosowana będzie przy imporcie mięsa mrożonego, jego przerobów i konserw amerykańskich.

Jako moment szczególnie charakterystyczny podkreślić należy zamierzone w traktacie całkowite skreślenie cel przywozowych na amerykańskie owoce oraz pszenicę i wszystkie gatunki maki. Ten bezcłowy przywóz byłby jednak w pewnej mierze ograniczony kontyngentami, traktowanymi jednakże bardzo liberalnie.

Zagranica o surowcach polskich

Co pisze w tej sprawie „Neue Züricher Zeitung“

W jednym z ostatnich numerów „Neue Züricher Zeitung“, niewątpliwie najpoważniejszego dziennika szwajcarskiego w języku niemieckim, znajdujemy obszerny artykuł, zatytułowany „Surowce polskie“ i dający, jak na ramy dziennika, obszerny przegląd polskich bogactw kopalnianych.

Rzecz jest poprzedzona krótkim wstępem, który podajemy w całości:

Specjaliści amerykańscy, którzy przeprowadzali ostatnio ankietę o zaopatrzeniu świata w surowce, stwierdzili, iż jedynie cztery kraje na świecie dysponują wszystkimi surowcami, wymagalnymi dla pełnej „autarkii“. Krajami tymi są: Stany Zjednoczone Am. Północnej, Imperium Brytyjskie, Związek Sowiecki i wreszcie Francja ze swym imperium kolonialnym. Niemcy — według tego zestawienia — dysponują tylko jedną trzecią wymagalnych surowców. Polska i Włochy szeregują się za Niemcami.

Polska nie zgadza się z tym ustaleniem. Przeświadczona, że zarówno ilościowo, jak i jakościowo dysponuje ważnymi złożami surowców — prowadzi Polska intensywną działalność poszukiwawczą zarówno przez przedsiębiorstwa przemysłowe, z których przede wszystkim wymienić należy Towarzystwo Naftowe „Polmin“ i „Górnośląską Wspólnotę Interesów“ — jak i przez instytucje państwowe, w pierwszej zaś linii przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Ponieważ skarby kopalniane Polski zbadane są w znacznie mniejszym stopniu, niż w sąsiednich krajach zachodnich — należy nowe i wysoce interesu-

jące odkrycia uznać za bardzo prawdopodobne.

Znaczenie tych prac badawczych wzrasta w równej mierze, w jakiej Polska, przez coraz bliższy całkowitego wykończenia okręg przemysłowy POLSKI C — zainteresowana jest w wewnętrznym zaopatrywaniu się w surowce. Z drugiej jednak strony cierpi praca z powodu braku kapitałów, co, niestety, utrudnia szybkie zrealizowanie planów rozbudowy.

Działalność geologów państwowych można porównać do pracy harcerzy. Jako pionierzy objeżdżając kraj, badają tereny, i to, co ich interesuje, posyłają do dalszych badań do Warszawy. Gdy rezultat badań pozwala na pozytywne przypuszczenia — zostają dokonywane wiercenia. Ponieważ jednak wiercenia kosztują bardzo drogo — musiał Instytut Geologiczny zrezygnować z niejednego przedsięwzięcia, rokującego nawet dobre widoki.

Dopiero na bieżący rok 1938 przydzielone zostały Instytutowi fundusze, które umożliwią większą swobodę ruchu.

Dziennik omawia następnie w krótkich zarysach następujące gałęzie naszego przemysłu kopalnianego: węgiel, nafta, gaz ziemny, rudy żelazne, cynk, ołów i miedź, mangan, rudy molybdenowe i wreszcie surowce przemysłów chemicznych.

Te krótkie przeglądy zawierają nieraz pewne nieścisłości, są jednak opracowane z dużą dozą dobrej woli i z całkowitym obiektywizmem. Zagadnieniu nie tylko samych złóż, ale i ich warunków eksploatacji oraz rentowności poświęca autor dużo uwagi.

O nową emisję listów zastawnych

zabiega Towarzystwo Kredytowe m. Łodzi

Pierwsza transza emisji łódzkich listów zastawnych w wysokości 3 milionów zł. została wyczerpana. Towarzystwo Kredytowe m. Łodzi wystąpiło ze staraniami w Min. Skarbu o zezwolenie na drugą transzę emisyjną w wysokości 5 milionów zł. Starania te mają szansę na uwzględnienie, ponieważ odpowiadają potrzebom kredytowym własności nieruchomości w Łodzi.

Jak wiadomo Tow. Kredyt. m. Warszawy otrzymało zezwolenie już na dwie transze, każda po 5 miln. złotych, czyli ogółem 10 miln. złotych listów zastawnych.

Aukcje wełny w Sydney

W dniach ostatnich została otwarta pierwsza seria aukcyj wełny australijskiej w Sydney.

Podaż na aukcjach tych w dniu 30 sierpnia b. r. wyniosła 11,292 bel, z czego sprzedano 9,995 bel.

Wszystkie gatunki cieszyły się stosunkowo dosyć dużym popytem. Najwyższy udział w transakcjach handlowych brali przedstawiciele angielscy, podczas gdy Japończycy dokonali tylko nielicznych transakcji.

Nowy lanital w U. S. A.

W Stanach Zjednoczonych udało się wynaleźć nowy sposób wytwarzania wełny syntetycznej z kazeiny według metod, różniących się od metod stosowanych przy produkcji lanitalu. Wynalazek ten opatentowany został przez 2 pracowników ministerstwa rolnictwa. Produkcja wełny syntetycznej według tej metody zbliżona jest do wytwórczości sztucznego jedwabiu z celulozy i odbywać się będzie na tych samych maszynach, które służą do produkcji przędzy włókienniczej.

Koszta produkcji mają być niższe aniżeli przy produkcji lanitalu i wahać się w granicach 50 cent za 1 lb. Nowe włókno nie kurczy się prawie wcale po praniu.

Włókno szklane w Japonii

Włókno szklane, jako materiał, zastępujący bawełnę, azbest i gumę pojawiać się ma niebawem na rynku japońskim i spełnić poważną rolę w przemyśle. To nowe włókno, składające się w 80 proc. z odpadków szkła, w 15 proc. z popiołu, soli sodowej i w 5 proc. z borku, glinki aluminowej i innych składników, charakteryzuje wielką lekkość i zdolność zachowywania niezmienną temperatury. Poza tym materiał ten jest nieprzemakalny, nie ulega atakom pasożytów ani gniciu.

Nowe włókno szklane, fabrykowane jest obecnie przez japońskie przedsiębiorstwa bawełny i Huty Szkłane Asahi. Produkcję tego włókna podjąć mają także Huty Szkłane Tokunaga i kilka firm produkujących sztuczne włókna.

Skutki gwałtownej „aryzacji“

Jak donosi prasa niemiecka, powstają ostatnio często zatargi pomiędzy właścicielami starych przedsiębiorstw niemieckich a przedsiębiorstwami świeżo „zaryzowanymi“ po zlikwidowaniu właścicieli żydowskich.

Walka ta przyjęła tak ostrą formę, że odnośnie władze niemieckie widziały się zmuszone do zajęcia stanowiska w tej sprawie. Władze te wydały okólnik, zabraniający reklamy przez kreślenia „przedsiębiorstwo aryjskie od założenia“, „w rękach aryjskich od wielu lat“ i t. p., uważając, że reklama w tej formie utrudnia skądinąd już ciężką sytuację nowych przedsiębiorstw aryjskich, spowodowaną zupełnym prawie zanikiem klienteli.

Giełda pieniężna

Warszawa, 3 września.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy pieniężnej w Warszawie tendencja dla papierów procentowych była mocna, przy obrotach bardzo małych. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I em. — 86—86.50, seria 96.63, II em. — 85.38—85.88, 4 proc. dolarowa 42.25, 4 i pół proc. wewnętrzna 66.75, 4 proc. konsolidacyjna 67.25, 4 i pół proc. dolarowa 42.25, 4 i pół proc. wewnętrzna 66.75, 4 proc. konsolidacyjna 67.25, 4 i pół proc. ziemskie 65.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była lekko wyżkowa, przy większych obrotach akcjami metalurgicznymi. Notowano: Bank Polski 122.50, Węgiel 35—35.25, Starachowice 43.25, Lilpop 87, Modrzewów 18.50.

W obrotach prywatnych: 3 proc. państwowa renta ziemska odcinki po 1000 zł. 53.50—53.25 odcinki po 500 zł. — 58, 5 proc. Łódź z r. 1933 66.50.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.25—42.00, poz. inwestycyjna I-sza em. 86.00—85.50, poz. inwestycyjna II-ga em. 85.50—85.00, poz. wewnętrzna — 66.75—66.25, Bank Polski 122.50—122.00. Tendencja utrzymana.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 3 września.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokiem
30/0 Inw. I. em.	86.50	85.88	82.75	69—
4 1/2 0/0 Wewn.	66.25	66.50	67.25	56.50
5 0/0 Konwers.	—	—	69.75	62—
Dolarówka	42.25	—	42.75	38—
4 1/2 L. Ziem.	65—	65—	65—	56.75
5 0/0 L. Warsz. 1933	—	73.88	74.50	62.75
5 0/0 L. Łódz. 1933	—	66.25	—	56—
Bank Polski	122.50	122.50	122.50	123.50
Lilpop	87—	87.50	94—	53—
Zyrardów	—	60.50	57—	64—

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 2-go września 1938 roku.

NOWY JORK: Loco 8.33, wrzesień 8.16, październik 8.21, listopad 8.23, grudzień 8.26, styczeń 8.25, luty 8.25, marzec 8.26, kwiecień 8.24, maj 8.23, czerwiec 8.22, lipiec 8.21.

NOWY ORLEAN: Loco 8.25, październik 8.30, grudzień 8.34, styczeń 8.33, marzec 8.33, maj 8.32, lipiec 8.31.

LIVERPOOL: Loco 4.85, wrzesień 4.64, październik 4.66, listopad 4.69, grudzień 4.71, styczeń 4.74, luty 4.75, marzec 4.77, kwiecień 4.78, maj 4.79, czerwiec 4.79, lipiec 4.80, sierpień 4.79, wrzesień 4.78, październik 4.77.

Giza: Loco 7.40, wrzesień 6.63, październik 6.63, listopad 6.63, styczeń 6.98, maj 6.97.

Egiptka: Loco 7.75. Upper: Loco 6.16, wrzesień 5.98, październik 5.93, listopad 5.93, styczeń 5.93, marzec 5.96, maj 5.98, lipiec 6.00.

BREMA: Loco 10.03, grudzień 9.61, styczeń 9.72, marzec 9.85, maj 9.94, lipiec 10.00.

ALEKSANDRIA Sakell: Listopad 13.46, styczeń 13.54, marzec 13.68.

Giza: Listopad 12.86, styczeń 12.83, marzec 12.91.

Ashmouni: Październik 10.32, grudzień 10.34, luty 10.41, kwiecień 10.44.

Cejzik obejmuje trening reprezentacyjnych lekkoatletów

Warszawa, 4 września.

Cejzik zawiadomił zarząd PZLA, że przybywa do Warszawy i obejmie kierownictwo obozu lekkoatletów przed mistrzostwami kobiecymi Europy.

Węglarczyk bije rekord Polski

Sosnowiec, 4 września.

W ramach meczu lekkoatletycznego Zagłębie—Chorzów. Węglarczyk uzyskał w rzucie młotem 49.78 m., który to wynik jest lepszy od rekordu Polski.

Wyniki Polaków na mistrzostwach lekkoatletycznych Europy

Gąsowski nie startował.—Zastona został wyeliminowany.—Sznajder zajął czwarte miejsce, a Staniszewski 5-te w półfinale

Paryż, 4 września.

W sobotę w obecności prezydenta Republiki Francuskiej Lebruna nastąpiło w Paryżu na stadionie Colombes uroczyste otwarcie lekkoatletycznych mistrzostw Europy. Otwarcia zawodów dokonał minister oświaty Jean Zay. Na starcie stanęło 360 zawodników z 24 państw Europy.

Dla Polaków pierwszy dzień zawodów przyniósł szereg przykrych niespodzianek. Gąsowski ostatecznie nie startował, mając przeszło 38 stopni gorączki. Mógł się z wysiłkiem przyglądać zawodom jedynie z trybun. Zastona został wyeliminowany w przedbiegu. Sznajder niespodziewanie z trudem przeszedł wysokość 4 m., zajmując czwarte miejsce, podczas gdy zwycięzca i mistrz Europy Niemiec Sutter zdobył tytuł zaledwie wynikiem 4.05. Staniszewski zakwalifikował się wprawdzie do finału, ale w swym półfinale przybił piąty w bardzo słabym czasie 4:03.6 sek.

Nadmiar zżego Soldan na treningu uderzył się w kolano, które spuchło i z trudem chodzi. Nie wiadomo, czy będzie mógł startować.

Na 100 m. Zastona przegrał w przedbiegu przez swój błąd taktyczny. Wystartował fatalnie, zrobił fałstart i w końcu stracił 2 m., które już były niemożliwe do odrobienia. Pierwsze miejsce w tym przedbiegu zajął Szwed Strandberg w czasie 10.6 przed Anglikiem Sweeney 10.7. Norwegiem Sjøevall 10.7, Luksemburczykiem Mersch 10.7. Zastona zajął piąte miejsce,

uzyskując czas 10.9 sek. i został wyeliminowany od razu w przedbiegu.

Staniszewski na 1500 m. zajął w półfinale również piąte miejsce w czasie 4:03.6, kwalifikując się jednak do finału. Pierwszym był Becall (Włochy) 4.02. 2) Hartikka (Finlandia) — 4:02.3. 3) Alförd (Anglia) 4:02.5. 4) Leichtman (Francja) 4:03.1. W drugim półfinale zwyciężył Belg Mostert 3:57.6. 2) Sarkama (Finlandia) 3:57.8. 3) Wooderson (Anglia) 3:58.1. 4) Haegiund (Szwecja) 3:59.5. 5) Goix (Francja) 4:01.

W skoku o tyczce Sznajder z wielkim trudem przeszedł wysokość 4 m. Wysokość tę przeszli razem z Polakiem Niemiec Suter, Włoch Romeo, Szwed Ljungberg i Francuz Ramadier. Tytuł mistrza Europy zdobył ostatecznie Niemiec Sutter, który uzyskał 4:05 m., 2) Ljungberg (Szwecja) 4. 3) Romeo (Włochy) 4 m., 4) Sznajder (Polska) 4 m.

Wyniki innych sobotnich finałów przedstawiają się następująco.

100 m. — 1) Osendarp (Holandia) 10.5. 2) Mariani (Włochy) 10.6. 3) Strandberg (Szwecja) 10.6. 4) Van Beveren (Holandia) 10.5. 5) Sveevey (Anglia) 11. 6) Marchand (Szwajcaria) 11.2.

Skok w dal — 1) Lechum (Niemcy) 7.65. 2) Maffei (Włochy) 7.61. 3) Long (Niemcy) 7.56. 4) Guyrlica (Węgry) 7.27. 5) Toomsalu (Estonia) 7.24.

Rzut oszczepem — 1) Jaervinen (Finlandia) 76.87. 2) Nikkanen (Finlandia) 75.00. 3) Varszeghi (Węgry) 72.78. 4) Sule (Estonia) 70.50.

Walasiewiczówna wyrównuje rekord światowy

Sosnowiec, 3 września.

Na stadionie miejskim w Sosnowcu odbył się w sobotę mecz lekkoatletyczny pomiędzy reprezentacjami Zagłębia Dąbrowskiego i Chorzowa. W ramach tego meczu startowała Walasiewiczówna, zajmując oczywiście pierwsze miejsce we wszystkich konkurencjach, w których startowała.

Na 80 m. Walasiewiczówna podjęła próbę pobicia rekordu światowego, ustalonego przez siebie w dn. 7 sierpnia r. b. w Chorzowie. Walasiewiczówna uzyskała czas 9.6 sek., wyrównując swój rekord światowy.

Na 100 m. Walasiewiczówna uzyskała czas 12 sek. przed Kałużową 12.7.

W rzucie dyskiem Walasiewiczówna osiągnęła 36.88 przed Hetnicką (Zagłębie) 28.20.

Inne wyniki w konkurencjach kobiecych: rzut kulą Swatkówna (Chorzów) 9.04. Rzut oszczepem — Kałużowa — 25.73 m. 200 m. — Kałużowa 27 sek., skok w dal — Ziółkówna (Chorzów) 4.61. skok w dal z miejsca — Ziółkówna 2.26, skok wżwyż — Dubielówna (Chorzów) 1.25.

Wyniki w konkurencjach męskich: 1500 m. — Skolik 4:32.4, 100 m. — Zawierucha 11.5, oszczep — Mucha 48.80, 400 m. — Hytryk 54.2, kula — Węglarczyk 12.16, 5.000 m. — Przybyła 16.37.3 800 m. — Hytryk 2:07.5, tyczka — Mucha 3.74, skok wżwyż Rakłsy 1.79, 200 m. — Zawierucha 24, w dal — Kozł 6.33, dysk — Juszczyk 34.10, 4x100 m. — Zagłębie 46.3.

Mecz wygrał Chorzów w stosunku 137:110 pkt.

PUWF odebrał zniżki kolejowe

jedenastu państwowym związkom sportowym

Warszawa, 4 września.

PUWF odebrał 11 państwowym związkom sportowym z dniem 31 sierpnia zniżki kolejowe. Powodem wydania tej decyzji był fakt nie przedłożenia przez te związki programów prac na sezon zimowy, zgodnie z uprzednim zażyczeniem PUWF.

Na „czarnej liście” znajduje się między innymi PZLA, związek tyżwiarski, kolarski, hokejowy i t. d.

PUWF nie chcąc jednak utrudniać pracy tym związkom ustalił nowy termin

Verey zakwalifikował się do finału

MEDIOLAN, 3 września.

W domu wczorajszym w drugim dniu mistrzostw wioślarskich Europy, odbywających się w Mediolanie jedynkach Verey zajął pierwsze miejsce w czasie 7:36.1, bijąc Szwajcara Ruffi i kwalifikując się do finału.

W dwójkach ze sternikiem Polska osada zajęła dopiero trzecie miejsce za Danią i Francją i została wyeliminowana.

min 15 września i jeśli do tego czasu związki te przedstawią wytyczne pracy przywrócone im zostanie prawo korzystania ze zniżek.

O decyzji swej PUWF zawiadomił już ministerstwo komunikacji, tak, że wyższe wspomniane związki nie mogą już korzystać ze zniżek będących w ich posiadaniu.

Jest to pierwsza tego rodzaju represja ze strony PUWF w stosunku do związków nie wypełniających w terminie jego zaleceń.

Legia (W-wa) awansuje do ligi waterpolowej

Kraków, 3 września.

W Krakowie odbył się finałowy mecz piłki wodnej o wejście do Ligi waterpolowej pomiędzy warszawską Legią i Cracovią. Zwyciężyła Legia 5:2, (3:0), kwalifikując się do Ligi.

Bramki dla zwycięzców zdobyli: Zubowicz (3), Turenko i Smoliński, a dla Cracovii — Ochalski.

5) Issak (Estonia) 70.23. 6) Attervall (Szwecja) 68.58.

W pół finałach 400 m. zwyciężyli: w pierwszym — Brown (Anglia) 48.4, w drugim — Linnhoff (Niemcy) 49.2, w trzecim — Tammisto (Finlandia) 48.3.

Przedbiegi na 800 m. wygrali: w pierwszym Lanzi (Włochy) 1:53.6, w drugim — Harbig (Niemcy) 1:54.3, w trzecim — Bouman (Holandia) 1:56.8.

Na 400 m. przez płotki odbyły się trzy biegi pół finałowe. Zwycięstwo odnieśli: Francuz Joye 53.7, Szwajcar Kellerhals 54.4 i Niemiec Hoelling 54.6.

Knecht (Szwajcaria) mistrzem kolarskim świata amatorów

Amsterdam, 3 września.

Na mistrzostwach kolarskich świata w Amsterdamie odbył się w sobotę wyścig kolarski o mistrzostwo świata na szosie dla amatorów na dystansie 170 km. Wyścig odbył się na trasie okrężnej długości 10 km. Każdy zawodnik z tym musiał tę trasę 17 razy przejechać. Trasa była bardzo ciężka. Pierwsze miejsce i tytuł mistrza świata zdobył Szwajcar Franz Knecht w czasie 4:51:49.4. 2) Wagner (Szwajcaria) o kolo za pierwszym. 3) Demmenie (Holandia) 4:52:44, 4) Bruneel (Belgia) 4:53:19.4. 5) Engel (Holandia), 7) Hans Heller (Niemcy), 8) Diggelmann (Szwajcaria) 9) Ardizzoni (Włochy), 10) Ericsson (Szwecja).

Z polskich zawodników Napierała zajął 14-te miejsce, mając czas o 4.5 min. zaledwie gorszy od zwycięzcy.

Kapiak zajął 17-te miejsce w czasie o 10 min. gorszy od zwycięzcy.

Starzyński i Wiśniewski nie ukończyli wyścigu.

Atrakcyjne zawody kolarskie na torze helenowskim

ŁÓDŹ, 4 września.

Jedną z głównych atrakcji tegorocznego sezonu kolarskiego w Łodzi będą dzisiejsze wyścigi na torze helenowskim o tytuł mistrza torowego Polski. Do konkurencji mistrzowskiej zgłoszonych zostało 18 najlepszych kolarzy z całej Polski, przy czym walka o zaszczytny tytuł rozegra się pomiędzy krakowianinem Kupczakiem a łodzianinem Jędrzejewskim. Który z nich jest lepszy wykażą dzisiejsze wyścigi.

Poza konkurencja mistrzowska odbędzie się też niezwykle interesujący wyścig długodystansowy na 100 okrążeń toru z pięcioma liniami, w którym startować będzie szereg czołowych kolarzy z Michałakiem, Kaplakiem M., Targońskim i innymi na czele.

Wyścigi rozpoczyna się o godz. 15, a ze względu na propagandowych organizatorzy wyznaczyli bardzo niskie ceny wstępu.

Mecz ŁKS-u z Polonią ostatnią szansą łodzian

Jedenastka łódzka ŁKS-u rozegra w dniu dzisiejszym w stolicy niezwykle ważne spotkanie z Polonią stołeczną. W drużynie łódzkiej zaszła zmiana, a mimo to w pomocy grać będzie Tadeuszewicz zamiast Przygońskiego.

Łodzianie w wypadku zdobycia chociażby jednego punktu na gruncie stołecznym będą mieli szansę utrzymania się w lidze to też spodziewać się należy z ich strony niezwykle ambitnej gry.

Dziś mecz UT — Śląsk

Na stadionie ŁKS-u o godz. 15.30 rozegrany zostanie w dniu dzisiejszym niezwykle interesujący mecz o wejście do Ligi między zespołem KS Śląsk i Union Touring.

Dobra postawa Union Touringu w grach o wejście do Ligi może przypuszczać, że łodzianie stawiają dzielnie czoła groźnemu zespołowi Śląskiemu.

Szwajcaria organizuje zimowe igrzyska olimpijskie

Helsingfors, 4 września.

Fiński Komitet Olimpijski otrzymał depeszę od Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, że organizacja zimowych igrzysk olimpijskich w 1940 r. powierzono na zostanie definitywnie Szwajcarii. Finlandia bowiem nie mogłaby przeprowadzić pełnego programu zimowych igrzysk z braku odpowiednich urządzeń.

Zdemolował własną willę,

którą wierzycielka wystawiła na licytację. — Sąd skazał go na rok i 6 miesięcy więzienia

Warszawa, 3 września.

Na ławie oskarżonych odpowiadał w dniu wczorajszym Mieczysław Dawidson, właściciel willi podmiejskiej, pod zarzutem zdemolowania własnego domu w celu zmniejszenia jego wartości.

Dawidson pożyczyciel od pewnej zna-

jomej 2000 zł. i sumę tę zabezpieczył na swej podmiejskiej willi.

Mimo wielokrotnych upomnień, Dawidson zlekkał z uiszczeniem długu. Trwało to tak długo, aż wierzycielka wystawiła willę na licytację.

Wówczas Dawidson zrobił w domu szereg dziur, zerwał podłogi i zniszczył znaczną część urządzenia willi, chcąc w

ten sposób zdeprecjonować obiekt i uniemożliwić licytację.

Na skutek skargi wierzycielki o umyślne uszczerpkowanie majątku, Dawidson został pociągnięty do odpowiedzialności. Sąd w wyniku rozprawy skazał niesumiennego dłużnika na półtora roku więzienia.

Otwarcie Targów Wschodnich

w obecności wiceministra Sokołowskiego i trzech wojewodów. — Przemówienia sen. Szarskiego i prezydenta Ostrowskiego

Lwów, 3 września. Dziś o godz. 10.30 w obecności wiceministra Sokołowskiego oraz trzech wojewodów z Małopolski Wschodniej, jako też licznych reprezentantów rządu, wojskowości i gminy m. Lwowa, nastąpiło uroczyste otwarcie 18. Targów Wschodnich.

W imieniu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie sen. Szarski przywitał dostojnych gości, wśród których obecni byli także przedstawiciele Rumunii, Niemiec, Francji, Bułgarii, Węgier i inn., kreśląc rosnące znaczenie targów, które po 18-u latach zdobyły rozgłos w kraju i zagranicą. Targi Techniczne, pawilony samochodowy i filmowy są dowodem tego rozwoju.

Następnie p. wiceminister Sokołowski omówił sytuację gospodarczą Polski, stwierdzając, że pozwala ona na opty-

mistyczne zapatrywanie się na najbliższą przyszłość, mimo ogólnych trudności ekonomicznych, panujących na świecie.

Należy, zgodnie z hasłem Wódza Narodu, podciągnąć Polskę wzwyż, które to hasło stawia nam szczególnie teraz bardzo ważne zadania. Przy współpracy inicjatywy prywatnej z czynnikami rządowymi można osiągnąć dalsze wzmocnienie naszego życia gospodarczego, a ważnym spójczym elementem tej pracy są właśnie Targi Wschodnie.

Następnie zabrał głos prezydent miasta dr Ostrowski, podkreślając niespożyty żywotność Targów, które, doczekawszy się szerokiego planu uprzemysłowienia kraju, — które to dzieło dokonywane jest na terenie COP — stają obecnie przed bardziej różnorodną przyszłością, szczególnie po włączeniu Lwowa do tego gigantycznego przedsięwzię-

cia, mającego połączyć Bałtyk z Morzem Czarnym.

Do Lwowa przybyła delegacja miasta Gdyni w liczbie przeszło 20 osób. Przybyli m. in. komisarz rządu m. Gdyni Franciszek Sokół i inż. Stanisław Łęgowski, dyrektor urzędu morskiego.

Po śniadaniu goście udali się do Ratusza, gdzie prezydent m. Lwowa Ostrowski wygłosił przemówienie, po czym wręczył gościom odznaki m. Lwowa, a dla miasta Gdyni album m. Lwowa.

W odpowiedzi na serdeczne przemówienia prezydenta dr. Ostrowskiego zabrał głos komisarz rządu m. Gdyni Sokół.

Następnie komisarz rządu Sokół wręczył prezydentowi miasta Lwowa rzygłą z wizerunkiem Matki Boskiej Swarzewskiej, Patronki Gdyni, z odpowiednią dedykacją.

Obniżka cen

eksportowego surowca lnianego

W kołach polskich eksporterów wyrobów lnianych oczekiwana jest w najbliższym czasie obniżka cen surowca lnianego, przeznaczanego do przerobu na eksport. Obniżka jest wyrazem konieczności konkurencyjnej wobec kolosalnej obniżki cen surowca lnianego przez Czechosłowację i Belgię, a szczególnie przez Czechosłowację, gdzie rekompensatą jest silna pomoc rządu.

Spadek cen hurtowych

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w lipcu r. b. wynosił według danych G.U.S. przy podstawie, rok 1928 = 100, 56,4, wobec 56,8 w czerwcu r. b. i 60,0 w lipcu 1937 r. Wskaźnik żywności i używek osiągnął 55,7, wobec 56,0 i 58,9, artykułów rolnych krajowych 51,3, wobec 51,7 i 54,9, w tym ziemiopłodów 47,9, wobec 50,6 i 58,9, a przetworów 57,2, wobec 57,1 i 58,5.

Podobnie jak artykuły rolne obniżyły się również ceny artykułów przemysłowych. Ogólny wskaźnik cen artykułów przemysłowych w lipcu wynosił 57,1, wobec 57,5 w czerwcu r. b. i 61,1 w lipcu 1937 r., w tym surowców 55,0, wobec 55,1, 62,0, półfabrykatów 56,3, wobec 57,2 i 60,5, oraz wyrobów gotowych 59,5, wobec 59,8 i 61,0. Wskaźnik wyrobów gotowych przeznaczonych do konsumpcji osiągnął 56,4, wobec 56,7 i 58,4.

ZAPRASZAMY do nieobowiązującego odwiedzenia **nowo-otworzonej filii** składu elektro-radio-technicznego firmy

DANIEL LEIB

PIOTRKOWSKIEJ 54
tel. 271-06
centrala Piotrkowskiej 96
tel. 271-07

Ostatnie modele i nowości żyrandoli i lamp biurowych. Bogaty wybór RADIO-APARATY wszelkich marek i typów na rok 1938/39.

NAPRAWA WIECZNYCH PIÓR

W CIĄGU JEDNEGO DNIA we własnych warsztatach

f-my

A. J. OSTROWSKI, S-cy
PIOTRKOWSKA 55

Dyrekcje niżej wymienionych prywatnych szkół podają do wiadomości, że zapisy nowowstępujących przyjmują kancelarie codziennie	
Liceum Żeńskie Humanistyczne Gimnazjum Żeńskie Szkoła Powszechna Żeńska	im. Józefa ABA Legionów 10
Liceum Żeńskie Humanistyczne i Przyrodnicze Gimnazjum Żeńskie Szkoła Powszechna Żeńska	Marii HOCHSTEINOWEJ Wólczńska 23
Liceum Żeńskie Humanistyczne Gimnazjum Żeńskie Szkoła Powszechna Żeńska	E. Jaszunskiej Zeligmanowej Południowa 18.
Liceum Żeńskie Humanistyczne Gimnazjum Żeńskie Szkoła Powszechna Żeńska	„WIEDZA” L. Magalifowej Narutowicza 17
Początek zajęć w poniedziałek dn. 5 września o godz. 9 r.	

DR. MED.
J. PIK
choroby nerwowe
SPEC. NERWICE ORAZ CIERPIENIA
NERWOWO-SEKSUALNE.
ALEJE KOŚCIUSZKI 27, tel. 175-50
przyjęcia 5-7.

PRZEDSIĘB. ROBÓT BUDOWLANYCH
Z. ZYSMAN
ŁÓDŹ, ul. P. O. W. 20
telefon 202-54
przyjmuje roboty tynkowe oraz betonowanie podwórzy wykonuje solidnie i tanio.

LEKARZ-DENTYSTA
P. Erlichowa
powróciła
Kilińskiego 41
tel. 172-95.

Poszukujemy 1-a suszarke

2-u piętrowa, 5 pól, szerokości od 2,2 do 2,5 mtr. na chustki 1-a PRASE nieckową do 2,5 mtr. szerokości 400-500 średnicy na chustki. Oferty sub: „CHUSTY” do Biura Ogłoszeń Fuksa, Łódź, Piotrkowska 87.

Szkoła Gimnastyki i Tańca Artystycznego
Aliny Hendlerówny
Gdańska 94 (gmach St. Paszkówny)

Zajęcia rozpoczynają się 12 b. m. Czynne są klasy: milusińskich, dzieci, panienek i pań. Specjalna klasa dla chłopców. Informacje i zapisy codziennie od 4-7 pp.

KONCESJONOWANE
Przedszkole ROZY KAWENOKI
w ogrodzie, UL. GDAŃSKA 94
przyjmuje dzieci od lat 3-6. Zapisy od 12-2.

Najprzedniejsze znane materiały z oryginalnej przędzy angielskiej, firmy
Karol Midelburg, Bielsko
„SPORTKING”
są do nabycia **WYŁĄCZNIE** w następujących składach sukna
N. Malczer, Piotrkowska 31 | J. Rozenkopf, Piotrkowska 28—fr. II piętro
G. E. Restel, Piotrkowska 84 | Włókno Bielskie, Nowomiejska 6

KURSY, SZYCIA, MIERZENIA Liny Sz. KAUFMAN
KROJU, i MODELOWANIA
Sienkiewicza 67 tel. Kancelaria czynna
róg Nawrot 67 113-51 codz. od 2-4 i 7-9 w

UTRA damskie i męskie, karakułowe, łapkowe, LISY
srebrne, niebieskie, polarne poleca
L'HIVER, ul. PIOTRKOWSKA 13, TEL. 151-37
Najnowsze modele zagraniczne Najdogodniejsze warunki spłaty.

7-mio kl. Szkoła Twórcza i Przedszkole
„ŚWIAT DZIECIĘCY”
K. WOLFSONOWEJ
SRÓDMIEJSKA 23, telef. 226-39
Nauczanie zbiorowe i indywidualne. Troskliwa opieka. Praktyczne nauczanie języka hebrajskiego. Nauka języka angielskiego na podst. zezw. Kuratorium O. Sz. W. Daleko idące ulgi w opłacie szkolnej.
Wpisy do wszystkich klas przyjmuje kancelaria codziennie od 10 do 2-ej i od 4 do 6-ej.
Kancelaria załatwia wszelkie sprawy związane z Komisją Powsz. Naucz.

zatr. przez min. w. r. i o. p.
szkoła tańca artystycznego
gimnastyki i rytmiki
haliny **waldman**
janiny **zandel**
legionów 16, tel. 124-47
przyjmuje zapisy od 12-2 i od 4-7
początek roku szkolnego 5 września r. b.

SZKOŁA TANCÓW TOWARZYSKICH
K. TRINKHAUSA
ŁÓDŹ, ANDRZEJA 17, tel. 259-77
Lekcje odbywają się w grupach i oddzielnie. Informacje i zgłoszenia przyjmuje Kancelaria przy ul. Pierackiego 17 tel. 207-91, daw. (Ewangelicka), codziennie do godz. 20, w niedziele i święta od 14 do 16-ej.

LEK. DENT.
L. GECOWA
Legionów 3
tel. 174-02
wznowiła przyjęcia

DR. MED.
H. DYNKIEWICZ
CHOR. NERWOWE
powrócił
Cegielniana 19
tel. 118-47.

SANATORJUM
(w sosnowym lesie)
w CHEŁMACH pod Zgierzem
dla cierpiących na:
ASTME, CHOROBY SERCA I NACZYŃ
stany wyczerpania i rekonwalescentów.
Stala opieka lekarska. Wszelkie zabiegi. Fizykalno-elektro-terapia. Gimnastyka oddechowa. INHALATORIUM i KAMERA PRZECIWASTMOWA.
Informacje: tel. 127-81 i 122-60.

Do wynajęcia
6 i 3 pok. mieszk. z wszelk. wygodami (używ. dźwigu), front i oicyna, 4 piętro przy ul. Przejazd 30. Informacje udziela admin. domu od 9-10 rano, 3-4 po południu i telef. 249-45

Mundury i Płaszcz szkolne

z specjalnie trwałego materiału po cenach przystępnych

poleca **M. MIGDAŁ**
Łódź, Gdańska 59, tel. 108-30

Gimnazjum Społeczne SZKOŁA POWSZECHNA

Licea humanistyczne
matematyczno-fizyczne
ul. Pomorska Nr. 105, tel. 132-18

przyjmują zapisy codziennie od godz. 10-14

Początek egzaminów dnia 5 września o godz. 9-ej

Wszystkie szkoły Towarzystwa mają pełne prawa szkół państwowych.

NA SEZON SZKOLNY Książki szkolne, nowe i używane, dla szkół wszelkich typów, w pełnym komplecie, poleca:

KSIĘGARNIA i skład materiałów piśmiennych
L. KRYSZEK, Łódź, POMORSKA 15.
Telefon 171-28
Kupno - sprzedaż - zamiana

Prywatna szkoła powszechna koedukacyjna

p. n. „Nasza Szkoła“

Narutowicza 30. Tel. 241-93

Szkoła posiada pełne prawa szkół publicznych

Kancelaria czynna w godzinach 10-13 i 16-18.

UWAGA: Podajemy do wiadomości Sz. Rodziców, że Kuratorium Okręgu Szkolnego Warsz. pismem za Nr. II-20449/38 udzieliło zezwolenia na uruchomienie gimnazjum ogólnokształcącego.

L. Zeligsonowa
B. Lebenhaftowa

Związek Zawodowy Techników Przemysłu Włókienniczego i Zawodów Pokrewnych

podaje do wiadomości, że Sekretariat

PAŃSTWOWEJ SZKOŁY Techniczno-Przemysłowej
ul. ŻEROMSKIEGO 115

przyjmuje zapisy kandydatów na słuchaczy:

Kursów Wieczorowych

PRZEDZALNICTWA, TKACTWA, DZIEWIARSTWA, FARBNIARSTWA
i WYKOŃCZALNICTWA.
Początek wykładów dnia 12 września b. r.
Sekretariat czynny codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, od godz. 18 do 20-ej.

Liceum Gospodarcze i 2-letnia niższa Szkoła Gospodarcza

Stow. Służba Obywatelska w Łodzi

Wodna 40, tel. 177-73

Sekretariat przyjmuje zapisy codziennie od 9 rano.

Szkoły posiadają pełne prawa szkół państwowych.

WILNO WILNO

IV-te Targi Północne w Wilnie

od 17-go września do 2-go października 1938 r.

EKSPONATY: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa—Rzemiosła, Wystawa higieny i zdrowia. Wystawa hodowlana: a) konie b) drób c) zwierzęta futerkowe. Pokaz i zakup koni dla wojska. „Luna Park”. Imprezy rozrywkowe. **Teren 7 ha.** Ostatnie Targi odwiedziło przeszło 150.000 osób. Kartę uczestnictwa dla zwiedzających upoważniającą do 75 procentowej zniżki kolejowej, w cenie zł. 2,20 do nabycia w **Szurze Targów Północnych, Wilno, Legionowa 1a**; w oddziałach „Orbisu”.

NOWE DROGI
nowa produkcja

Indywidualne opracowanie techniczne
Indywidualny dobór lamp i części—
oto nowe drogi budowy naszych superów na rok 1938/39. Odbiorniki Telefunken nie są produktem martwych automatów, lecz każdy z nich stanowi skończoną całość mózgu i rąk fachowców, wykonane ze specjalną pieczołowitością. Dlatego nie zastosowaliśmy w odbiornikach lamp tylko jednej serii, lecz stworzyliśmy nowy mistrzowski zespół czołowych lamp, wybranych ze wszystkich nowoczesnych sercj z lampą ACH 1 na czele. Ten właśnie dobór lamp oraz wszystkich innych części umożliwił nam stworzenie tak wszechstronnie doskonałych superheterodyn sezonu 1938/39. Trzeba posłuchać i porównać, aby ocenić ich wysoką wartość.

Niskie zużycie prądu, dotychczas nieosiągalne, zapewniliśmy przez zastosowanie przełączalnych ekonomizatorów prądu nawet w dużych superach. W superze „T4” zużycie prądu wynosi ca 20 watów (t. j. tyle, co mała żarówka) — oszczędność aż 60%.

Ton ujmuje swą wyrazistością i głębią. Łatwość odbioru stacji za stacją zadziwia. Srebrne i platynowe kontakty, dławiki przeciwzakłóceniu, nowy zawór przeciwiinterferencyjny dla 9 kilocykli, urządzenie przeciwzakłóceniu, ciche strajenie, magiczne oko, przejrzysta skala, łatwa obsługa — oto niektóre dalsze zalety nowych superheterodyn Telefunken sezonu 1938/39.

Radio-**TELEFUNKEN**
symbol jakości

WYSTAWIAMY na DOROCZNEJ WYSTAWIE RADIOWEJ w WARSZAWIE

Liceum Humanistyczne i Gimnazjum Męskie

z pełnymi prawami szkół państwowych

oraz **PRYWATNA SZKOŁA POWSZECHNA MĘSKA**

Towarzystwa Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów
w Łodzi, POMORSKA 46-48, tel. 106-64.

Zapisy przyjmuje i informacji udziela kancelaria codziennie w godzinach 8-14
Początek zajęć dnia 5 września o godz. 9.

WZOROWA SZKOŁA PRYWATNA

SZ. ZIELONKI

PILSUDSKIEGO 70, front I p.
przyjmuje uczniów od lat 6 i gruntownie przygotowuje do wszystkich szkół średnich. Przedmioty świeckie, judaistyczne oraz język hebrajski w szerokim zakresie. Specjalną uwagę zwraca się na wychowanie dzieci. Zapisy codziennie od 10-2 i 3-7.

Koncesjonowane

Kursy Gospod. Domowego

Łódzk. Żyd. Tow. Ochrony Kobiet
CEGIELNIANA 21
przyjmuje zapisy uczenia.

MAGISTER ANGLISTYKI U. J. P.

IRENA WOLFELD

Dyplom University College Exeter
UDZIELA ANG. ELSKIEGO
tel. 207-75

DO WYNAJĘCIA

umeblowany pokój z wszelkimi wygodami, centralne ogrzewanie, telefon w luksusowym domu dla solidnego pana. Oglądać od 3-5. Gdańska 43, m. 2. 20-2

KONCESJONOWANE PRYWATNE PRZEDSZKOLE

MARYLI SAKSÓWNY

TRAUGUTTA 1 (Gmach Grand Hotelu)

w lokalu Szkoły Rytmiki, Plastyki i Tańca art. H. Krukowskiej

Rozpoczyna zajęcia 12 września

Zapisy od 5 września przyjmuje M. Moskowiecowa, Narutowicza 54,

m. 22, tel. 231-68 od 15-17.

Od 12 września w lokalu Przedszkola od 12-13, tel. 199-20 wewn. 3

Wytwórny Elegancki Pan

ubiera się w nowoczesnym **SALONIE KRAWIECKIM**

CH. ROZENSZTAJN

Piotrkowska 89 telef. 176-80 (dawniej 11 Listopada 29)

Ceny znacznie niższe

Lecznica Zębów i Jamy Ustnej **Zofia Pinczewska**

LEK. - DENT.

H. PRUSS

PIOTRKOWSKA 142, tel. 178-06.
Egz. od r. 1900.

DR.

Zofia Pinczewska

CHOROBY KOBIECE

Gdańska 28

I p., front, tel. 108-01
WZNOWIŁA PRZYJĘCIA.

OGŁOSZENIA DROBNE

Kupno i sprzedaż

MOTORY Diesla nowoczesne od 3-1000 K. M., agregaty świetlne, pompy wodne, hydrotory, motory i maszyny elektryczne. „OHM“, sp. z o. o., Łódź, Przejazd 30, tel. 160-34 i 164-40.

PATEFON walizkowy, palto zimowe, kupie tanio. Oferty z ceną pod: „FB“

RESZTKI okazjonalnie na ubrania, suknie, kostiumy, palta itp. Sienkiewicza 29, poprz. of., parter.

MASZYNE do szycia gabinetową — sprzedam tanio. Sienkiewicza 64, m. 56, drugie podwórze, prawy parter.

OKAZJA! Łóżko żelazne z materacem skrzynia do węgla sprzedam bardzo tanio. Gdańska 67, m. 19.

KSIAZKI używane i nuty kupuję. Zawadzka 2, mieszk. 6, Drewnowicz.

LAMPY najkorzystniej kupisz w wytwórni lamp. 6-go Sierpnia 14, lewa ofic. parter. Wykonujemy reperacje i modernizacje lamp.

DOSTARCZAMY dziewiarskie maszyny swetrowe i pończosznice. Niskie ceny. Dogodne spłaty. Perla i Pomorski, Piotrkowska 85.

DUZY WYBÓR resztek wełnianych na suknie, kostiumy, palta, spódnice, bluzki oraz na ubrania męskie b. tanio. Kilińskiego 36, oficyna II w. I p.

OKAZJA! Sprzedam tanio pianino zagraniczne w dobrym stanie ul. Wólczańska 75, m. 36.

KUPIE szlauch maszynę w dobrym stanie. Dzwonić pod: Nr. 136-65.

PRALNIA chemiczna zaraz do sprzedania „dobrze prosperująca z powodu wyjazdu. Wiadomość w Administracji

SAMOCHÓD „Ford“, model 1937 r. małowitrazowy, sprzedam okazjonalnie. Wiadomość u dozorczy Kilińskiego 86.

FIAT 509 torpedo, 4-osobowy, w b. dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość: Tel. 176-15.

MOTOCYKLE okazjonalnie mało używane. Norton z wózkiem, Sokół, Setka Fenomen. Wiadomość: telef. 140-59.

SPRZEDAM owocarnię. Wiadomość: Rzgowska 9, owocarnia.

Lokale

POKÓJ umeblowany, wyremontowany wejście z klatki schodowej do wynajęcia. Kilińskiego 104, m. 61, Karomieser.

POKÓJ umeblowany z wygodami do wynajęcia. Lipowa 20, m. 21 Oglądać i dzwonić 14-353 można do godz. pół 11 rano.

POKÓJ świeżo wyremontowany, oddzielne wejście, używalność łazienki, telefonu z meblami lub bez do wynajęcia. Wigury 11, m. 5, front I piętro.

NIEKREPUJĄCY pokój umeblowany na parterze z wszelkimi wygodami od zaraz. Wiadomość POW. 6, m. 1.

WYGODNY pokój dla pani (izr.) oddam. Zawadzka 24, m. 22.

POKÓJ duży, ładny, wszelkie wygody od zaraz. 11-go Listopada 17, m. 2, front, I piętro.

POKÓJ umeblowany lub bez mebli oddam małżeństwu. Sienkiewicza 15, front, 3 piętro.

PRYWATNE PRZEDSZKOLE

H. Szattan - Rozenowej ul. Cegielniana 20

Zajęcia rozpoczynają się 7 września r. b. Zapisy i informacje w godz. 10 do 1 i od 4-6 popoł.

Koncesjonowane Prywatne Przedszkole Zofji Rajsfeld

LEGIONÓW 16, tel. 124-47

Zajęcia rozpoczyna się w poniedziałek dnia 12-go września o godz. 9 rano. Zapisy przyjmuje kancelaria przedszkola od poniedziałku 5 b. m. w godz. 12-2 po pol. i 4.30-7 w. codziennie prócz niedziel i świąt.

REPERACJE MASZYN DO PISANIA I RACHOWANIA wszystkich systemów skuteczna firma:

JÓZEF LEŻON

ŁÓDŹ, PRZEJAZD 4, tel. 102-23

DUZY WYBÓR MASZYN DO PISANIA UŻYWANYCH.

ADWOKAT poszukuje eleganckiego gabinetu z używalnością poczekalni w śródmieściu. Oferty do Republiki sub: „Adwokat“.

POKÓJ frontowy, 2-okienny, umeblowany z używalną kuchnią do wynajęcia Mielczarskiego 16. Władom. u dozorczy.

POKÓJ umeblowany do wynajęcia. ul. Piotrkowska 37, lewa oficyna. I piętro m. 48.

POKÓJ słoneczny do wynajęcia. Kilińskiego 89, m. 7 obok Poczty

POKÓJ umeblowany z wszelkimi wygodami, także pomieszczenie. Radwańska 6/13. Oglądać do 10 rano i od 7-ej wiecz.

ODDAM pokój umeblowany, dwuokienny ze wszelkimi wygodami dla 1-2 osób Zawadzka 36, m. 18.

ODDAM miły pokój umeblowany z jedną wygodą, z balkonikiem ewent. z używalnością kuchni. niedrogo. Żeromskiego 103, m. 68, l. of. I piętr.

Posady

DYPLOWANA freblanka - wychowawczyni pierwszorzędna siła fachowa przyjmie posadę w charakterze kierowniczkii lub wychowawczyni przedszkola. Oferty sub „Kwalifikacja“.

DO ŻYD. Domu Sierot poszukiwana freblanka. Oferty sub „Freblanka“ do administracji.

POSZUKUJE zastępców - przedstawicieli energicznych i zdolnych, władających polskim i niemieckim, dla sprzedaży pasty do podłóg biur, szkółom, urzędom i poważnym konsumentom. Dobry zarobek. Zgłaszać się w godz. 11-17. „Renoma“, Traugutta 12.

Tylko pierwszorzędna siła POSZUKIWANY natychmiast doświadczony

tkacz deseniowy branży wełnianej,

odpowiednim wykształceniem. Oferty z podaniem życiorysu, wynagrodzenia, odpisami świadectw oraz fotografią składają pod „A. K.“ w adm. n.n. dziennika.

POLONISTKA poszukuje posady, poważne referencje, kilkuletnia praktyka. Oferty pod „Pełne kwalifikacje“.

IZRAELITA, lat 33, maturzysta, reprezentacyjny, energiczny, poszukuje posady przedstawiciela, inkasenta lub innej. Kaucja 3000 zł. „Ch“

POSZUKIWANI inteligentni, zdolni, akwizytorzy do sprzedaży nowoczesnego artykułu do biur, sklepów, fabryk. Wysoka prowizja. Szczegółowe oferty do Republiki pod „M. O. 35“.

BIELSZCZANKA miła i inteligentna zajmie się wychowaniem dzieci. Znajomość języka polskiego i niemieckiego. Oferty „Bielszczanka“.

RUTYNOWANA pomocnicza buchalterka na posadzie, chętnie zmieni lub przyjmie pracę na pół dnia. Wymagania skromne. Referencje pierwszorzędne. Oferty sub „L. S.“

INŻYNIER włókienniczy Verviers, sześciolatnie kierownictwo tkalni wełny, jedwabiu i bawełny, poszukuje pracy. „Zdolny fachowiec“.

NIEMKA siostra, izraelitka, poszukuje posady do niemowienia lub do dziecka większego z językiem niemieckim. Sub: „Wykw. Siostra“.

KIEROWNIK fabryki bielizny trykotowej, damskiej, pierwszorzędny fachowiec, modelarz, zmieni posadę. Oferty do Republiki sub: „Wiedzi“.

ZDOLNY SPRZEDAWCA maszyn do pisania i rachowania potrzebny. Oferty pod: „Zdolny“ do Adm. Republiki. Oferty nieuwzględnione, pozostaną bez odpowiedzi.

PANA inteligentnego do odwiedzania lekarzy i szpitali poszukuje Wydawnictwo Lekarskie. Zgłoszenia piśmienne. Łódź, Skrytka pocztowa 248.

BEZROBOTNI i panowie na posadach lotnych otrzymają korzystną pracę. „Tygodnik Ogłoszeń“, Przejazd 24.

MŁODA paniąka ze znajomością buchalterii, maszyny, poszukuje bezpłatną praktykę biurową. Oferty pod: „Buchalteria“.

POWAŻNA Fabryka zaangażuje agentki i agentów do reklamowania pierwszorzędnych artykułów żywności. po mieszkaniach. Wynagrodzenie dobre — Wiadomość: Kilińskiego 47, m. 24 4-6 pop.

POSZUKIWANA starsza samodzielna panna do prowadzenia pracowni sukien i okryć. Oferty „H. H.“ do Fuksa Piotrk. 87.

LEKARZ-dentystka poszukiwana do gabinetu. Wymagany dyplom polski. — Oferty „Współpraca“.

AKWIZYTORZY na radioodbiorniki i maszyny do pisania mogą się zgłosić w godz. 17-19. Pensja, prowizja. Perla i Pomorski, Piotrkowska 85.

MAJSTER tkacki z wioleletnią praktyką poszukuje posady. Oferty „A. K.“

POSZUKIWANY jest majster na salafaktory (spinner) do przedziałni wigońskiej. Oferty do Republiki pod „Spinner“.

DYPLOWANA przedszkolanka z kwalifikacjami poszukuje posady w przedszkolu. Dzwonić godz. 4-6-ej tel. 142-35.

TECHNIK budowlany - pisarz, poszukiwany. Of. sub „Pisarz budowlany“ do Republiki.

WYTWÓRNIA bielizny poszukuje agentów (k) do sprzedaży bielizny na raty. Oferty pod: „Raty“.

ENERGICZNA inteligentna z pierwszorzędnymi referencjami poszukuje pracy w charakterze zarządzającej domu, do towarzystwa lub kierownictwa pensjonatu. Oferty pod: „Energiczna“ do Republiki.

POTRZEBNA zdołna służąca ul. Ozorkowska nr. 12.

DO BIURA buchalteryjnego poszukiwane praktykantki, także nauka buchalterji systemem skrótowym wraz z praktyką. Zgłoszenia w godz. od 1/2 10 do 11 przedpoł. Zachodnia nr. 29 m. 7, fr. I p.

DAM 100 ZŁ. za wyrobienie mi pracy. Dobre referencje. Oferty do Republiki pod „100“.

TECHNIK do wykonywania planów kałaliczajno - wodociagowych poszukiwany. Oferty sub: „Technik“

MAŁA PRACA ZADEN TRUD

MYDŁO

ROBOTNIK

ZMYWA BRUD

ANNA RYDEL

powróciła

INSTITUTE DE BEAUTE

ANNA RYDEL

Piotrkowska 92

godz. 10-2, 4-8.

WAŻEĆKI

TOCZONE DO PACZEK

M. DOBRZYŃSKI

SRÓDMIEJSKA 16.

po niskiej cenie!
Zamówienia skutecznie się telefonnie 154-19.

SZYJE i reperuje po domach, biore 120 dzienne. Zgłoszenia pod: „N. M.“

WEDLINIARNE. Ekspedientka, siła pierwszorzędna, młoda, paroletnia praktyka na posadzie pragnie zmiany na Łódź, także poprowadzi filje. Oferty „Stalosc“ do Republiki.

Nauka i wychowanie

NIEMIECKIEGO udziela gruntownie rutynowana nauczycielka. Gramatyka, literatura, konwersacja, matura, korespondencja handlowa. Zgłoszenia od 3 do 4 po pol. i od 8-9 wiecz. Piotrkowska 53, m. 20, l. of. II p.

SEKRETARIAT „Nauki“, Andrzejka 4, m. 11, front i p., tel. 245-03, komunikuje, iż wykłady w klasach rannych gimnazjalnych i handlowych dla młodzieży i wieczorowych dla dorosłych rozpoczynają się piątego. Tamże grupy języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego oraz lekcje pojedyncze i korepetycje.

BERLITZ 14 rok szkolny

uznane przez państwo KURSY JEZYKÓW OBCYCH pojedynczo i w małych grupach i 1 roczne

KURSY HANDLOWE, obejmujące: księgowość, arytmetykę handlową, korespondencję, prawo handlowe, socjalne, podatki, stenografię, pisanie na maszynie i angielski język. Kurs wyższej księgowości: rewizja ksiąg handlowych etc.

Zapisy 12-1.30 i 5-8 3 ANDRZEJA 3

MISS MARY po powrocie z zagranicy wznowia lekcje francuskiego, angielskiego, niemieckiego. Wyjeżdżających za granicę uczy najnowszą metodą. Załatwia również wszelką korespondencję. Przyjmuje 11-1, 5-8, Piotrkowska 24, m. 7.

ABSOLWENTKA Uniwersytetu Lwowskiego wróciła i wznowia lekcje francuskiego. Jochelsonówna, Wólczańska 7 od 1-3 i od 7-8.30 w.

MADAME Fischhaut. Parisienne diplo-mee. Lecons de Francais. 74. Gdańska, app. 27.

RUTYNOWANA NAUCZYCIELKA MUZYKI (moskiewskie konserwatorium)

UDZIELA lekcji gry fortepianowej

oraz francuskiego po dłuższym pobycie w Paryżu.

G. HURWICZ-SZTYLLEROWA Aleje 1-go Maja 9 m. 6.

KALIGRAF Berman poprawia wszelkie brzydki charakterystyki pisma w ciągu 15 lekcji „J. Piotrkowska 109 m. 25.

FREBLOWSKIE komplety prywatne. Wykwalifikowane kierownictwo. Rytmika. Zwirki (Karola) 3, m. 4. Front I-sze piętro.

ANGIELSKI (korespondencja, tłumaczenia), hebrajski, judaistyka, korepetycje. Tel. 165-55, 11 Listopada 24, m. 3 od 8.30-9.30 r., 1.30-2.30.

LADY gives English, French, German lessons, accept korespondencje, Visible 11-3, 6-9. Piotrkowska 79 Moszkowicz, 2 wejście, prawo.

DO MATURY, ze wszystkich przedmiotów oraz do innych klas przygotowują nauczyciele gimnazjalni. Nawrot 34, m. 2.

MAGISTER anglistyki U. J. P. Eliza Grosłajt. Dyplom University College Exeter udziela lekcji angielskiego i korespondencji. Przyjmuje tłumaczenia. Śródmiejska 39, m. 24, od 3-5 8-9.

BUCHALTERII podwójnej nauczaną gruntownie metodą praktyczną z swiancją samodzielnego prowadzenia ksiąg miarodajnych dla władz. Cena bardzo przystępna. Nauka pisania na maszynie 12. 10. Wólczańska 43, m. 32, tel. 237-45.

CELINA SANDLER prowadzi zajęcia kosmetyczne metodą Rawis tylko na Kursach Kosmetycznych Dra H. Łomżyńskiego, Warszawa, Pl. 3 Krzyży 11 m. 4, tel. 9-56-33. Początek kursu 20 września.

NIEMIECKIEGO udziela dr fil. absolwentka niemieckiego uniwersytetu w Szwajcarii. Literatura, gramatyka, konwersacja. Przygotowanie do matury. Tel. 214-36.

PO POWROCIU z Londynu wznowiłam lekcje angielskiego. A. Halperinowa, Cegielniana 3, m. 5. Tel. 153-14, 4, 9.

HEBRAJSKIEGO udziela oraz przygotowuje do konfirmacji dyplomowany nauczyciel szkół państwowych. Dzwonić Nr 248-31. 27, 9.

ABSOLWENTKA wyższej szkoły handlowej w Berlinie wyucza niemieckiej i angielskiej korespondencji handlowej według najnowszej metody i załatwia korespondencję na własnej maszynie. Reger — skrz. poczt. 513. 4, 9.

UZUPEŁNIJ braki w Twym wykształceniu! Dorosłych, młodzież zaniedbana w nauce szybko i gruntownie dokształca rutynowany nauczyciel Polski, matematyka, nauki ogólnokształcące. — Przygotowuje do egzaminów, Aleja Kościuszkii 13, front. I p. m. 3.

8 ZŁOTYCH miesięcznie wyuczam gruntownie buchalterii, stenografii, korespondencji i pisania na maszynie. Zaprowadzam: księgi i bilanse, Kilińskiego 50, poprz. o.c. I p.

NOWOCZESNEGO kroju, modelowania uczy my ulatwionym, opatentowanym sposobem. Gwarancja wyuczania. Franke i S-ka, Kilińskiego 92.

LEKCI: Angielskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, hebrajskiego. Nauczają specjalności. Miesięcznie 5 zł. Cegielniana 6, m. 10.

RODOWITA Francuzka udziela lekcji francuskiego, konwersacji w zakresie szkolnym, przygotowuje udających się na studia do Francji. Informacje Żeromskiego 61, m. 18, tel. 248-64 w godz. 3-5 po pol. oraz 8-9.30 wiecz.

NIEDOROZWINIETE i nerwowe dzieci uczę pojedynczo lub w grupie. Oferty pod „F. P.“ do adm

ANGIELSKIEGO udziela absolwent angielskiego uniwersytetu, medalista, doświadczony pedagog. Tel. 161-79, 12.30-1.30 i 6.15-7.

PIANISTKA absolwentka konserwatorium warszawskiego (uczennica prof. Turczyńskiego) udziela lekcji gry fortepianowej. tel. 276-70.

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70 w godzinach 2-3.

Rozmaite

RYSONIA Goldkranca Al. Kościuszkii 26, prawa, oficyna, parter, wykonujemy wzory do haftów ręcznych i maszynowych. 4, 9.

ODŚWIEŻAM sufity, ściany, tapety, suchym sposobem. Wiadomość: Samuel Wiatrak, Mafa 2, przy 6-go Sierpnia, sklep farb. tel. 234-04.

MODYSTKA z kartą rzemieślniczą do współdziałania prowadzenia salonu. — Wiadomość „Celim“, Piotrkowska 117, 10-12, 2-5.

ZAMELDOWANIA, wymeldowania w Ubezpieczalni Społecznej skutecznym za zwrotem kosztów tramwajowych. Zand, 11 Listopada 19, m. 3, telefon 166-78.

POSZUKIWANY jest solidny wspólnik do dobrze prosperującej fabryki pończoch z kapitałem 20,000 złotych. Oferty sub „Wspólnik“.

WSPÓLNKA 3-4000 do nowego przedsiębiorstwa poszukuje. Oferty „Zysk gwarantowany“.

CZYSZCZE suchym chemicznym sposobem sufity, tapety i ściany również naprawiam pekniecia. Wiadomość Zawadzka 6, tel. 277-75.

DO MATRYKUL 6 fotografii retuszowanych zł. 1.-. Zakład fotograficzny „Sztuka“, Zamenhofska 1.

LEKARZ-dentysta z dyplomem polskim poszukuje współpracownika z technikiem. — Zgłoszenia pod R. K.

WYZWOLONEGO zawodu majetna pozna inteligenta z kulturalnego środowiska. F. S.

ABSOLWENT zagranicznej szkoły tkackiej, izraelitka, polski obywatel, kilkuletnia praktyka (specjalność materiały jedwabne) szuka odpowiednich znajomości wpływowych. — Listy: skrzynka pocztowa 997 Warszawa.

ZAGINĘŁY 2 kwity Nr 292818, Nr 292960, wydane przez Warsz Tow. Pożyczkowe, które unieważniam. — Garncański Majer, Zawadzka 23.

KWIT kaucyjny Elektrowni Łódzkiej, 60 z roku 1924 nazwisko Szymon Hauptman, Wolborska 30, zagubiony.

**Najlepsza pora do zakupu
Węgla i koksu**
na zimę: wagonowo oraz ze składu na wozy poleca
„**ELIBOR**” Sp. Akc. Handl.-Przem.
Ł. J. BORKOWSKI —
Łódź, Kilińskiego 70
telefon 101-73

14 URZĄD SKARBOWY W ŁODZI
Nr. IV. 42/24/Lc./A/38. Łódź, dnia 2 września 1938 r.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

W myśl § 83 rozp. Rady Min. z dnia 25.VI. 1937 r. o postępowaniu egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), 14 Urząd Skarbowy w Łodzi podaje do ogólnej wiadomości, że w celu uregulowania należności 14 Urzędu Skarbowego w Łodzi i Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi w podanych poniżej terminach i pod wskazanym adresem odbędzie się sprzedaż z licytacji:

- 1) Jakubowicz Chł., Aleksandrów Warszawska, maszyny pończosnicze 6 sztuk, szpulmaszyną komplety 1 szt. pasy transmisyjne 14 szt. transmisja 1 szt. i szpulki do przędzy 78 sztuk, oszac. 1690 zł. licyt. 6.9.—38 r. I termin.
- 2) Roth Rudolf, gm. Nowosolna, wieś Antoniew Stoki, kredens pokryty cerata 1 szt., kanapa kryta gobeliną 1 szt., fotel z krzesłami kryte gobeliną, Radioaparat: „Telefunken” 5-lampowy 1 szt. — 650 zł. 9.9.—38, I termin.
- 3) Grosbart i Heyman, Konstantynów, Łaska 7, towary półwełniane 40 szt. po 45 mtr. w sztuce — 4.000 zł. I termin, towar ubraniowy, letni 20 szt. po 45—50 mtr. w sztuce — 2.000 zł. II termin, materiał półwełniany 70 szt. 2.000 zł. II termin — 8.9. 1938 r.
- 4) Rahm Oskar, Konstantynów, ul. Sienkiewicza 3, kredens orzechowy modny 1 szt., 200 zł., kredens pomocniczy 1 szt. 100 zł., radioaparat 3-lampowy 1 szt. 80 zł., maszyna do szycia gabietowa 1 szt. 150 zł., zegar 1 szt. 30 zł. — 8.9. — 1938 — I termin.

Zajęte przedmioty można oglądać w dniu licytacji.

Naczelnik Urzędu Skarbowego
(W. KOPER).

13 URZĄD SKARBOWY W ŁODZI. Dnia 31 sierpnia 1938 r.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25.6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) podaje się do ogólnej wiadomości, że dn. 13 września 1938 r. o godz. 5-ej w lokalu zobowiązanego przy Placu Wolności 9, celem uregulowania należności skarbowych tw. 3818, 13 Urzędu Skarbowego w Łodzi, Bauma Majlech, odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: towar wełniany na suknie 250 mtr. cena szacunkowa 870 zł.

Zajęte przedmioty można oglądać dnia 13 września 1938 r. od godz. 9-ej do godz. 18-ej w lokalu zobowiązanego, Plac Wolności 9.

NACZELNIK
URZĘDU SKARBOWEGO.

Do akt Nr. Km 1683/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 14-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 132, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 9 września 1938 roku o godz. 11-ej w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 125, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: tożkarni i piły tarczowej oszacowanych na łączną sumę zł. 570, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 24 sierpnia 1938 r.

Komornik:

(W. TRZEBIATOWSKI)

Sprawa adw. Stefana Ciemniwskiego p-ko f. „Roman Franc Spadk.”

Do akt Nr. Km 1809/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 14-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 132, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 9 września 1938 roku o godz. 12-ej w Łodzi przy ul. Żwirki nr. 18, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: maszyny do pisania f. „Remington” i łącznicy automatycznej telefonicznej, oszacowanych na łączną sumę zł. 1.400, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 20 sierpnia 1938 r.

Komornik:

(W. TRZEBIATOWSKI)

Sprawa Banku Związku Spółek Zarobkowych p-ko f. „J. Jendrysek.”

Do akt Nr. Km 1516/XI/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru jedenastego, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Zamenhofa nr. 4 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 8 września 1938 r. o godz. 13-ej w Łodzi, przy ul. 11-go Listopada nr. 122, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: lokomobil f. „Lanz”, motoru elektr., kompresora, suszarki — Vacuum, kadzi drewnianych dużych, 2 kotłów metalowych, młynka-wirówki, prasy filtrowej, 100 sztuk balonów szklanych opatanych, 2 balonów kwasu siarkowego i inn. ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 3705, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 11 sierpnia 1938 r.

Komornik:

(—) S. BEDNAREK.

NOWE OPONY I KOŁA
KUTE PIASTY Z ŁOŻYSKAMI
do wozów konnych
TRWAŁE — NIEDROGIE
ODRZUCAJCIE WĄTPLIWE OKAZJE!
PROSIMY NAS ODWIEDZIĆ
Hurtownia
opon i części samochodowych
J. GERSON I S-ka,
NARUTOWICZA 16, tel. 128-30
Wejście z ul. PIŁSUDSKIEGO.

WYTRZYMAJE OD R. 1896
WÓZKI DZIECIĘCE
ŁOŻKA METALOWE
MATERACE
NAJTAŃSZEJ W FABR. SKŁADZIE
J. B. WOŁKOWYSKI
NARUTOWICZA 11 TEL. 157-70
REPERACJE I LAKIEROWANIE

Poszukiwany wprost od gospodarza
POKÓJ, LUB POKÓJ Z KUCHNIĄ
Dzielnica obolężna. Zapłać komornie za pół roku z góry. Pośrednicy wyłączeni. Oferty do Adm. Republik sub: „N. N.” 20—2

DO WYNAJĘCIA POKÓJ
umeblowany z telefonem i wygodami. Ul. Piotrkowska 51. Lekarz-dentysta.

Warszawskie Towarzystwo Pożyczkowe na Zastaw Ruchomości Sp. Akc. Oddział w Łodzi (LOMBARD) zawiadamia, że w dniu 21 września 1938 roku i dni następujących od godziny 10-ej rano odbywać się będzie licytacja przy ul. Zachodniej Nr 31 w Łodzi zastawów, nieprolongowanych we właściwym terminie. Numery zastawów, podlegających licytacji, ogłoszone będą w „Kurierze Łódzkim” w dniu 11 września 1938 roku w numerze 249 i wywieszone w biurze. Zastawy niesprzedane na licytacji w pierwszym terminie, sprzedawane będą w drugim terminie, począwszy od dnia 23 września 1938 roku. Zastawcy, którzy nie opłaca procentów przed dniem 8 września 1938 roku ponoszą koszty ogłoszenia i Państwowego Urzędu Probierzczego za cechowanie, ryzykując ponadto uszkodzenie lub połamanie przedmiotów.

Towarzystwo Zakładów Chemicznych
„STREM” S. A.
WARSZAWA, Mazowiecka 7
KLEJ PEREŁKOWY

(patentowany) naszej produkcji znajduje na rynku krajowym coraz większe zastosowanie, gdyż w porównaniu z innymi postaciami kleju posiada cały szereg zalet, stwarzających ogrom udogodnień dla konsumenta. Zalety te polegają:

- 1) na zupełnej jednolitości towaru,
- 2) na ułatwieniu dozowania, t. j. wymierzeniu ilości wody, niezbędnej do rozpuszczenia kleju,
- 3) na unikaniu marnotrawstwa przez użycie tylko takiej ilości kleju, jaka jest istotnie potrzebna,
- 4) na ogromnej oszczędności czasu przy przygotowaniu kleju do użytku.

Wyłączne prawo produkcji kleju w Polsce KLEJU KOSTNEGO i SKORNEGO w PEREŁKACH posiada Towarzystwo Zakładów Chemicznych „STREM” S. A.

Zwiększający się z każdym dniem popyt na KLEJ PEREŁKOWY spowodował, że konkurencja ofiarowuje klej mielony pod różnymi nazwami, jak np. klej ziarnisty i t. p., a to w celu wprowadzenia w błąd odbiorców kleju.

Wobec tego Towarzystwo Zakładów Chemicznych „STREM” S. A. zwraca specjalną uwagę Szanownych Odbiorców, że tylko KLEJ PEREŁKOWY marki „STREM” zapewni konsumentowi powyżej wskazane udogodnienia i korzyści i prosi o zwrócenie uwagi zarówno na nazwę

KLEJ PEREŁKOWY „STREM”
jak i na markę „STREM”

DŹWIĘKOWY KINO-TEATR
„TON”
KOPERNIKA 16.
Tel. 140-72.

DZIŚ i dni następnym! filmu p. t.
PARAMATTA
W r. gł. ZARAH LEANDER WILLY BIRGER i WIKTOR STAHL
Pocz. w dni powsz. o godz. 4-ej, w niedzielę i św. o g. 12-ej
Następny program: otwarcie sezonu: „Pani Walewska” Greta Garbo i Charles Boyer.

PRZEDSZKOLE w ogrodzie W. KAPŁANOWY
Piotrkowska 94
Zapisy codz. od 12—2 i 5—7

Hebrajska Koeduk. Szkoła Powszechna
Żyd. Tow. Szkoły Pow. i Wych. Przedszkolnego
„JABNE”
W ŁODZI, Piotrkowska 111
Al. Kościuszki 48, tel. 135-82

Kancelaria szkoły przyjmuje zapisy uczniów do wszystkich klas oraz do przedszkola codziennie z wyjątkiem sobót w godz. od 8—2 po poł.

MASZYNY DO PISANIA
wałzkowe „TORPEDO”
„IMPERIAL”, „HERMÈS”,
„BABY” na dogodnych warunkach.
Duży wybór maszyn do pisania, używanych po wyjątkowo niskich cenach poleca:
Józef Lezon,
ŁÓDŹ, PRZEJAZD 4, — tel. 102-23.

Mundury i Płaszcz szkolne
po cenach przystępnych poleca **J. CZERTOK, Legionów 19**

PRZETARG.
Zarząd Miejski w Łodzi — Dyrekcja Kanalizacji i Wodociągów — ogłasza przetarg publiczny na roboty tynkowe, terrazytowe budynków i ogrodzenia Stacji Oczyszczania ścieków w Lublinku (obok portu lotniczego) obejmujące około 3000 mtr. kwadr.
Oferty składać należy do dnia 14 września 1938 roku, godz. 12. Otwarcie ofert w obecności oferentów nastąpi w tymże dniu o godz. 13.
Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone wadium w wysokości 3 proc. sumy oferowanej.
Warunki przetargu ogólne i techniczne, ślepe kosztorysy, wzory, umowy i informacje otrzymać można w Oddziale Inspekcji Sieci — Dyrekcji Kanalizacji i Wodociągów, ul. Narutowicza 65, parter, w godzinach od 10 do 12.
Łódź, dnia 3 września 1938 roku.
Zarząd Miejski w Łodzi.

PLUSKWY

wytopisz bezpowrotnie tylko świecą dezynfekcyjną „Fumigatore - Cimex” Przeprowadzamy dezynfekcję mieszkań pod gwarancją gazami D. G. W. Zgłoszenia
„ZAKŁAD DEZYNFEKCYJNY”
Łódź, Al. 1 Maja 4, tel 222-60

„Czystość” MATKI
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, froterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czystzenie szyb.
PŁOTKOWSKA 44, telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.
Zapisać się do „Kropli Mleka”

„OLLA” PRES. 7
NIEDOŚCIGNIONE
w **JAKOŚCI** i **PEWNOŚCI**
BEZGRANICZNE ELASTYCZNE!
ORYGINALNE TYLKO Z TYM ZNAKIEM FABRYCZNYM:
PATENT FRANC. NR 790.304
PATENT AMER. NR 1059.701

8 gr. Kosztuje pranie kołnierza Narutowicza 34

garnitur od zł. 3.50
suknia jedw. „ „ 1.20
bluzka „ „ 0.60
swetr „ „ 0.60

KONSUM
PRZY WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE S.A.

Rokicińska 54

Odwiedźcie nas,

a przekonacie się, jak 1000-ce osób przed Wami, że nasze ceny są niezwykle niskie

Dojazd tramwajami 10 i 16

Lokale

Biuro „ZENIT”

PIOTRKOWSKA 82, TEL. 260-25

POLECA:

zł. 125 kwartalnie 1 pokój z kuchnią z wygodami, zł. 180 kwartalnie 2 pokoje z kuchnią z wygodami, zł. 270 kwartalnie 3 pokoje z kuchnią z wszelkimi wygodami. Pokoje umeblowane oraz **GARSONIERY** od zł. 20.—

POKÓJ umeblowany, niekrepujące wejście, dla jednej osoby do wynajęcia. Piotrkowska 81, m. 35, 2 brama, 2 piętro.

POKÓJ umebl., słoneczny, wprost z klatki schodowej do wynajęcia. Al. I. Maja 23, front m. 6.

POSZUKUJE pokoju z wejściem od klatki schodowej. Oferty sub „wyplacalny”. 4. 9.

JEST do wynajęcia mały pokój dla jednej osoby skromnie umeblowany. Kilińskiego 60, m. 32. 4. 9.

ODDAM pokoje na godziny popołudniowe dla adwokata i salę gimnastyczną na rytmikę. Południowa 29/7. Godziny 10—14.

ELEGANCKI umeblowany pokój w nowoczesnym domu z wszelkimi wygodami i centralnym ogrzewaniem do wynajęcia od zaraz. Legionów 25a u Cyttera.

POKÓJ umeblowany dla 1 osoby do wynajęcia. Narutowicza Nr 21, prawa of. 2 p. 4. 9.

DUŻY pokój frontowy, telefon, niekrepujące wejście, 11 Listopada 12, pierwsze piętro, front, na lewo. 4. 9.

POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem i wszelkimi wygodami. Narutowicza 41, m. 17. Od godz 1—4 pp.

W WILLI w ogrodzie, umeblowany pokój, z oddzielnym wejściem do wynajęcia. 60 i 70 zł. miesięcznie. Gdańska 94. 4. 9.

3-POKOJOWE mieszkanie z łazienką do wynajęcia przy ul. Narutowicza 30. Informacje na miejscu m. 4. 4. 9.

SALA na I piętrze na biuro lub lokal handlowy (130 m. kw.) z przyległym mieszkaniem (3 pokoje z kuchnią i wygodami) lub bez do wynajęcia. Andrzeja 1. 5. 9.

3-POKOJOWE słoneczne mieszkanie luksusowe, wszystkie wygody, 2 wejścia, do wynajęcia. Kilińskiego 68, u dozorcy. 4. 9.

5-POKOJOWE mieszkanie z wszelkimi wygodami na II piętrze oraz 5-pokoje na III piętrze przy ul. Montuski 10, do wynajęcia. Wiadomość tel. 106-95.

FRONTOWE czteropokojowe mieszkanie słoneczne wyremontowane zaraz do wynajęcia. Przejazd 19 naprzeciw głównej poczty. Dozorca wskaże. 4. 9.

POSZUKIWANY pojedynczy pokój z bieżącą wodą wprost od gospodarza. Półrocze komorne z góry. Oferty pod „Cyr”. 4. 9.

POSZUKUJE pokoju lub pokoju z kuchnią w Julianowie. Oferty „Nauczycielka”. 4. 9.

DO WYNAJĘCIA od zaraz pokój frontowy umeblowany, słoneczny, z niekrepującym wejściem, Lipowa 25, m. Nr 8. 4. 9.

POKÓJ umeblowany dwuokienny z wszelkimi wygodami, telefonem dla pojedynczej osoby do odnajęcia. Piotrkowska Nr 97, m. 8, front, II piętro. Obejrzeć można między 1 a 4.

PRZYJMĘ dwóch uczniów lub dwie uczennice na stancję ul. Zacisze 6/8/10 m. 5 czyli Magistracka 16.

W NOWOCZESNYM domu mieszkania 3-pokojowe i 4-pokojowe z centralnym ogrzewaniem i wszelkimi wygodami do wynajęcia. Ul. P. O. W. Nr 8.

POKÓJ dla jednego pana na I piętrze z niekrepującym wejściem od zaraz. Piotrkowska 79, m. 72.

DZIECI WASZE UBIERZECIE DZIDZI

najładniej i najtaniej w sklepie konfekcji i galanterii dziecięcej

Na sezon szkolny: Fartuchy, Szarawary, Pantofle i t. d. — Piotrkowska 47

Z pełnymi Prawami Szkół Państwowych Szkoła Powszechna Gimnazjum i Liceum Humanistyczne im. Marii Konopnickiej ul. Wólczańska 123, tel. 174-85

Sekretariat czynny codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. od 9 do 16-ej.
Od września b. r. szkoła mieścić się będzie w nowo wybudowanym, przystosowanym do wymagań szkolnych gmachu.
Początek roku szkolnego dnia 5 września o godz. 9-ej rano.

FARBIARNIA FUTER

EGZ. OD 1918 R.

H. SCHOENMAN
Piotrkowska 81

Farbowanie, czyszczeni i odświeżanie. — Ceny niskie

BIURO „POLRUCH”, Piotrkowska 83, telef. 141-02, poleca mieszkania, lokale, domy, place, pokoje umeblowane, garsoniery.

POKÓJ dwuokienny, frontowy, wszelkie wygody, niekrepujące wejście z umeblowaniem lub bez Żeromskiego 40 m. 8.

POKÓJ umeblowany z używalnością telefonu do wynajęcia od zaraz. Wiadomość: Piotrkowska 109, m. 7.

DO WYNAJĘCIA 3-pokojowe mieszkanie, komfortowe, słoneczne z wszelkimi wygodami. Wiadomość: Kilińskiego 96 u gospodarza.

LOKAL bankowy po Łódzkim Spół. Banku Dyskontowym, Piotrkowska 43, front, I. piętro oraz 3 pokoje z kuchnią w-podwórzu do wynajęcia od 1-go października. Informacje tel. 148-22.

SŁONECZNY pokój umeblowany z wszelkimi wygodami, niekrepujące wejście. Żeromskiego 27, m. 23.

KOMFORTOWE mieszkanie 3-pokojowe z hollem, wysoki parter w nowo-wybud. domu. Żeromskiego 1b, telef. 147-19.

POKÓJ umeblowany do wynajęcia Przejazd 12, m. 10.

UMEBLOWANY pokój z wygodami z niekrepującym wejściem odnajmie. — Zawadzka 35, m. 17.

POKÓJ ciepły, niekrepujący dla 1—2 panów z utrzymaniem. Piotrkowska 101, m. 10, front.

POTRZEBNE 2 pokoje z kuchnią, rozkładowe z wszelkimi wygodami, okolicy ul. Żwirki. Wiadomość: tel. 107-72

DO WYNAJĘCIA pokój (oddz. wejście kuchnia, wygody) na biuro lub mieszkanie. Piotrkowska 83, tel. 243-03.

POKÓJ do oddania z całodziennym utrzymaniem, może być dla ucznia. Wólczańska 18, front m. 14 róg Legionów.

SŁONECZNY dwuokienny pokój do oddania od zaraz. Kilińskiego 36, m. 23.

ABSOLWENTKA uniwersytetu francuskiego, szuka pokoju za lekcje. Of. do Republiki pod „G.”

POKÓJ, ładnie umeblowany z windą, centralnym urządzeniem dla pojedynczego, kulturalnego pana do wynajęcia od zaraz. Piotrk. 56, m. 7.

NEKREPUJĄCY pokój ładnie umeblowany z wszelkimi wygodami do wynajęcia od zaraz. Wiadomość: Narutowicza 45, m. 23.

PIEKNY pokój umeblowany, gabinetowo, telefon, wejście niekrepujące. Kopernika 19, m. 4, front I p. 2—4, 8—10.

DO WYNAJĘCIA pokój umeblowany z wszelkimi wygodami i wejściem niekrepującym. Sienkiewicza 39 m. 8, prawa of. I wejście.

POKÓJ umeblowany dla pana ewent. 2 pokoje z meblami dla pracującego małżeństwa do wynajęcia. Orla 23, m. 7 od 1 do 3.

DUŻY, 2-okienny pokój z wszelkimi wygodami do wynajęcia. Aleja I Maja 25, m. 27, I p.

DWA FRONTOWE, czyste, ładnie umeblowane pokoje, telefon, wszelkie wygody do wynajęcia. Kilińskiego 63, m. 7.

POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem, wszelkie wygody do wynajęcia. Piramowicza 2, m. 20 od godz. 10—19.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego dla bezdzietnego małżeństwa 1 lub 11 piętro z używalnością kuchni. Oferty sub: D. L.”

3-POKOJOWE mieszkania w nowym domu. Radwańska 16, do wynajęcia. Informacje na miejscu.

LUKSUSOWE 3-pokojowe mieszkanie, holl, wszelkie nowoczesne wygody i urządzenia, centralne ogrzewanie do wynajęcia od 1 października w nowym domu, Sienkiewicza 51. Wiadomość: tel. 13-555.

POSZUKIWANY kawalerski pokój umeblowany zupełnie niekrepujący dla solidnego pana. Of. „Punktualność”.

DO WYNAJĘCIA słoneczny pokój umeblowany. Dra Sterlinga 20/9 od drugiej do czwartej.

2 POKOJE, kuchnia, wygody nowy dom, wolne. Zagajnikowa 30, róg Narutowicza tel. 270-11.

POKÓJ przy inteligentnej rodzinie z wygodami do odstąpienia. Wólczańska 10. m. 15. II piętro front.

CENTRUM! 2—3-pokojowe mieszkanie z wygodami, słoneczne do wynajęcia. Al. Kościuszki 41, Dozorca.

POKÓJ elegancko umeblowany z wszelkimi wygodami, może być z utrzymaniem. Obejrzeć do g. 18-ej. Sienkiewicza 145, m. 9.

4-POKOJOWE mieszkanie fr., z wszelkimi wygodami w czystym domu od 1.10 do wynajęcia. Informacje u właśc. Gdańska 31a, m. 4.

DO WYNAJĘCIA 2 i 3-pokojowe mieszkania z wszelkimi wygodami. Żwirki 8. Wiadomość u dozorcy.

DO WYNAJĘCIA słoneczny pokój umeblowany, łazienka, telefon, POW. Nr. 20, m. 9, tel. 202-54.

MŁODE MAŁŻENSTWO poszukuje umeblowanego pokoju, pożądana częściowa używalność kuchni. Dzwonić tel. 149-05.

ODNAJME pokój umeblowany, wszelkie wygody, łazienka, telefon. Gdańska 76, m. 31.

KOMFORTOWY pokój jednoosobowy w nowoczesnym domu do wynajęcia. Gdańska 74, m. 9.

DO ODDANIA pokój umeblowany z wszelkimi wygodami. Obejrzeć można: Narutowicza 45, m. 29 w godz. od 14—16

ŁADNY pokój umeblowany, wszelkie wygody, telefon do wynajęcia. ulica POW. 6, m. 6, tel. 132-44.

POKÓJ duży, słoneczny, umeblowany. Może być dla dwóch osób. Na żądanie z utrzymaniem. Piotrkowska 14/4

DUŻY pokój, frontowy, umeblowany z wygodami i telefonem do wynajęcia. Zachodnia 68, m. 8.

DO WYNAJĘCIA słoneczne 5-pokojowe mieszkanie wszelkimi wygodami, front, II piętro, Aleja I Maja 1.

CENTRUM Piotrkowska 55/8. Pokój słoneczny umebl. hollem, wejście frontowe. Tamż pokój słoneczny dwuokienny umebl., wejście prawa oficyna, niekrepujący, telefon, wygody, cakiwite, częściowe utrzymanie.

POKÓJ ładnie umeblowany z wszystkimi wygodami nie drogo do oddania Magistracka 12/16.

5-POKOJOWE mieszkanie, wszelkie wygody, I. piętro ul. Żeromskiego 77, do wynajęcia. Wiadomość u dozorcy.

POKÓJ z wszelkimi wygodami i centralnym ogrzewaniem do wynajęcia. ul. Prez. Narutowicza 51, m. 7.

ODNAJME duży frontowy umeblowany pokój z balkonem, słoneczny, niekrepujący, łazienka. Plac Dąbrowskiego 1, m. 29.

POKÓJ słoneczny, umeblowany, ew. z utrzymaniem odnajmie. Śródmiejska 28, m. 11 od 2 popoł.

ODDAM ładnie umeblowany pokój oddzielne wejście, wygody, I-sze piętro front. Piłsudskiego 57/5.

4 LUB 5 POKOI z kuchnią i wszelkimi wygodami w spokojnym domu do wynajęcia ul. Andrzeja 31, tel. 123-22.

DO WYNAJĘCIA 4-pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami przy ulicy Piramowicza 2. Wiadomość u dozorcy.

CENTRUM. Pokój umeblowany z wygodami, jednej osobie lub na biuro do wynajęcia. Cegielniana 3, lewa oficyna, pierwsze piętro, miesz. 16.

POSZUKUJE 2 pokoi z kuchnią i wygodami w czystym, starym domu. — Śródmieście. Tel. 173-13, godz. 2—5.

DO WYNAJĘCIA 3-pokojowe komfortowe mieszkanie z hollem i centralnym ogrzewaniem. Lipowa 26, tel. nr. 126-02.

POKÓJ frontowy, duży, umeblowany z wygodami. Sienkiewicza 67, II piętro, front, miesz. 7, telefon 105-67 do wynajęcia.

2 POKOJE z kuchnią z wszelkimi wygodami do wynajęcia. Wólczańska 253 (Wiadomość u dozorcy).

POKÓJ frontowy, I. piętro, wszelkie wygody, telefon. Oglądać 6-go Sierpnia 28/5 o godz. 10—1-ej tel. 247-34.

ODNAJME ładnie umeblowany pokój z niekrepującym wejściem. Żeromskiego 46, I-sze piętro, prawa oficyna m. 34.

MIESZKANIA komfortowe 2 i 3 pokój, z wygodami w najładniejszej i najzdrowszej dzielnicy Łodzi w nowym domu ul. Narutowicza 103a od zaraz do wynajęcia, także sklepy z mieszkaniami. Wiadomość na miejscu lub tel. 102-70.

POKÓJ umeblowany do oddania, osobne wejście. Sienkiewicza 33, m. 4.

POKÓJ dla pana z wygodami do wynajęcia. Moniuszki 1, m. 7. Do obejrzenia od poniedziałku.

I POKÓJ do oddania niekrepującym wejściem u izraelskiej rodziny. Śródmiejska 71, m. 12.

POKÓJ do wynajęcia Plac Wolności 9. Wiad. u Lek. Dent. 3—7.

SUBLOKATORSKIEGO pokoju z używalnością telefonu w okol. Piotrkowska — Narutowicza, poszukuję. Oferty sub: „Umeblowany”

SKI AD murywany z rampą ul. Kilińskiego 61, blisko Dworca Fabrycznego do wynajęcia. Informacje m. 3.

DO WYNAJĘCIA od 1.10 38 r. 6 i 7-pokojowe komfortowe mieszkania. Przejazd 36. Wiadomość u dozorcy.

DO WYNAJĘCIA duży, dwuokienny, słoneczny pokój, umeblowany. Nadaje się na biuro. Piotrkowska 81, front, II piętro, tel. 167-52.

SAMOTNA odnajmie zaraz 2 ładnie umebl. pokoje, całkowita używalność kuchni, wszelkie wygody. Piotrk. 199, m. 28.

POKÓJ frontowy duży, dwuokienny, ładnie umeblowany z wszelkimi wygodami w centrum do wynajęcia. Wiadomość: telef. Nr. 187-18.

DO WYNAJĘCIA pokój dla 1 lub 2 panów od zaraz. Aleja I Maja 5, m. 10.

DWIE wypłacalne poszukują pokoju na pracownię krawiecką ewentualnie od gospodarza. Oferty z podaniem cen do Administracji sub: „L. K.”

Kupno i sprzedaż

RESZTKI w wielkim wyborze na palta, kostiumy i suknie. Al. Kościuszki Nr 22 (dom przejściowy, Piotrkowska Nr 79).

WĘGIEL po 4.50 koks do lokalnego ogrzewania i specjalny do amerykańskich piecyków dostarczam w plombowanych workach. tel. 192-35. 4. 9.

KUPIE książkę p. t. Die Traumdeutung“ Freuda, może być używana w dobrym stanie. Wiad. w administracji.

KUPIE DOM w śródmieściu za gotówkę. Oferty pod „100,000” do administracji pisma. 4. 9.

DOM przy ul. Tuszyńskiej (Chojny) murywany, 10 mieszkań w tym sklep i budka z węglem, sprzedam. Wiadomość: ul. Henryka 4, m. 7.

RESZTKI na mundurki i fartuchy szkolne w gatunkach wyborowych po cenach bardzo przystępnych. Wólczańska 7 m. 23.

DOM DREWNIANY 1-piętrowy na rozbiórkę natychmiast do sprzedania. Wiad.: Suwalska 27, tel. 210-34.

ZAKŁAD rzeźniczy wraz ze sklepem, kompletnie urządzone według przepisów, sprzedam z powodu wyjazdu. Wiadomość Łódź, Żeromskiego 85 u dozorcy.

PLAC 2600 mtr., który daje 5 procento dochodu do sprzed. Wiad. ul. Brzezińska 138 (Sklep kolonialny).

MOTOCYKLE najprzedn. marek angielskich. Słynne setki Excelsior. Dogodne warunki. Duże ulgi podatkowe. Firma „Berson-Semperit”, Łódź, Narutowicza 16.

DO SPRZEDANIA place. Do wynajęcia ogród 1 i pół morgi, warzywny, owocowy. Kątna 5, także pojedynczy pokój wynajmie. Sienkiewicza 67.

Z POWODU wyjazdu sprzedam stół, ławę, lodownię i inne rzeczy. Traugutta 14, m. 6, oglądać 9—11 i 3—5.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 15-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 130-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.— „Republika” i „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronka tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpałt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyčajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

DODATEK LITERACKI MIAKOWY

„REPUBLIKA“, niedziela, 4 września 1938 roku

Widmo wojny nad Europą

Czy pamiętacie stos trupich czaszek,
Gdy werblem walił żołnierski krok?
Gdy jak huragan spadł na Europę
Tysiąc dziewięćset czternasty rok?!

Już zapomnieli... Bo oto znowu
Echem piorunów rozbrzmiewa dal,
Znow się zlatują zgłodniałe sępy
I błyszczą w mroku bagnatów stal.

METTERNICH - TRAGICZNY WŁADCA AUSTRII

Mądry, przewidujący i cyniczny, kanclerz Metternich, mimo iż musiał uciekać z Wiednia, do końca życia wierzył w swoją rację

Postać Metternicha nie znalazła jeszcze w historii właściwej oceny. Jedni uważali go za sprzedawczyka i zdrajcę interesów narodowych, inni za jednego z najgenialniejszych dyplomatów ubiegłego stulecia. Ironia losu sprawiła, że częściowa rehabilitacja austriackiego kanclerza nastąpiła dopiero obecnie, gdy Austrii już nie ma.

Nowej oceny tej ciekawej postaci historycznej podjął się emigrant rosyjski Konstanty Grunwald w wydanej ostatnio w Paryżu książce p. t. „La vie de Metternich“.

Klemens Lothar Wenzel von Metternich należał do tej zamkniętej kasty społecznej, która w ciągu całego XIX stulecia dostarczała Austrii dyplomatów. Ojciec jego również poświęcił się zawodowi dyplomatycznemu pod kierunkiem wielkiego kanclerza Kaunitza. Młody Metternich, po ukończeniu studiów w Strassburgu, pojął za żonę hrabiankę Eleonorę Kaunitz, wnuczkę wielkiego kanclerza i w roku 1797 rozpoczął swą karierę dyplomatyczną, która przysporzyła mu tyle sławy. Kanclerz Kaunitz przed śmiercią polecił cesarzowi młodemu Metternicha, jako „rycerza bez skazy, obdarzonego wielkim talentem dyplomatycznym“.

Metternich posiadał niewątpliwie wiele wad. Był przede wszystkim pyszałkawy, drobiazgowy, apodyktyczny i szorstki. Te ułomności jego charakteru tak dotkliwie dawały się we znaki jego otoczeniu, że naogół zominano o jego niewątpliwie wielkich zaletach.

Romanse Metternicha

Zewnętrznie czynił wrażenie bardzo korzystne. Nazywano go „salonowym Adonisem“ i znana jest rzecz, iż kobiety odgrywały w jego życiu wielką rolę. W związku małżeńskie wstępował trzykrotnie, za każdym razem żoną jego była kobieta pochodząca z najarystokratyczniejszych rodzin austriackich. Metternich niewątpliwie kochał swe żony i one obdarzały go miłością, troszczył się o swe dzieci, ale to mu nie przeszkadzało w utrzymywaniu więcej, niż przyjaznych stosunków z innymi kobietami. Takie już były widocznie obyczaje ówczesne...

Znaczyć jednak wypada, że żadna z tych kobiet nie wywierała nań przemożnego wpływu, żadna nie odgrywała większej roli w jego życiu. Nie odznaczała się nawet przy nim Daria Krzysztoforówna, księżna Liven, późniejsza przyjaciółka Giuzota.

Przyjaciółki Metternicha nie były nawet dokładnie wtajemniczone w jego sprawy polityczne i prywatne. Miało się wrażenie, że Metternich po prostu lubił towarzystwo kobiet i cierpiał bardzo, gdy był przez nie zdradzany, choć sam zdradzał je bardzo często.

Pierwszą jego wielką miłością była księżna rosyjska Bagration, którą spotkał w Dreźnie. Młoda małżonka przyszłego bohatera i młody małżonek Elenory Kaunitz zapalali ku sobie wielką miłością, a gdy po dziewięciu miesiącach księżna powiła córkę, ojcostwo jej nie było dla nikogo tajemnicą. Księżna Bagration już wówczas nie liczyła się z opinią publiczną. Na kongresie wiedeńskim nazwano ją za to później „wspaniałym, nagim aniołem“, albowiem jej dekolty dochodziły do ostatecznych, możliwych granic.

Innego typu kobietą była księżna Liven, którą Metternich poznał w 1818 roku. Oboje mieli wówczas około czterdziestki. Księżna Daria nie wyróżniała się urodą, lecz odznaczała się niepospolitym umysłem i pasjonowała się polityką. Mąż jej był poselem rosyjskim najpierw w Berlinie, potem w Londynie. Księżna orientowała się doskonale w kulisach polityki europejskiej i w jednym z listów z 1823 roku pisała do kanclerza austriackiego:

— „Uważam, że pęd do życia pole-

ga na zwykłej ciekawości, co też się stanie w najbliższym czasie. Nie chciałabym umrzeć, nie wiedząc, jaki też będzie wynik kongresu w Weronie“...

Przyjaźń z kobietą

Ta niezwykle arystokratka która, jak sama mówiła o sobie, lubi „towarzystwo monarchów“, miała wiele wspólnych cech z Metternichem. Romans ten rozpoczął się na kongresie akwizgrańskim i od tego czasu kochankowie spotykali się podczas służbowych wyjazdów jej męża i Metternicha. Korespondowali jednak ze sobą bardzo często. Księżna pozostawiła nie tylko wszystkie listy Metternicha, lecz również kopie swoich listów. Korespondencja ta stanowi bogaty materiał, nie tylko obyczajowy, lecz również i historyczny, albowiem z biegiem czasu listy Metternicha zatarły charakter korespondencji miłosnej, stając się wręcz utworami literackimi: Miłość zamieniła się nieznacznie dla obojga kochanków w trwałą sojusz dyplomatyczny. Treścią ostatnich listów były krytyki wysokich osobistości dyplomatycznych, wymiana zdań na temat ostatnich wydarzeń i zakulisowe ploteczki. Metternich występuje w tych listach również jako obrońca domowego ogniska, co wygląda nieco dziwnie przy jego trybie życia.

— „Pragnę — pisze w jednym z listów do księżny Darii — abyś była dobra dla swego małżonka. Nigdy nie rozdzierałem małżonków i stoje na stanowisku nierozzerwalności małżeństw“.

A gdy księżna donosi, że spodziewa się dziecka, Metternich wpada w zachwyt:

— „Nie mam prawa żądać, aby mój twój nie korzystał z przysługujących mu przywilejów. Będziesz miała

zdrowe, ładne dziecko, które pokocham chociażby dlatego, że będzie ono twoje“...

Księżna prawdopodobnie nie była zachwycona tego rodzaju radami, gdyż kochała Metternicha nie tylko głową, lecz i sercem, co jest aż nazbyt widoczne z jej płomiennych listów.

Kanclerz na wygnaniu

Metternich przeżył ją zaledwie o dwa lata. Tego samego roku wraz z księżną Liven zmarła również „jego pierwsza miłość“ — księżna Bagration. Metternich już jako starzec spotkał ją w Londynie, dokąd uciekł po wypadkach 1848 roku. Wywarła ona na nim wrażenie kobiety chorej umysłowo. Księżna ubierała się tak samo, jak za czasów kongresu wiedeńskiego. Ostatnie dni spędziła w Wiedniu, gdzie minęły najpiękniejsze chwile jej życia i gdzie zamknęła powieki na zawsze...

Krewni Metternicha długo ukrywali przed nim tę smutną wiadomość, obawiając się psychicznego wstrząsu. Okazało się jednak, że ta przeczność była zupełnie zbyteczna. Gdy zdymisjonowany kanclerz dowiedział się wreszcie o jej śmierci, rzekł tylko:

— „Doprawdy? Umarła?... Dziwi mnie bardzo, że ona tak długo żyła...“

Ostatni dziesiątek lat swego barwnego żywota Metternich spędził niemal na tułaczce, wypędzony z Wiednia przez zrewoltowany tłum. Był on jednak nazbyt mądrym politykiem, aby nie przewidzieć końca własnej kariery. W okresie „wiosny ludów“ rzekł on do jednego ze swych najbliższych przyjaciół:

„Nie jestem prorokiem, lecz starym lekarzem i umiem odróżnić choroby przemijające od chorób chronicznych. Wkroczyliśmy teraz w ostat-

nie stadium. Oczywiście, że będziemy się jeszcze trzymali tak długo, póki nam starczy sił, ale... obawiam się, że to już koniec“...

Rozmowa z Napoleonem

Umiał on przewidywać nie tylko swoje losy, lecz również losy innych ludzi. Do historii przeszło jego spotkanie z Napoleonem w Dreźnie. Wielki imperator otrzymał już wówczas śmiertelny cios pod płonącą Moskwą, lecz sam jeszcze nie zdawał sobie sprawy ze swej tragicznej sytuacji. Rozmowa Metternicha z Napoleonem trwała osiem godzin. Przebieg tej rozmowy musiał być bardzo burzliwy, skoro Napoleon w wielkim rozdrażnieniu rzucił w kąt swój kapelusz. Metternich nie ruszył się ze swego miejsca. Napoleon sam musiał schylić się po okrycie swej głowy. A Metternich żegnając się z cesarzem Francuzów, rzekł ironicznie:

— Wasza Cesarska Mość, pan już zginął... Idąc tutaj, przeczuwałem to, teraz zaś, odchodząc stąd, jestem tego pewien!...

Pojedynek Metternicha z Napoleonem skończył się. Rozpoczął się nowy pojedynek z Aleksandrem I-ym.

Metternich nie omylił się co do swego losu. I gdy przyszła katastrofa, gdy kanclerz austriacki, będący panem Austrii niemal przez czterdzieści lat, musiał chyłkiem uciekać z Wiednia, ścigany okrzykami i gwizdami tłumu, mimo to nie stracił wiary w zasady swego reżymu. On wierzył głęboko, że przyjdzie czas, gdy historia przyzna mu rację...

Historia nie powiedziała jeszcze swego ostatniego słowa. Powiadają, że co pięćdziesiąt lat zaczyna się historia na nowo. Metternich czeka dłużej...
R. S.

Zwłoki Haydna bez głowy!

O czaszkę wielkiego muzyka walczone przeszło 130 lat — Uroczysty pogrzeb czaszki kompozytora odbędzie się wkrótce

Nazwisko wielkiego Haydna figuruje w każdym programie koncertowym, utwory jego stały się własnością całej ludzkości, a pieśń „Gott beschütze, Gott erhalte...“ z nowymi słowami stała się jako „Deutschland, Deutschland über alles...“ narodowym hymnem Wszeczeńców.

Mimo, że tak dobrze znamy utwory Haydna a jego nazwisko stało się dla nas chlebem codziennym — mało kto z szerokiego ogółu wie, jakie dziwne były losy śmiertelnych szczątków tego geniusza muzycznego. Dość powiedzieć, że dopiero teraz, po 129 latach od jego zgonu, zostaje czaszka muzyka złożona do grobowca wraz z jego już przóchniętymi kośćmi.

W końcu wieku osiemnastego i początkach dziewiętnastego niezwyklego rozgłosu nabrały pisma doktora Franciszka Józefa Galla, który studiował w Strassburgu i Wiedniu. We Wiedniu osiedlił się na czas dłuższy i tam opublikował pierwsze swe prace z dziedzin frenologii i anatomii czaszki. Doktor, którego teorie o wpływie budowy czaszki na charakter, zdolności i skłonności danego osobnika, zjednały mu tyle zwolenników, co wrogów, jeździł później z odczytami po Niemczech, Austrii, Francji i Anglii — wszędzie głośząc, że czaszka ludzka jest zwierciadłem duszy i umysłu.

Te własne teorie spowodowały, że Haydn po śmierci... stracił swoją czaszkę.

Gdy w dniu 31 maja 1809 roku mistrz wydał ostatnie tchnienie — Wiedeń przeżywał chwile trwogi i niepokojów. Na czele zwycięskich wojsk wkroczył do stolicy naddunańskiej Napoleon. To też pogrzeb wielkiego muzyka odbył się po cichu, niemal ukradkiem. Tylko kilkanaście osób odprawało jego trumnę na cmentarz przy

Hundsturm a po dwóch dopiero tygodniach, gdy w mieście zapanował względny ład i porządek — odprawiona została za spokój duszy mistrza Msza Sw. w Schottenkirche.

Przez długie lata był Haydn muzykiem w Eisenstadt na dworze księcia Esterhazy. To też w październiku roku 1820 udało się księciu uzyskać zezwolenie od rządu Dolnej Austrii na przeniesienie zwłok wielkiego Haydna z Wiednia do mauzoleum w Eisenstadt. Trumna została otworzona i wówczas wyszła na jaw rzecz potworna. Prócz kadłuba była w trumnie tylko peruka mistrza! Głowy nie było. Została po prostu odcięta od tułowia i wykradziona!

Książę przysiągł, że nie spocznie, dopóki nie odzyska czaszki. Wdrożył na własną rękę śledztwo i oto co ustalił:

Czterech ludzi zakradło się w nocy na cmentarz wiedeński, rozkopało grób, sforsowało trumnę i jeden z nich — Jan Nepomucen Peter, odciął głowę Haydna, owinał ją w płótno i zabrał do siebie do domu.

Skradł czaszkę z uwielbienia dla wielkiego mistrza — jak głosiła wersja popularna. W istocie rzecz się miała inaczej. Oto Peter, podobnie jak i jego przyjaciel Karol Rosenbaum, sekretarz księcia Esterhazy i jego zaufany — byli gorącymi zwolennikami nauk doktora Galla. Tych dwoje zbierało namiętnie czaszki, by na nich prowadzić badania w myśl teorii Galla. Czaszka Haydna, geniusza muzycznego, była dla nich obiektem nieocenionym. Dlatego właśnie ją skradli. Pragnęli ją posiadać w swym zbiorze, podobnie, jak włączyli do swej kolekcji skradzioną niedawno czaszkę Betty Roose, słynnej artystki Burgteatru.

Dalej rzecz się potoczyła, niczym

najsensacyjniejsza powieść kryminalna.

Policja dokonała w mieszkaniu Petera i Rosenbauma dokładnej rewizji. Rezultatu poszukiwania nie dały. Rosenbaum — wyszło to na jaw znacznie później — schował czaszkę w ten sposób, że wszył ją do materacu łóżka swej żony i polecił jej, by, udając chorą, zległa na jeden dzień. Oczywiście, że czaszki w łóżku chorej kobiety nie szukano.

Ale Esterhazy nie dał za wygraną. Wszedł w kontakt z Rosenbaumem, którego już przed tem zwolnił od siebie i proponował mu wysokie odszkodowanie za tę relikwię prawię. Rosenbaum wpadł na bardzo prosty koncept: przysłał swemu byłemu chlebodawcy inną czaszkę, którą znawcy uznali za pochodzącą od człowieka, liczącego zaledwie lat 20. Gdy mu to książę z oburzeniem wytknął — poszukał Rosenbaum innego egzemplarza ze swej kolekcji, bardziej odpowiadającego wiekiem sędziwemu mistrzowi — ale i tutaj Esterhazy podstęp wykrył.

Książę miał tej sprawy dość. Pogrzebał ciało Haydna bez głowy, oczyniła znów w cichości i prawie w tajemnicy... Biedny Haydn!

Dopiero wnuk księcia — ks. Paweł Esterhazy — dopiął dziś tego, czego nie mógł uzyskać ani jego dziad, ani ojciec.

Czaszka była ostatnio w rękach wiedeńskiego „Gesellschaft der Musikfreunde“, które za nic nie chciało się pozbyć tak cennego pamiątkowego przedmiotu.

Przed kilku dniami wiedeńskie towarzystwo przyjaciół muzyki ustąpiło. Za parę tygodni odbędzie się w Eisenstadt tym razem już wielki, uroczysty, tak przezeń w testamencie upragniony, ale już trzeci pogrzeb Haydna wraz z jego czaszką.
(g.)

Mówi Mr. J. Schenck

Jeden z największych potentatów filmu w Hollywood bawił w Warszawie

Starszy pan o tęgiej twarzy, piskliwym nieco głosem oświadcza, że przybył do Polski celem zorientowania się w specyficznych potrzebach naszego rynku filmowego. Wzywa przy tym licznie zebranych dziennikarzy do zadawania mu pytań i przyrzeka, że będzie na nie odpowiadał otwarcie i szczerze. Z konwencjonalnym półuśmiechem zapewnia, że rad jest z każdego zetknięcia z prasą, od której zawsze uczy się czegoś nowego.

Przyglądamy mu się z zainteresowaniem. A więc to jest mr. J. Schenck, autentyczny król filmu. Jeden z tych którzy decydują o upodobaniu mas na całej kuli ziemskiej. W życiu prywatnym mąż słynnej ongiś Normy Talmadge od lat trzęsie rynkiem filmowym świata. Pragnie zorientować się w wymaganiach naszego rynku i w tym celu przybywa do Polski na przeciąg 24 godzin. Przyznaje przy tym, że Polska jest dla Hollywood prawdziwą terra incognita. Tracimy nadzieję, że mr. Schenck zdoła zorientować się w naszych potrzebach, tym bardziej, że potrzeby te nie są bynajmniej tak sprecyzowane i jasne. Trudno, starajmy się przynajmniej dowiedzieć od niezwykłego gościa interesujących rzeczy o samym Hollywood.

Niestety, pod adresem mr. Schencka padają na ogół pytania dość obojętne. Ile zarabia Shirley Temple? Czy to prawda, że Clark Gable jest najpopularniejszym amantem Hollywood? Co teraz będzie z Marleną Dietrich?

Mr. Schenck niewątpliwie wiele już razy odpowiadał na te pytania. Mógłby właściwie odesłać ciekawych do amerykańskich magazynów filmowych, lub choćby do naszych tygodników dla pensjonarek, które w każdym numerze przynoszą odnośne informacje, ale mr. Schenck jest gościnnie, życzliwy i rozmowny. Uśmiecha się, wymienia cyfry, dzieli konwencjonalnymi spostrzeżeniami na temat różnych aktorów. Ma oczywiście dużą rutynę w rozmowie z dziennikarzami i potrafi manewrować, kiedy z kolei padają bardziej kłopotliwe pytania.

Ktoś z obecnych pyta, ile prawdy jest w twierdzeniach, że Ameryka sprowadza do siebie gwiazdy europejskie tylko w tym celu, żeby zdepopularyzować je wśród publiczności europejskiej, a przede wszystkim (kim amerykańskiej), a na tej drodze pozbyć się niepożąda-

nej konkurencji. Mr. Schenck energicznie zaprzecza. Europejskie gwiazdy bankrutują w Ameryce tylko ze względu na niemożność opanowania angielszczyzny. Taka np. Simone Simon. Od trzech lat pracuje w Hollywood i wciąż mówi takim akcentem, że przeciętny fanek nie jest jej w stanie zrozumieć. Obecnie nie odnowiono z nią kontraktu. Prawdopodobnie ten sam los czeka Annabelle. A co się dzieje z Franciszką Gail? Mr. Schenck jest w tym względzie pesymistą i nie wierzy w karierę Franciszki. A więc wszystkiemu winna ta trudna do opanowania angielszczyzna! Czemu wobec tego w dalszym ciągu systematycznie ogalająca film francuski z nazwiskiem o światowym rozgłosie? Tego mr. Schenck nie wy-

jaśnił. Ktoś pyta o słynnego „cara filmowego” — W. Haysa. Pan Schenck cierpliwie wyjaśnia, że Hays nie jest bynajmniej cenzorem z ramienia państwa, lecz raczej arbitrem, specem od moralności, działającym na mocy dobrowolnego porozumienia producentów. Z kolei interesuje zebranych słynna „League of Decency” — Liga Obrony Moralności, która — jak wiadomo — liczy setki tysięcy członków na terenie całych Stanów Zjednoczonych i sprawuje skrupulatną kontrolę nad produkcją filmową. Liga wydaje biuletyny, posiada własne poradnie filmowe, czasem nawet proklamuje bojkot poszczególnych filmów. Pan Schenck z uśmiechem wyjaśnia, że Liga Obrony Moralności nie

jest niebezpieczna dla wielkich wytwórni, które są nadzwyczaj moralne. Działalność jej bywa natomiast przykra dla producentów niezależnych, mniej wręczliwych na punkcie moralności publicznej. Jest to wyznanie niewątpliwie interesujące. Rzuca ono nowe światło na działalność Ligi, o której można było dotychczas sądzić, że jest po prostu organizacją widzów kinowych. Obecnie nasuwają się pod tym względem pewne wątpliwości. Wiadomo, że wielkie wytwórnie wiodą zażarty bój w tej walce kapitału zorganizowanego z niezorganizowanymi?

Od tych refleksyj jeden krok do nowego pytania. Mr. Schenck jest szefem wytwórni Fox, która jak wiadomo, była przed kilku laty terenem zażartych bojów, w wyniku których twórca przedsiębiorstwa, William Fox, musiał ustąpić miejsca ludziom, wysuniętym przez zmobilizowany do walki z niezależnym przemysłowcem kapitał bankowy. O tym myślał chyba jeden z kolegów dziennikarzy, zadając mr. Schenckowi pytanie, co sądzi o wpływie banków na produkcję filmową.

Pytanie było kłopotliwe. Ale dobroduszny pan o tęgiej twarzy bynajmniej się nie speszył.

— Doświadczenie wykazało, — oświadczył z uśmiechem, — że wytwórnie uzależnione od banków nie robią dobrych interesów. O wiele lepsze rezultaty osiągają wytwórnie samodzielne.

Ta odpowiedź robi wrażenie trochę przykre. A więc Hollywood nie znajduje się pod kontrolą banków? A więc to wszystko, co napisał o wytwórni „Fox” stary matador walki z kapitałem bankowym, Upton Sinclair, nie jest zgodne z prawdą? Nie są zgodne z prawdą skrupulatne, prawdziwie maniakie obliczenia i fakty, obficie cytowane na paruset stronach jego pracownej książki o walce banków z samodzielnymi producentami. Albowiem nie prawdą jest — mówiąc stylem urzędowych sprostowań — jakoby wytwórnia Fox — Film drogą skomplikowanych kombinacji giełdowych przeszła na własność grupy banków, prawdą jest natomiast, że Fox — Film jest od kapitału finansowego niezależny.

Spoglądamy na uśmiechniętą życzliwie twarz pana Schencka, który nie traci cierpliwości, jakkolwiek spieszy się na przyjęcie od ambasadora Stanów Zjednoczonych, spoglądamy na fotografów, którzy pracują, minuta po minucie, uwieczniają na kliszach wiekopomne chwile rozmowy szefa wielkiej wytwórni z prasą i nagle uświadomiamy sobie, że wszystko to, czegośmy się w tej „szczerzej i otwartej” rozmowie dowiedzieli, znaleźć można w tygodniowych biuletynach prasowych wydziału propagandy Foksa...

I dlatego wolimy wierzyć Sinclairowi.

Jerzy BOSAK.

Katarzyna Hepburn

...nie znosi wywiadów prasowych...
 ...fotogeniczna na ekranie, jest bardzo brzydka w życiu prywatnym...
 ...ma tyluż wrogów, co i przyjaciół...
 ...jej życie osobiste jest tajemnicą, ale ostatnio łączy jej osobę z słynnym lotnikiem, Haword Hughesem.

10.000 złotych za sen

Amerykańska historia polskiego filmu „Sygnały”

W Warszawie opowiada się ostatnio szeroko o niezwykle sposobie wzbogacenia się młodego aktora, który dosłownie w ciągu jednej nocy, wbrew własnej woli i bez najmniejszego wysiłku, zarobił dość poważną sumę — jak na dzisiejsze czasy — a mianowicie aż 10.000 złotych.

Historia tego niecodziennego wypadku była następująca:

Młody utalentowany aktor teatrów stołecznych, Tadeusz Kański, obudzony się pewnego poranka po niespokojnie przespanej nocy, usiadł na łóżku, przetarł oczy i zaczął rozpamiętywać swoje sny. Udało mu się powiązać poszczególne etapy snu, uporządkował je chronologicznie tak jak miały one miejsce w jego senie, wyobraźni — wziął papier i ołówek i zanotował go jaknajwierniej.

Nie uzupełniając na jawie niczego własną fantazją Kański przeżywał po raz wtóry niezwykle interesujące przygody kilku osób, których emocjonujące przeżycia spłotyły się niepodzielnie pod jego, śpiącego śladką, kontrolą.

Nazajutrz, podekscytowany niesamowitymi przeżyciami ubiegłej nocy, opowiedział treść tego snu w gronie swych znajomych. Słuchacze byli pod kolosalnym wrażeniem.

Swoją senną opowieść nazwał autor „SYGNAŁAMI”. Jeden z czołowych reżyserów filmowych w Warszawie poprosił Kańskiego do poważnej wytwórni filmowej. Zaofiarowano za pomysły jego scenariusz, który powstał we śnie, i dziesięć tysięcy złotych. Reżyserem filmu objął Leites.

Stynny komik francuski Fernand z swą partnerką Lisette Lanvin.

Na fali tygodnia

Żałosne doświadczenie weneckie

Zgodnie z naszymi przewidywaniami, występ filmu polskiego na międzynarodowej wystawie filmowej w Wenecji wypadł zgoła niefortunnie. Nie pomogła kosztowna propaganda, nie pomogły wytwórne ulotki, wydane na kredowym papierze i popularizujące we wszystkich językach międzynarodowych nowe osiągnięcie kinematografii polskiej — film reżyserii R. Gantkowskiego — „Geniusz sceny”. Pisma włoskie przynoszą z pokazu „Geniusza” recenzje bardzo... powściągliwe i nie trzeba być zawodowym malkontentem, żeby zrozumieć, że przed ostrą krytyką chronił ten film nie ino, jak obowiązuje gospodarzy wystawy gościnność i specyficzny włoski sentyment dla Polski. Owszem, chwali się piękną inicjatywą uwiecznienia na taśmie kreacji wielkiego aktora dramatycznego i nawet nie brak dobrych rad, by za tym przykładem poszedł również film włoski. Ale już nikogo nie zadawała scenariusz, metoda przyjęta przez realizatora, środki filmowe, jakimi posłużyli się twórcy „Geniusza sceny”. W bardzo kurtuazyjny sposób stwierdzają Włosi, że film był zbyt nużący. Nieco lepiej wypadła opinia o drugim filmie polskim, wyświetlanym w ramach Biennale, mianowicie o „Halce”

O wiele ostrzej, niż prasa włoska, potraktowała „Geniusza sceny” prasa niemiecka. Tu trzeba jednak głębiej sprawdzić sprawiedliwość wzięcia twórców filmu w obronę i wyjaśnić lojalnie, że atak spowodowany był przynajmniej w równej mierze kiepskim poziomem filmu, jak i jego treścią. Chodzi mianowicie o to, że w skład filmu wchodzi m. inn. fragmenty sztuki Nowaczyńskiego „Fryderyk Wielki”. Niemcy nie posiadają się w wściekłości, ponieważ użyty w filmie dialog mówi o Pomorzcu i Warmii, zrabowanych przez Fryderyka Polse. Taka jest geneza niemieckiej nagonki na „Geniusza sceny”, który zasadniczo — jako dzieło zrealizowane z zachowaniem obowiązujących w Niemczech ustaw norymberskich — najzupełniej by im odpowiadał. Inna rzecz, że jak pisze korespondent berlińskiego „Film-Kuriera”, w czasie wyświetlania „Geniusza sceny” zapelniona szalenie, dwa tysiące miejsc licząca widownia, wyludniła się tak doszczętnie, że pod koniec zajętych było zaledwie kilkadziesiąt krzeseł.

A można było przecież wysłać inne filmy, lepsze, — względnie, jeśli ich nie było, wycofać się tym razem z tej defilady. Kto ponosi odpowiedzialność za kompromitację wenecką?

(jb)

„Hotel Du Nord”

„Hotel” du Nord”, realizowany na powieść Eugen Dabitla młodego, przedwcześnie zmarłego pisarza francuskiego, przetransponowana będzie na ekran przez reżysera Marcel Carré.

Z kroniki rozwodowej

Johnny Weissmuller, olimpijczyk i wielokrotny „Tarzan” ekranowy, rozwiódł się ze swą żoną, popularną ongiś Meksykanką Lupe Velez.

„Czerwoni bogowie”

Dita Parlo i Line Noro odtworzą dwie główne role kobiece w filmie „Czerwoni bogowie”.

„Trzy walce”

Pod tytułem „Trzy walce” reżyser niemiecki Ludwik Berger kręci w Paryżu film, w którym role główne odtwarzają: Yvonne Printemps i Pierre Fresnay.

Powrót Nancy Caroll

Nancy Caroll wraca na ekran. Ukazuje się ona w roli głównej filmu „There goes my hears”, jako partnerka Fredric Marcha.

KINO-TEATR

PRZEDWIOSNIE

Żeromskiego 74-76
tel. 129-88

doj. tramw. 0, 5, 6, 8
do rogu Kopernika i Żeromskiego

Dziś i dni następnych!

Wielki film historyczny, przedstawiający mroki X-go pawilonu, film wyjątkowo bliski każdemu sercu polskiemu

„WARSZAWSKA CYTADELA“

To dramat młodzieży polskiej, walczącej o wolność z rosyjskim zaborcą. To film wielkich przeżyć, wzruszeń i wielkiej miłości

Ceny miejsc: I m. 1,09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr. z prawem zajmowania dowolnych miejsc. Początek przedstawień w dni powszednie o g. 4-ej, w niedz. i święta o g. 12-ej. Sala gruntownie odrestaurowana i mile chłodzona.

Następny program: DUNIA CÓRKA POCZTMISTRZA. W roli głównej HARRY BAUR.

DZIAŁ LEKARSKI

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
I ALERGICZNE
ul. Nawrot 7
TEL. 164-21
godz. przyjęć 5-7.

Dr. KLINGER
Spec. chor. wenerycznych,
seksualnych i skórnych
(włosów) przeprowadził się na ul.
PRZEJAZD 17
Przyjm. od 9-11 i od 6-8 wiecz.

PRZYCHODNIA dla chorych
WENERYCZNIE
mężczyzn i kobiet
PIOTRKOWSKA 88
Leczenie chorób wenerycznych i skórnych. Kobiety i dzieci przyjmuje kobieta - lekarz. Przychodnia czynna od 9 rano do 9 wiecz. Specjalny gabinet kosmetyczny. PORADA 3 ZŁ.

DR.
Stanisław JUSTMAN
NEUROLOG
przyjmuje czasowo od 4-6 w.
PIRAMOWICZA 15 front II piętro
miesz. 23
telefon. 138-99, 138-35.

Dr. Wanda Jakobson
b. psycholog Miejskiej Poradni
Wychowawczej w Łodzi
przyjmuje we wszelkich sprawach
związanych z trudnościami wychowawczymi, nauczania, wyboru szkoły
i t. d.
ul. WÓLCZAŃSKA 10.
II wejście ŚRÓDMIEJSKA 20
Godz. prz. 5-6 Tel. 214-36

DR. MED.
M. RUNDZSTEIN
AKUSZER-GINEKOLOG
Pomorska 7, tel. 127-84
przyjmuje od 8-10 i od 4-8 w.

DR. MED.
J. Goldberg
SPEC. CHOR. OCZU
powrócił
Śródmiejska 20 tel. 18613.

DR. MED.
WŁ. ŻADZIEWICZ
STOMATOLOG
Spec. chor. i chir. zębów i jamy
ustnej.
PIOTRKOWSKA 164, tel. 125-26.
Przyjmuje od 3-7.

RENTGEN.
Dr. Sommer
CHOROBY SKÓRNE, WENERYCZNE
I KOBIECE
6 Sierpnia 1
tel. 220-26
Przyjmuje od 9-1 i od 5-8.
W. niedz. i święta od 10-1.

DR. MED.
ALBERT GOTLIB
AKUSZER GINEKOLOG
POWRÓCIŁ
Piotrkowska 26
tel. 177-50

DOKTÓR
S. Sztyleyman
CHOR. KOBIECE I AKUSZERIA
POWRÓCIŁ
6 Sierpnia 37, TEL. 206-62
przyjm. od 3-7 w.

KOBIECE I CIAŻY
Dr. PRAPORT
GDAŃSKA 93 od 3-8 w.
w Lecznicy ZGIERSKA 24 od 10-1
telefon 178-37

Dr.
M. Eljasberg
powrócił
Zachodnia 63

Lecznica chorób
OCZU

Doktor
KEJLSON
powrócił

DR. MED.
D. HELMAN
LARYNGOLOG
powrócił
Piotrkowska 68 tel. 112-20.
przyjm. od 11-1 i od 5-7.

Dr. Med. **Michał Urbach**
chor. wewnętrzne, nerwowe i gabinet
elektrolecznictwa
POWRACA
i wznawia przyjęcia dnia 4. IX. br.
Zawadzka 15, tel. 148-89
Godz. przyj. 1-2 i 5.30-7.30

DR FELICJA
ROZEN
CHOROBY DZIECI
POWRÓCIŁ
Monsiuszki 2, tel. 159-59
Przyjmuje od 4-6

ze stałymi łóżkami
D-ra med.
Gyuli KRAUSZA
Piotrkowska 86
II p. tel. 204-74.
Godz. przyjęć 12-2 i 5-7.
Naświetlania, operacje kosmetyczne.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.
Centralna lecznica zębów
I CHIRURGJI JAMY USTNEJ w ŁODZI.
PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY
ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83
Ord. od 9 r. do 8 w., w niedziele i święta od 10-1. RENTGEN.
Stomatolog przyjmuje od 9-11. LEK.-DENT. ŻADZIEWICZ.

DLA CHORYCH na ruptury

(przepukliny) skrzywienie kręgosłupa (garby) paralize, gruźlice kości i różne kalectwa!!! Specjalne ortop. bandaże gumowe dla mężczyzn, kobiet i dzieci na bardzo zastarzałe niebezpieczne stany i ruptury pachwiny, pepka i brzucha największych rozmiarów jak głowy dziecka i głowy ludzkiej, na wypad macicy, obniżenie żołądka, wnetrności, po operacji ślepej кишки, wielkie obwisłe brzuchy itd. Na płaskie bolesne stopy (plattuss) wkładki aluminiowe. — Specjalne lecznicze gorsety ortopedyczne (korektory) prostotrzymacze, aparaty różnych systemów na skrócone nogi i wszelkie ułomności ciała. Sztuczne nogi i rece (PROTEZY).
SPEC. ORTOP.

J. RAPAPORT
ze Lwowa,
obecnie **ZAWADZKA 8** Telef. 221-77
(dawniej Wólczańska 10).
30-letnia praktyka.

UWAGA: Dla ubezpieczonych w Ubezpieczalni Społ. znacznie i specjalne ulg. — **NOWOŚĆ ORTOPEDYCZNA:** Pończochy gumowe (IDEAL) na żyłaki i formatory gum. na grube nogi.

DR. MED.
S. WARSZAWSKI
Choroby wewnętrzne
specjalność żołądka i jelit
NAWROT 8,
Tel. 109-23
WZNOWIŁ PRZYJĘCIA

DR
M. Dawidowicz
CHOR. WEWNĘTRZNE
ELEKTROKARDIOGRAFIA
powrócił
NARUTOWICZA 42 tel. 184-91

DR. MED.
Jerzy Sudya
AKUSZER-GINEKOLOG
Legionów 11
Tel. 115-27,
przyjmuje od 8-10 r. i od 4-8 w.

DOKTÓR
M. Wajnberg
powrócił
Legionów 3, tel. 172-20

Dr. med. **Wołkowyski**
WZNOWIŁ PRZYJĘCIA
Spec. chor. wenerycznych, seksualnych
i skórnych
Cegielniana 11 tel. 238-01
Przyjm. od 8-12 i od 4-9
w niedz. i święta od 9-1.

LEKARZ-DENTYSTA
A. Drejzensztokowa
powróciła
Piotrkowska 89 tel. 112-59

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

DR. MED.
S. LEWIN
CHOR. WEWNĘTRZNE
powrócił
LIPOWA 6, (Al. 1 maja 28)
Telef. 192-43

DR. MED.
Niewiażski
Spec. chor. wenerycznych, skórnych
i seksualnych.
Andrzeja 5, tel. 159-40
Przyjm. od 8-11 rano i od 5-9,
w niedziele i święta 9-12.

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIOWSKA
POWRÓCIŁA.
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

DR. MED.
L. NITECKI
SPEC. CHORÓB SKÓRNYCH WENERYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH.
NAWROT 32, front, I piętro
przyjmuje od 8-9.30 rano
i od 5.30-9 wiecz.
W niedz. i święta od 9-12 w poł.

DR. MED.
Ignacy Margolis
OKULISTA
przeprowadził się na ul.
Al. Kościuszki 52 tel. 165-11
godz. przyjęć 11-2, 5-7

Dr. HELLER
SPEC. CHORÓB SKÓRNYCH, WENERYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH
Traugutta 8, tel. 179-89
przyjmuje od 8-11 i od 4-8
w niedziele i święta 10-1.

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
POWRÓCIŁ
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

Dr. Reicher
Specjalista chorób
skórnych, wenerycznych
i seksualnych
Leczenie promieniami Röntgena
Południowa 28, Tel. 201-93
przyjmuje od 8-11 rano i od 5-8
wiecz. w niedziele i święta od 9-12.

DOKTÓR
HENRYKOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.
TRAUGUTTA 9, Telefon 262-98
od 8-11-ej i od 6-9-ej wieczór
w niedziele i święta od 9-12.30.

LEKARZ-DENTYSTA
PAJECKA - GAWARTIN
Południowa 13,
tel. 114-95
POWRÓCIŁA

LEK.-DENT.
J. Kleszczelski
Piotrkowska 130 tel. 207-10.
powrócił